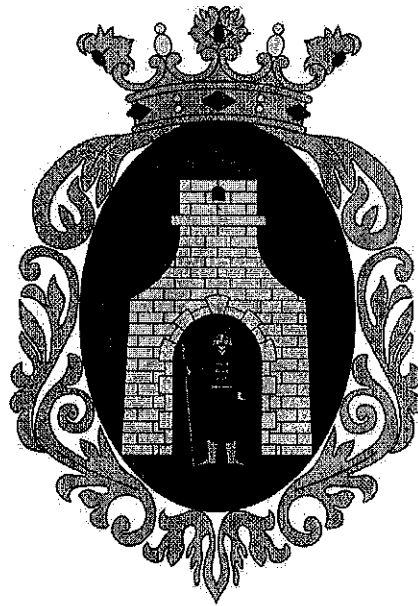

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat

Helyi Esélyegyenlőségi Programja

2018-2023

Tartalom

Előszó	2
Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)	2
Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)	2
Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)	2
A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai	2
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	7
Bevezetés	7
A település bemutatása	7
Értékeink, küldetésünk	14
Célok	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása	21
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	24
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	63
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	83
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	91
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	101
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	107
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	110
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	111
1. A HEP IT részletei	111
2. Összegző táblázat-AHelyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	115
3. Megvalósítás	122
Elfogadás módja és dátuma	125
HEP elkészítési jegyzék	127

Előszó

Az Esélyegyenlőségi Program tartalmazza a város feladatellátásához kapcsolódó különböző területek esélyegyenlőségi szempontú vizsgálatát, illetve az ehhez kapcsoló feltételrendszer áttekintését. Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokhoz kapcsolódóan indokoltá vált az esélyegyenlőségi program aktualizálása. A felülvizsgálat érinti a szociális ellátással, foglalkoztatással, egészségüggyel, lakhatással, bűnmegelőzéssel, valamint az oktatással és művelődéssel kapcsolatos területeket, mind az állami, egyházi illetve a civil szférában.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveivel, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék.(HEF)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és

➤ fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom, különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi stratégiák:

„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégia című stratégiai programot (81/2009. (X. 2.) OGY határozat). Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglalt célkitűzéseket, prioritásokat, preferenciákat képviselje és érvényesítse jogalkotó és végrehajtó tevékenysége során, kiemelve az időseket érintő kormányzati döntéseket, programokat és cselekvési terveket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berlieni Nyilatkozattal, az AGE vezérelveivel, az Európai Szociális Chartával, a magyarországi Idősügyi Chartával, valamint az Európai Bizottság Közleményével, melyet a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett. Összhangban van az Öregedéstről szóló Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát meghatározó alapidokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing – Policy Framework) is. Az Európai Unió Szociálpolitikai Ütemterve célkitűzésként határozza meg a humánszolgáltatások modernizálását és fejlesztését a társadalmi és demográfiai struktúrák változásaira adott válaszként úgy, hogy a védelem szerepe produktív tényezőként jelenjen meg. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és esélyegyenlőségének megteremtése.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában.

Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségre aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevékenesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

Az EU 2020 stratégia

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Nemzeti Drogellenes Stratégiáról (2013–2020)

Az Országgyűlés 2013-ban fogadta el a Nemzeti Drogellenes Stratégia című stratégiai programot 80/2013. (X. 16.) OGY határozatát mi szerint: „Sajátos probléma a roma kisebbséghez tartozók lelki egészségének védelme, a szerfogyasztásból eredő problémáik megelőzése és kezelése. A hiányzó szakemberek pótlását segítő ösztönző rendszer kialakításával meg kell teremteni a lehetőséget, hogy a ma még hátrányos helyzetű, ellátatlan térségekben is hozzá lehessen férni a lelki egészség megőrzéséhez, a betegségek kezelését biztosító szolgáltatásokhoz. Elsősorban a kistérségeken élők és a veszélyeztetettek érdekében újszerű szervezeti megoldások is megfontolandók, például az egészségügyi alapellátásban dolgozók bevonása a szerhasználókkal kapcsolatos különböző gondozási feladatokba.”

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)

A Kormány 1744/2013. (X17.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolható a jelentős számban található lakatlan, elhagyott

tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyák többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégia intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.

Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a **társadalmi szolidaritást**. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt **önkéntes tevékenység** növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó példaként szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is. Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az **egészségtudatos magatartásminták megjelenítését** a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során. A **gyermekszegénység csökkentése** érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen.

A **leszakadó társadalmi csoportok** – különösen a romák – és **térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése** a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják. A **társadalmi kirekesztettség mérséklését** és a **munkahelyteremtést** célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket,

dolgozzon ki 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri: a kormányzati és civil szervezeteket, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért:

- a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében

- a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

- továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményeinek fenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kiskunfélegyháza a Dél-alföldi régióban Magyarország egyik legnagyobb tájegységén, a Duna-Tisza közén, a Kiskunság keleti részén fekszik. A Dél-alföldi régió Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyét fedi le, ezzel az ország legnagyobb kiterjedésű régiójának számít.

A város Budapesttől D-DK-re 111 km-re, Szegedtől, a régió központtól ÉNy-ra, 58 km-re, Kecskeméttől, a megyeszékhelytől 25 km-re-DK-re található. Kiskunfélegyháza földrajzi fekvéséből adódóan szerencsés helyzetben van abban a tekintetben, hogy Szeged és Kecskemét, a régió meghatározó települései közel fekszenek és könnyen megközelíthetők, így a város elkerülheti gazdasági szempontból a perifériára szorulást. A Duna-Tisza köze homokhátságára a tatárok elől menekülő kunokat IV. Béla király telepítette le 1239-ben.

A nomád életmódot folytató kunok katonai szolgálataikért cserébe IV. László királytól jelentős kiváltságokat: jogszolgáltatási és igazgatási autonómiát nyertek. A XIV. században, az időközben letelepedett, keresztény hitre tért népesség az Alföld magyarok által gyéren lakott területein, többek között Félegyháza környékén élt.

Helységünk létezését először 1389-ben kelt királyi oklevél említi "Feledhaz" néven. E középkori falut és a környékén levő kun földek egy részét Zsigmond király feleségének Borbálának ajándékozta, ettől kezdve az itt lakókat királynéi kunoknak tekintették. 1526-ban az országra támadó török seregek elpusztították, s a vidék több mint 200 évre lakatlan pusztává változott.

A török kiűzése után a terület a Német Lovagrend birtokába került. A Lovagrend a lakatlan terület benépesítését 1743-ban engedélyezte. Félegyháza 1743. évi megtelepítőinek 60 %-a Jászságból és a Kunságból, 40 %-a az ország más vidékeiről származott. 1745-ben - mint a Jászkun Kerület egyik települése - a község részt vett a jászkun redemptióban s a hajdani kun kiváltságok folytatásaként igazgatási és jogszolgáltatási önkormányzatot, szabadparaszti jogállást nyert.

A település lakóinak személyes szabadsága, a tulajdon szabad bírhatása, és az önkormányzat következtében kibontakozó fejlődés nagy vonzerőt gyakorolt a későbbi beköltözőkre. Félegyháza népessége a telepítő 219 családról 100 év alatt 1089 családra 17.000 személyre gyarapodott.

A fő közlekedési utak melletti község 1753-ban már 8 kiskun település és 34 pusztá igazgatási és bírósági központja. 1774-ben elnyert mezővárosi szabadalma évi 4 országos vásár megtartását engedélyezte, ami tovább növelte központi szerepkörét és vonzását.

A gyorsan fejlődő város gazdasági életét a földművelésre és a nagymértékű külterjes állattartásra alapozta. Szélmalmok sora örölte a jó minőségű gabonát, fejlődött a kereskedelem és a céhes ipar. A városközpont arculatát ma is meghatározza az 1772-ben épült kereskedőház és a hajdani mészárszék klasszicista épülete.

A városiasodó település tornácos, kúria jellegű, paraszt-polgári házeit, fésűs beépítési módját, a század végén - a városközpontban és a Kossuth utcán - díszes emeletes házak, zárt soros építési mód váltotta fel.

1876-ban a kiváltságolt Kiskun Kerület beolvadt a vármegyékbe, de Félegyháza, járási székhelyként továbbra is megtartotta központi szerepkörét, amelyet kiépülő iskolahálózata és a század végére kialakult vasúti csomópont jellege tovább erősített.

Korszerű üzlethálózat alakult, egyre nagyobb teret nyertek a részvénytársaságok: elsőként a gőz és villanymalmok és a pénzintézetek.

A századforduló évtizedeiben "Félegyháza" iskolavárossá fejlődött, s jelentős részt vállalt a régió tanító- és tanítónőképzésében, a gimnáziumi és ipari oktatásban. Polgári leányiskolája 1895-től 50 éven át működött. A két világháború között nagymértékben fejlődött az elemi népiskolai hálózat, különösen a nagyhatarú település tanyai iskolahálózata.

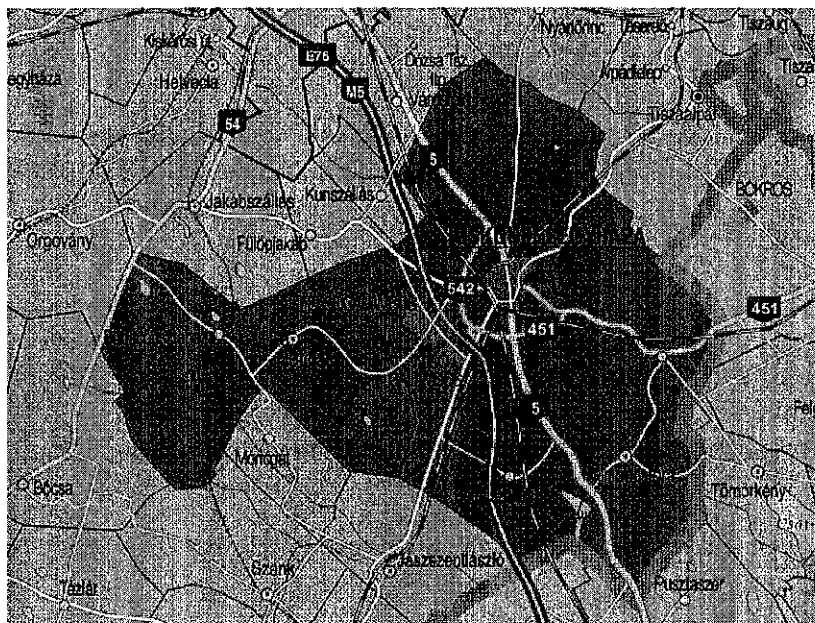
Kiskunfélegyháza lakossága 1949-ben 31.470 fő. A városiasodás gazdasági alapját nagyobb részben továbbra is a mezőgazdaságban, kisebb részben az állami ipari üzemekben megtermelt jövedelem biztosította. Tovább fejlődött az infrastruktúra. A városközponthoz csatlakozó többszintes épületek csoportos elhelyezésével kialakultak a lakótelepek. Szélesebb körű lett az egészségügyi ellátás. Az 1950-ben átadott kórház akkor 120 ágyas korszerű intézmény volt.

A **Kiskunfélegyházi Járás** 2013-tól Bács-Kiskun megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Kiskunfélegyháza. Területe 582,37 km², népessége 37 292 fő, népsűrűsége 64 fő/km² volt a 2012. évi adatok szerint. Egy város –Kiskunfélegyháza- és 5 község – Bugac, Bugacpusztaháza, Gátér, Petőfiszállás és Pálmonostora- tartozik hozzá.

A Kiskunfélegyházi Járás a járások 1983-as megszüntetése előtt is létezett, ezen a néven 1898-tól, és 1970-ben szűnt meg. Az 1950-es megyerendezésig Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéhez, azután pedig Bács-Kiskun megyéhez tartozott, és székhelye mindvégig Kiskunfélegyháza volt.

A Kiskunfélegyházi Járás egyértelmű térszerkezeti központja Kiskunfélegyháza, amely jó színvonalon ellátja a tradicionálisnak nevezhető középfokú városi központi funkcióit a kistérségen belül (kórház, középiskola, bíróság, rendőrség, bizonyos igazgatási, járási és hatósági feladatok). Ugyanakkor a megyeszékhely közelsége miatt térszerkezeti helye speciális, mert az egész térség számára is fontos lenne kiaknázni a nagyvárossal való kiegészítő-komplementer funkcióinak fejlesztési lehetőségeit, akár a gazdaságfejlesztés, akár a lakossági szolgáltatások, illetve általában az ún. közellátás-fejlesztés terén. Kiskunfélegyháza vonzáskörzete alapvetően megegyezik a kistérség területével, sajátos helyzetet teremt azonban, hogy a város beleesik Kecskemét tágabb vonzáskörzetébe is. A városon áthalad az 5-ös számú főút, az M5-ös autópálya. Budapesttől közúton alig 100 km-re található. A város vasúti forgalma is kiemelkedő: a Budapest-Szeged vasútvonalon fekszik, de közvetlen vonatok közlekednek Kiskunhalasra, Szentesre, Lakitelekre, Szolnokra is. A távolsági közlekedés a DAKK Zrt. közreműködésével valósul meg.

Az egyes városrészek infrastruktúrájában jelentős különbségek nincsenek. Az élet és lakáskörülmények között sincs szignifikáns eltérés a belterületi részekben. Azonban a tanyavilágban jelentkező hiányosságok (útállapotok, szolgáltatások hozzáférhetősége) még mindig jellemzőek. A város úthálózatának több mint 90% szilárd burkolatú.

Gazdaság

Kiskunfélegyháza és térsége viszonylag kevés veszteséggel vészelt át a gazdaság-társadalmi átalakulást. A térségben korábban működött szövetkezetek, gyárak, üzemek jó része – más formában ugyan, de – folytatja tevékenységét. A községekben továbbra is a mezőgazdasági szövetkezetek biztosítanak jelentősebb számban munkahelyeket. Ehhez kapcsolódóan a szövetkezetekben és számos más vállalkozásban (nemcsak a községekben) folyik a termények és az állatok feldolgozása. Több településen üzemel takarmánykeverő, szárító, készítenek mustárt, tormát, ételízesítőket, savanyúságot, befőtteket, rostos gyümölcsleveket, növény olajat. Említésre méltó a vágóhíd, a tejtermelés, a liba-, a toll-, a bélfeldolgozás. A mezőgazdasági termelés felvásárlás, feldolgozás, értékesítés láncolata eléggé kiépült, több vállalkozásnak jelentős exportkapcsolata is van.

Kiskunfélegyházán jelentős számban és termeléssel képviseltetik magukat más iparágak is. Több nagy létszámú vállalkozás foglalkozik cipőgyártással, konfekcióiparral, műanyag-, gumicikkek, gépek, berendezések, villamos ipari termékek, fémtömegcikkek, alkatrészek előállításával, lakatosmunkákkal, vegyi árukkal, bútorgyártással. Az építőipar minden ága megtalálható a tervezéstől a magas- és mélyépítésen át a szakipari tevékenységekig. A kiskereskedelmi üzleteken kívül vannak nagykereskedelemre és külkereskedelemre szakosodott vállalkozások is.

Az 50-es út és az M5-ös autópálya révén a nemzetközi forgalomba is bekapcsolódik városunk. Ezt a vállalkozások is igyekeznek hasznosítani, többen fuvarozásból, szállítmányozásból szerzik bevételeiket. A közúti és a vasúti kapcsolatok kedvező helyzetet teremtenek a térségnek, a könnyű elérhetőség vonzó hatást gyakorol újabb vállalkozások megalapítására.

A város ipara jelentős. Jellemző területei: baromfitenyésztés (Integrál ÁFÉSZ), cipőipar (DERBY Cipőgyártó Kft, Berkemann Hungary Bt.), élelmiszeripar (például Kiskunfélegyházi Malom Kft, Fornetti Kft, Koch's Torma Kft.), gépgyártás (például Országos Villamos Távvezeték ZRt., Torus Kft), húsfeldolgozás, műanyagipar (IBV Hungária Kft, Kunplast-Karsai ZRt.), tejipar, zöldségtermesztés.

Kiskunfélegyháza ipari övezetei:

- Csanyi Ipartelep,
- Déli Ipartelep,
- Kiskunfélegyházi Ipari Park (KIP).

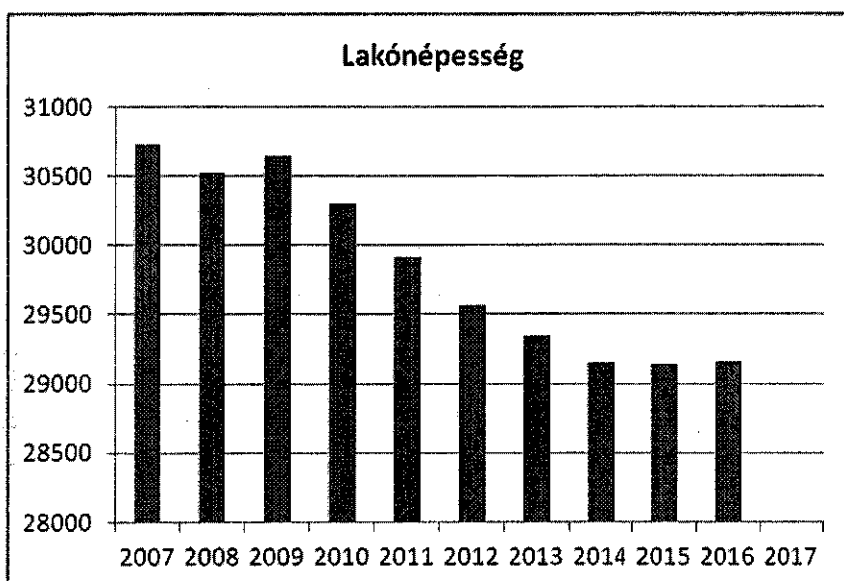
Kiskunfélegyháza lokálpatrióta nagyvállalkozói és cégvezetői összefogtak a város gazdaságának fejlesztéséért és a munkahelyteremtésért, így 2014. január 22-én megalakult a **Kiskunfélegyházi Gazdaságfejlesztő és Munkahelyteremtő Egyesület (KGME)**.

A bejegyzett egyesületük céljával azt fogalmazták meg, hogy „A térség gazdasági szereplői és állami szervei általi munkahelyteremtés, vállalkozásfejlesztés és térségi gazdaságfejlesztés önkéntes civil munkával történő elősegítése, így olyan intézkedések civil szakpolitikai jellegű támogatása, melyek közvetett módon segítik a kiskunfélegyházi vállalkozókat termékeik értékesítésében, új munkahelyek létrehozásában, a város hírnevének emelésében”.

Demográfia

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	30730	
2008	30523	99%
2009	30640	100%
2010	30305	99%
2011	29918	99%
2012	29567	99%
2013	29340	99%
2014	29153	99%
2015	29138	100%
2016	29157	100%

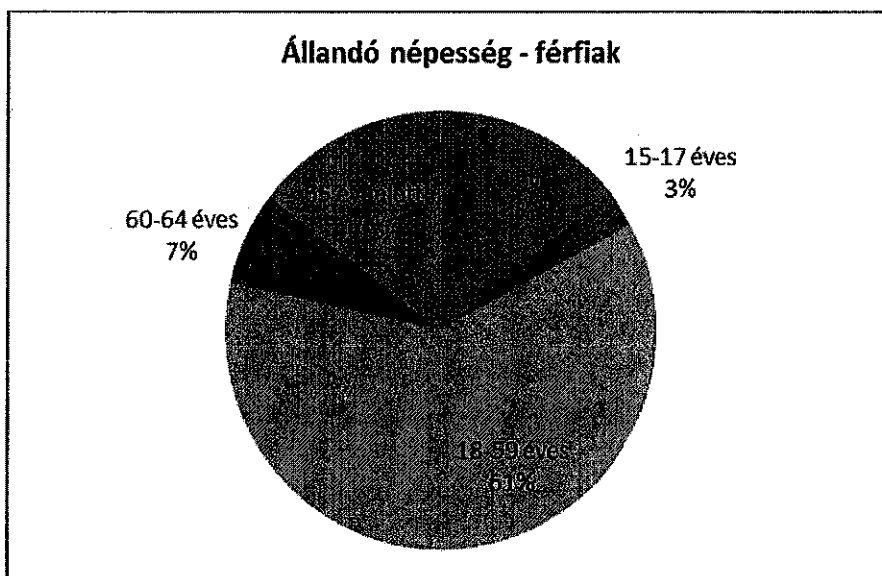
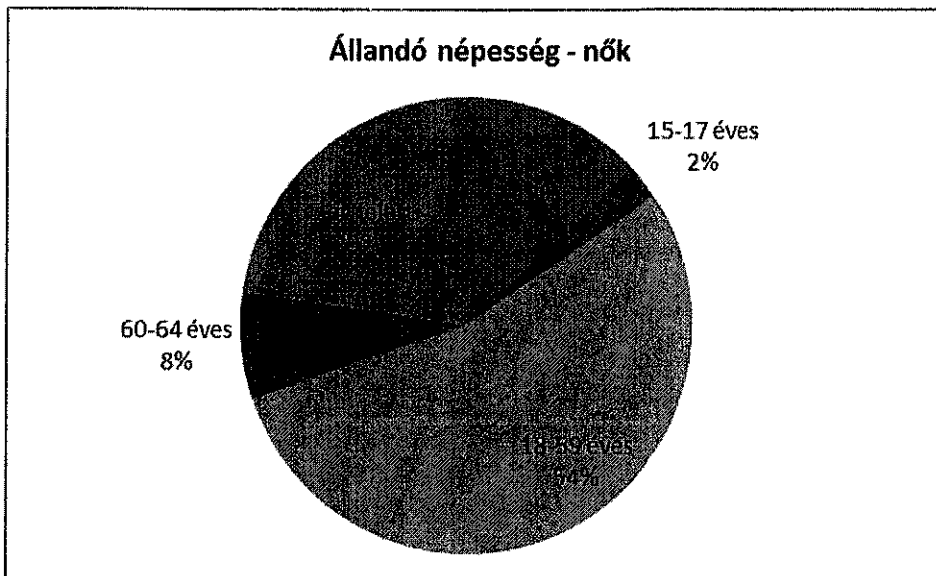
A népességi adatok vizsgálata során két szembevetendő trend is kirajzolódik. Egyrészt a város népessége fogyó tendenciát mutatott 2015-ig, *2016-ban viszont ez a szomorú folyamat irányt váltott és kis mértékben ugyan, de elkezdett emelkedni.*

A 2. számú táblázat és az alább látható két diagram a 2016-os év adatait mutatja.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	15911	14406	30317	53%	47%
0-2 évesek			828		
0-14 éves	2056	2056	4112	50%	50%
15-17 éves	433	413	846	50%	50%
18-59 éves	8499	8759	17258	49%	51%
60-64 éves	1272	1016	2288	55%	45%
65 év feletti	3651	2162	5813	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 0-14 és a 15-17 éves korúak arányából kiolvasható, hogy *a népesség reprodukciója jelentősen alatta marad a szükségesnek*, ezt az öregedési index adatai is alátámasztják.

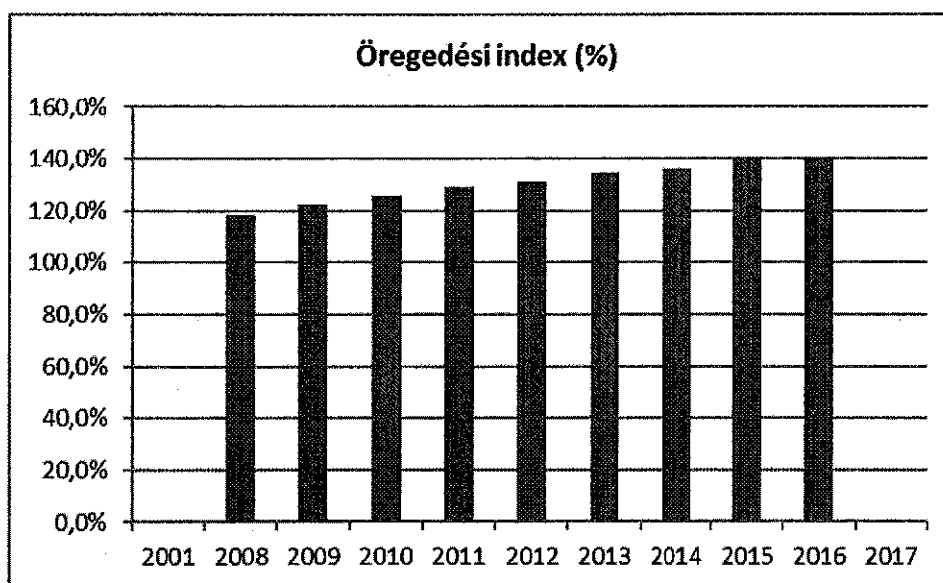
Kiskunfélegyháza Városnak a stratégiai, és egyéb tervezése során azzal kell számolnia, hogy az egyre öregedő népesség szükségleteit kell kiszolgáltatnia, a fogyó népesség erőforrásaira támaszkodva.

Gyermekkorban a két nem aránya egyenlően oszlik el, majd *60 éves kortól a nők száma kezdi meghaladni a férfiakét* annyira, hogy a 65 éves nők már 26%-kal többen vannak. Ez a szám a nők elmagányosodását mutatja.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	n.a.	#ÉRTÉKI
2008	5188	4378	118,5%
2009	5301	4335	122,3%
2010	5307	4215	125,9%
2011	5314	4113	129,2%
2012	5381	4100	131,2%
2013	5503	4091	134,5%
2014	5566	4093	136,0%
2015	5711	4097	139,4%
2016	5777	4112	140,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index folyamatosan növekszik, bár a növekedés üteme az utóbbi években lelassult. „Az öregedési index az időskorú népességnek (65-x) a gyermekkorú népességhez (0-14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. Az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora.” –KSH. Ez a mutató 2016-ban a Dél-Alföldi Régióban 142,3% volt. Nagy kihívást jelent döntéshozatali szempontból is, hogy előregedő társadalomban élünk,

„Az öregedés kérdései a társadalom egésze számára jelentenek kihívást és az egész társadalmat teszik próbára” Simone de Beauvoir

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	394	459	-65
2009	342	382	-40
2010	290	404	-114
2011	336	400	-64
2012	353	437	-84
2013	368	429	-61
2014	440	506	-66
2015	442	435	7
2016	547	544	3

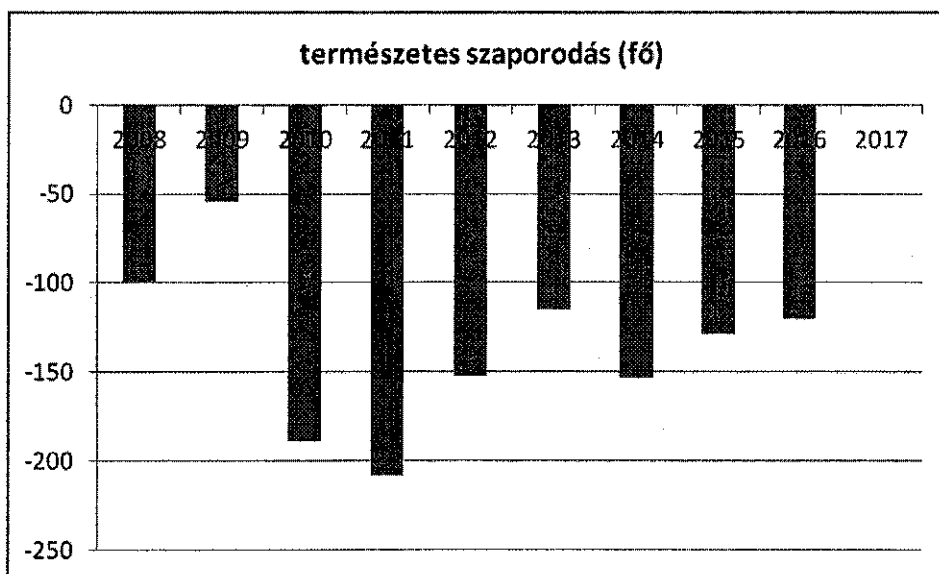
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó jellegű elvándorlás 2015-ig több volt, mint az odavándorlás. A negatív egyenleg 2015. évben fordult meg, és az odavándorlás javára dőlt a mérleg nyelve. 2015. évtől a gazdasági fellendülés és a munkahelyteremtés pozitívan hatott arra, hogy kedvük legyen az embereknek Kiskunfélegyházán élni. *2015-től a település lakosságmegtartó ereje terén pozitív fordulat következett be.*

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	301	401	-100
2009	318	372	-54
2010	249	438	-189
2011	240	448	-208
2012	247	399	-152
2013	257	372	-115
2014	266	420	-154
2015	274	403	-129
2016	292	412	-120

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

„A születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg a népesség alakulását, ez az ún. természetes szaporodás (az élveszületések és a halálozások különbsége). Természetes szaporodásról akkor beszélünk, ha a születések száma meghaladja a halálozásokét (a mutató pozitív), ellenkező esetben *természetes fogyás*ról van szó (a mutató negatív előjelű).” –KSH. *A természetes fogyás 2014-ben magas értéket mutatott, majd 2015-től kicsit szelídült ez az adat.*

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció-mentesség és a szegregáció-mentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a

településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Hátrányos megkülönböztetés által leginkább sújtott csoportok:

- akadályozott/fogyatékossgal élő/megváltozott munkaképességű emberek,
- alacsony végzettségűek, iskolából lemorzsolódók,
- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők,
- (tartósan) munkanélküliek,
- alacsony munkaintenzitású háztartásban élő emberek,
- romák,
- szegregátumok lakói,
- rossz közlekedésű településen élők,
- (jövedelmi, lakhatási) szegények,
- migránsok,
- fogvatartottak, börtönből szabadultak,
- szenvedélybetegek,
- hajléktalanok,
- hátrányos helyzetű családokban élő gyerekek, fiatalok,
- 45 év feletti inaktívok,
- idősek.

A csoportok között átfedések lehetségesek, illetve a hátrányok halmozódhatnak.

Célunk, hogy Kiskunfélegyháza olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol maradéktalanul érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a lakosság ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei: a szabályozás, a támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden, városunkban élő állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció-mentességet,
- a szegregáció-mentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a Klebelsberg Központtal.

A települési esélyegyenlőségi program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely elsősorban az állam, az önkormányzat és intézményei, a civil szervezetek és minden magánszemély feladata is.

Az esélyegyenlőség elősegítésének célja a megkülönböztetésből fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése. A programok végrehajtása során ez olyan csoportok segítségét és szempontjaik kiemelt figyelembevételét jelenti, melyek saját erejükből nem lennének képesek a hátrányaikból fakadó nehézségek leküzdésére, fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés veszélyének, illetve támogatásra szorúlnak a programok forrásaihoz történő hozzáférés során.

Az 1303/2013/EU rendelet I. melléklet 5. pontjával és a PM 1. B fejezet 1.5. részével összhangban a cél keretében érvényesül:

- a hozzáférhetőség horizontális célkitűzése, biztosítva az ESB alapok által társfinanszírozott javakhoz és szolgáltatásokhoz történő hozzáférést mindenki számára,
- a népesedési kihívások kezelése, melynek keretében elősegítjük az összes életkori csoport társadalmi befogadását.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása a cél, amelyek:

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

Az önkormányzat alapvető célja, hogy Kiskunfélegyháza olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorúlnak az egyenlő bánásmód érdekében:

1. képzettséghez való hozzáférés,
2. munkaerő-piaci pozícióhoz és foglalkoztatási feltételekhez való hozzáférés,
3. lakhatáshoz és lakhatási környezethez való hozzáférés,

4. egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzáférés,
5. közlekedéshez való hozzáférés,
6. társadalmi és közösségi kapcsolattartáshoz való hozzáférés,
7. információhoz való hozzáférés,
8. közszolgáltatásokhoz való hozzáférés (szociális, gyermekjóléti, és más kormányzati, önkormányzati közszolgáltatások), továbbá
9. hatalomhoz, önrendelkezéshez, önérvényesítéshez való hozzáférés,
10. befogadó közösséghez való hozzáférés – szemléletformálás.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot, és a hozzá kapcsolódó szakmai munkacsoportot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva Magyarország Alaptörvényében foglaltakra:

ALAPVETÉS

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

P) cikk

(1) **A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.**

SZABADSÁG és FELELŐSSÉG

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. **Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.**

IV. cikk

1) **Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.**

XI. cikk

(1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) **Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.**

(3) **A nők és a férfiak egyenjogúak.**

(4) **Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.**

(5) **Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.**

XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVII. cikk

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

XX. cikk

(1) **Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.**

XXV. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, frásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. **Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez.** A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az **anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.**

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3) A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, a nemzetiségeket és a nemzetiségként való elismerés feltételeit, valamint a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg. Sarkalatos törvény a nemzetiségként való elismerést meghatározott idejű honossághoz és meghatározott számú, magát az adott nemzetiséghez tartozónak valló személy kezdeményezéséhez kötheti.

XXX. cikk

(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével kell megállapítani.

A helyi esélyegyenlőségi programokban tekintettel kell lenni az alábbi törvényekre is:

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény,
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Ftv.),

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a városban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység jelenléte miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie, ezért a helyi intézkedéseket és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk.

Az önkormányzat rendeletalkotási körében kiemelt figyelmet fordít a rászoruló rétegek támogatására. Az esélyegyenlőség érdekében kedvezmények, mentességek biztosításával segít a szociálisan rászorulóknak terheik. Az önkormányzat a programjait a civil szervezetek, intézmények, társadalmi szervezetek részére véleményezésre megküldi.

A képviselő-testület helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve a következő rendeleteket alkotta meg.

- **Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének 20/2011.(VIII.30.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról,**
- **Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2016. (II.05.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról,**
- **Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének 42/2015. (XII.18.) önkormányzati rendelete az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről, hasznosításáról,**
- **Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének 57/2004.(VII.01.) önkormányzati rendelete a sportról,**
- **Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének 32/2011.(XI.04.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat közművelődési feladatellátásról.**
- **Kiskunfélegyházi Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2013. június 26-án tárgyalta a 2013-2018. évekre szóló helyi esélyegyenlőségi programot, melyet a 151/2013.(VI.27.) sz. határozatával fogadott el.**
- **Kiskunfélegyházi Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2003. évi CXXV. tv. 31. § (4) bek.-ében foglaltaknak megfelelően a HEP két évente előírt áttekintésének eleget tett és a felülvizsgálatot követően a 137/2017. (VI.29.) határozatával elfogadta a 2013-2018 évekre szóló felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot és intézkedési tervet.**

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az egyes önkormányzati programok, koncepciók: így a gazdasági program, a szociális szolgáltatás-tervezési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, a köznevelési-fejlesztési terv, a köznevelési esélyegyenlőségi terv, a közművelődési koncepció, a bűnmegelőzési koncepció, az időügyi program, az ifjúságpolitikai koncepció, a sportfejlesztési koncepció, a tanyafejlesztési program a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia célja, hogy megfogalmazza Kiskunfélegyháza hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítja középtávú fejlesztési céljait. A város hosszú távú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékörzés és a megújulás.

Középtávú stratégiai céljai:

- Fenntartható városfejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A város, mint az élhető, értékörző és innovatív környezet.
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az ágazati stratégiákat átszövő, - mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyermekesek érdekeit figyelembe vevő- kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség.

„Komplex telep-program Kiskunfélegyháza város Alpári út 1. – Délibáb utca szegregátumban” elnevezésű TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0076 számú projekt megvalósítása 2013. november 1. és 2015. október 31. napja között zajlott. A 2013. november 27-én hatályba lépett Támogatási Szerződés értelmében a kedvezményezett önkormányzat vállalta, hogy a projektben végzett tevékenységeket és a projekt eredményeit a HEP kialakításakor és felülvizsgálatakor figyelembe veszi.

Elért eredmények a komplex telep-program kapcsán:

A projekt 2013. november 1-jével indult el, a Támogatási Szerződés 2013. november 27-én lépett hatályba, amely egy alkalommal került módosításra. A projekt megvalósítása alatt 9 alkalommal ülésezett a Programirányító Tanács. A Türr István Képző és Kutató Intézet programelemei közül a 4 db képzést az eredetileg tervezett 40 fő helyett 44 fő végezte el (7-8. osztályos *felzárkóztató képzés* - 9 fő, *építőipari képzés* - 14 fő, *parkgondozó képzés* 11 fő, *kerti munkás+ökológiai termesztési ismeretek+háztartási ismeretek* – 10 fő) *Három workshop* megszervezésére valamint a célcsoport kompetencia mérésre – 70 fő – került sor a projekt során. A főpályázó Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata 2014. március 27-én indította programjait a „*Gyermekneveléssel kapcsolatos csoportos szülői beszélgetések*” elnevezésű programelemmel. Az előadásokra 24 alkalommal került sor. Az önkormányzati programelemek között talán az egyik legsikeresebb a 4 témából álló (konfliktuskezelési, életvezetési, szülői szerepek erősítése és drogprevenációs tréning) *tréning sorozat* volt. A képzések 2014. október és 2015. február 28. napja között kerültek lebonyolításra. A projekt során egészségügyi szűrővizsgálatok („*Szűrőnap*” programelem) megszervezésére is sor került két alkalommal, 2014.09.19. és 2015.09.18-án. A 2014. szeptember 19-én átadott „*Csillag Szolgáltatópont*” a projekt legfontosabb színterének bizonyult és végig nagyon jó kihasználtsággal működött, ezért a projekt zárását követően is fenntartja az önkormányzat. A szakmai megvalósítók javaslata alapján a Programirányító Tanács 2014. május 29-i ülésén 3 programelem kapcsolásáról hozott döntés. Ezzel a döntéssel, majd az azt követő gyermeknapi rendezvénnyel indul útjára a „*3-6 éves gyermekek korai fejlesztése*” elnevezésű programelemre építkezve az „*Egészségfejlesztő Napok*” és a „*Játékos szabadidős programok*” programelemek kapcsolásával elindított „*Családi délután*” elnevezésű programsorozat. A rendezvénysorozat a szegregátumban élő 3-6 éves gyermekekre gyógypedagógus által elkészített állapotfelmérésére, szűrésére alapozva valósított meg fejlesztő,

feszültséget levezető, pozitív mintákat közvetítő fejlesztő foglalkozásokat, hozzákapcsolva a gyermekek szülei valamint a célcsoport egyéb tagjai számára az egészségfejlesztési témát. A 12 alkalmas sorozat 2014 májusa és 2015 júliusa között valósult meg 60 – 100 fő részvételével. Szintén a közösségépítés jegyében került tervezésre a projekt összeállításakor a „*Közösségi rendezvények a településen élők számára*” elnevezésű programelem. Az önkormányzat a helyi munkaügyi központtal együttműködve „*Álláskereső Klubbot*” indított 2014. október hónaptól. A célcsoport tagjait 2014 októberétől havi 2 óra időtartamban jogtanácsosi szolgáltatás is várta. Kiskunfélegyházi Roma Kisebbségi Egyesület eredetileg 2 évre tervezett projektmegvalósítása 1 évre változott a Támogatási Szerződés módosításával. Az Egyesület által megvalósított programelemek közül a „*Családi Klub*” elnevezésű 12 alkalommal valósult meg. A „*Táncház*” programelem 2 alkalommal, a „*Családi Sportnapok*” közül a „*Jégpálya örödei*” elnevezésű program 2014. december 23. és 2015. január 31. között zajlott le, a „*Szabadtéri ökolívó mérkőzések*” pedig 2015.07.11. és 2015.10.03. napján került sor. „*Budapesti kirándulás*” elnevezésű programelem 2015. május 30-án valósult meg. 2015. 06.29-2015.07.01. napja között valósult meg az Egyesület szervezésében a „*Környezetismereti tábor*”. A helyi roma tehetségek felkutatását szolgáló „*Cserhaj Rakhagyol – Csillag Születik*” programelem egy 2 napos rendezvény keretében 2015.08.28. és 2015.08.29. között valósult meg. Az „*Informatikai tábor*” elnevezésű programelem 2015. 08.13-2015.08.28. napja között került megrendezésre, a „*Csillag Fesztivál*” pedig 2015. szeptember 26-án volt. A projekt zárásaként „*Cigány szüreti mulatság*” elnevezéssel került sor rendezvényre 2015. október 31-én.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kiskunfélegyháza, mint a Kiskunfélegyházi Járás székhelye figyelemmel van a járáshoz tartozó településeken az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységekre és a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat ezirányú elképzeléseire. Partneri együttműködést szorgalmazunk más járással is. Városunk a szervezetei, intézményei révén támogatja a környező települések esélyegyenlőségi törekvéseit.

A Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesületének fő célkitűzése, hogy Kiskunfélegyháza és vonzáskörében élő, mozgáskorlátozott embereket összefogja, aktivizálja, így közösséget építsen, programokat, rendezvényeket biztosítson, szervezzen. Az Egyesület a 2014. augusztus 29-én megrendezett „**Lépj Közelebb**” Roadshowt fontos fordulópontnak tartja az esélyegyenlőségnek az élet valamennyi területén történő előremozdítása, valamint a mozgáskorlátozott, látássérült, értelmileg akadályozott és hallássérült fiatalok társadalomba történő beilleszkedésének megvalósítása terén, hogy ők is a társadalom aktív tagjaivá válhassanak. 2016. évben a MEOSZ pályázaton a III. „**Lépj Közelebb**” Roadshow Kiskunfélegyháza és a II. „**Mozdulj Félegyháza**” rendezvény megtartására nyert 100,000.- Ft-ot az egyesület. Az érzékenyítő programokat nagy érdeklődés fogadta kb. 700 diák és közel 100 felnőtt vett részt. Az EFOP-1.3.5-16 kódszámú, „**Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével**” című pályázati felhívásra sikeresen pályáztak 2016. évben 25.000.000.- Ft összegben.

Ezeket a célkitűzéseket szorgalmazva és követve a Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesülete aktív, közösségteremtő programokat kezdeményez megyei és országos szinten, ezzel is elősegítve a fent említett sérült emberek, csoport megítélését helyileg és a megyében.

Programjaiknak változatossága nagyban múlik a lehetőségeiken, illetve az igényeiken: ez lehet akár közös kirándulás, egy város nevezetességeinek megtekintése, esetleg közös táborozás, vagy kulturális programok.

Megfogalmazódott az az igény, hogy kapcsolódjanak be olyan helyi, már több éve rendszeresen működő kulturális események, rendezvények programjaiba, ahol a sérült emberek alkotásait módjukban áll bemutatni, további értékteremtéseiket ezúton is elősegíteni.

Egyesületük legfőbb irányelve: „**rólunk nélkülünk semmit**”

A Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesületének hét környező településeken is vannak tagjai. Részt vesznek a helyi NOE vezetők fórumain, találkozóin, képzésein. Az adományok szétosztásában, országos NOE-s programokban segítenek a többi egyesületnek. A NOE-s Országos Őszi Találkozóra már évek óta szervezik kb. 500 fős különvonatokat a MÁV szervező segítségével

a térségből. Olyan helyekre is eljuthatnak így a nagycsaládosok, ahova másként talán sosem. Voltak már pl.: Mosonmagyaróváron, Budapesten a Vasúttörténeti Parkban, Pécsen, Gyulán, Hortobágyon, Szarvason.

A „Védőháló a családokért” EFOP-1.2.1-15 kódszámú pályázaton nyertek 40 millió forintot 2016. év végén. A pénzt rendezvények megtartására költik a következő témákban: 1. A fiatalok családi életre való felkészítése, krízishelyzetbe kerülésük esélyét csökkentő tanácsadás, csoportfoglalkozások, workshopok, tréningek lebonyolítása (pl: önismereti, problémamegoldási, konfliktuskezelési, családtervezési, kommunikáció, kapcsolati kultúra, mediáció, életciklusokhoz kötődő válságok kezelése, életvezetési és háztartásvezetési kompetenciák fejlesztése, életmódbeli és életviteli tanácsadás témákban); 2. Gyermekekneveléssel, gondozással kapcsolatos tanácsadás, képzések, csoportfoglalkozások lebonyolítása (pl: szülői feladatok, életkori sajátosságoknak megfelelő nevelési módszerek, tanácsadás, szülőakadémia, fiatalok szülőkkel, ill. kortársakkal való kommunikációját segítő foglalkozások, egészséges és tudatos életmódra nevelés, életvezetési, életmódbeli és életviteli kompetenciák fejlesztése); 7. Családi közösségépítő programok szervezése (pl.: generációk közötti együttműködés, az idősebb generáció közösséget erősítő aktivizálása és integrálása a helyi közösségbe. A generációk közötti szakadékok csökkentése és a családokat összefogó közösségek és külső - nevelési, kulturális, testi és lelki egészséggel foglalkozó szervezetekkel, intézményekkel való kapcsolatokat erősítő találkozók, rendezvények, gyermekfelügyeletet nyújtó, önkéntes alapon szerveződő megoldások megvalósítása, szívességcsere megszervezése). 2018 júniusáig 75 rendezvényt tartottak 2300 fő részvételével.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adattípusokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Sajnálatos, hogy több esetben eltérések tapasztalhatók a központi adatbázisok és helyi nyilvántartások adatai között. A helyi intézményektől kaptuk a legaktuálisabb adatokat, illetve társhatóságok együttműködését kértük a teljes körűség érdekében.

Adatokat tartanak nyilván és statisztikai mutatókat adtak át nekünk az alábbi szervezetek is MEOSZ által regisztrált 150 család plusz több civil szervezettel való folyamatos együttműködés révén is kaptunk adatokat.

A Kiskunfélegyházi Nagycsaládosok Egyesületének több száz helyi nagycsalád közül csak kb. 160 egyesületi tagcsaládjuk van. Adatokkal csak a tagjaikról rendelkeznek, körükben viszont rendszeresen kérdőíveznek különböző témákban a NOE megbízásából. 2014-ben volt a NOE történetének legnagyobb szabású kutatása. A családok szociokulturális profiljának meghatározására többek között az egyesületüket sorsolták ki. 2015-ben pedig egy ennél is nagyobb kutatási program indult az ELFAC kezdeményezésére. A helyi szervezetet akkor is kisorsolták a kutatásban való részvételre. A begyűjtött adatokból kiadvány készült.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely e személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A helyi roma lakosság jellemzően beilleszkedett a helyi közösségbe.

Intézményeinkben egyenlő bánásmódot biztosítunk minden városunkban lakónak, segítve beilleszkedésüket. Kiemelkedő feladata van ebben a családsegítésnek és gyermekjóléti szolgáltatásnak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A társadalmi polarizáció, a gazdagok és szegények közötti jövedelemkülönbség, világméretben növekszik. Egyre nagyobb különbség tapasztalható az egyes társadalmi rétegek foglalkoztatási lehetőségeihez, erőforrásokhoz, egészségügyi ellátáshoz, kultúrához, oktatáshoz való hozzáférési esélyeiben.

A világgazdaság folyamatosan növekszik, ugyanakkor ez a növekedés egyenlőtlen. Sok országban növekedési zavarok és egyensúlytalanságok tapasztalhatók. Ezek időnként regionális méreteket öltenek, pénzügyi és gazdasági válságokat okozva a világgazdaság egészében. A mezőgazdasági és ipari szektorokban a munkaerő-hatékonyság folyamatosan nő, a felszabaduló munkaerő többletet azonban a szolgáltató szektor csak részben szívja fel; azaz a szükségletek kielégítésére szolgáló javakat és szolgáltatásokat egyre kevesebb emberi munkával termelik meg. Ez a folyamat azonban nem a munkaidő csökkenésének irányába hatott, hanem ellenkezőleg, a munkaidő növekedését és a munkaerő további leépítését ösztönözte.

E globális tendenciák azt jelzik, hogy a társadalmak jelenlegi együttes fejlődési modelljei hosszú távon fenntarthatatlanok. (I. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia)

A szegénység tehát számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

Kiskunfélegyházán a száz lakosra jutó adófizetők száma az elmúlt években csak kismértékű ingadozást mutatott, mértéke megegyezik a hasonló lakosságszámú településekkel. Az elmúlt években folyamatos és egyenletes növekedés figyelhető meg az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem tekintetében, amely az elmúlt 10 évben több, mint duplájára emelkedett. Ennek ellenére a városban élők jövedelme elmarad az országos és a megyei járásközpontok átlagától. A rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 2011-ben 37,4%, ami meghaladja ugyan az országos értékeket, de alul marad a járási és a megyei járásközpontok értékeihez képest.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

2014-ben folytatta a Kormány a szak- és felnőttképzés átalakítását, a duális szakképzés elterjesztésével jelentős lépéseket tett a munkaerő- kereslet és kínálat közelítése érdekében. A fiatalok elhelyezkedési esélyei jelentősen javultak az elmúlt évek során, ami a foglalkoztatás és munkanélküliség mutatóiban is tükröződik. A 25 év alatti fiatalok foglalkoztatása jelentősen emelkedett – noha még elmarad az uniós átlagtól –, eközben a korcsoport munkanélkülisége jelentős javulás után már alacsonyabb, mint az EU átlaga. Hasonló mértékű javulás volt megfigyelhető az alacsony végzettségű vagy képzetlen fiatalok esetén is (mely csoport munkanélkülisége jelentősen közeledett az EU enyhén csökkenő mutatójához). A tartósan álláskereső fiatalok munkanélküliségi szintje már 2012 óta alacsonyabb, mint az EU átlag, és stagnált éves szinten, míg ugyanez a mutató az EU-ban folyamatos emelkedést mutatott az elmúlt években. 2014 során is folytatódtak az olyan korábban bejelentett programok, mint a 2012-ben indult „Első munkahely garancia” program, és a Munkahelyvédelmi Akció 2013-tól élő célzott kedvezményei. Előbbi közel 30 ezer fiatal foglalkoztatásához és képzéséhez nyújtott forrást, utóbbi segítségével pedig mintegy 160 ezer pályakezdő és 25 év alatti fiatal foglalkoztatásának támogatása valósult meg 2014 végéig. E programok szerves folytatásaként értékelhető az Ifjúsági Garancia rendszere, amely 2015 elejétől fokozatos, többlépcsős rendszerben, személyre szabottan, széles eszközpalettával (oktatás, képzés, bértámogatás, munkaerő-piaci szolgáltatások, gyakornoki program, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válási támogatás) kerül bevezetésre – az első szakaszban a legalább hat hónapja regisztrált álláskereső fiatalokra fókuszálva. A munkaügyi szervezet által megvalósított, a fiatalok munkaerő-piaci részvételét elősegítő aktív munkaerő-piaci programok keretében a 2014-20-as programozási időszakban a cél közel 180 ezer fiatal részére érdemi segítség nyújtása az elhelyezkedéshez vagy képzéshez. Az Ifjúsági Garancia részeként a munkaügyi szervezeten belül az eszközök intézményi és szervezetközi koordinációért felelős országos mentor-koordinátor hálózat kerül kialakításra, melynek révén javul a foglalkoztatáspolitikai, oktatási, szociális szakterületek és szervezetek közti együttműködés. Továbbá uniós társfinanszírozású programok indulnak az Ifjúsági Garancia rendszer keretében, például a fiatalok vállalkozóvá válását támogató program vagy a tapasztalatszerzést segítő gyakornoki program. Az Ifjúsági Garancia rendszere mellett, mely a fiatal korosztályra fókuszál, Magyarország a 25 év feletti korcsoport által elérhető aktív munkaerő-piaci eszközöket is tovább erősíti, illetve fenntartja a munkanélküliek és inaktívok foglalkoztatásának előmozdítására. Egyrészt a források megnövelésére és a program meghosszabbítására került sor a jelenleg is (2015 őszéig) futó aktív munkaerő-piaci program esetében. Másrészt a 2014-20-as programozási időszakban indítandó aktív munkaerő-piaci program is előkészítés alatt áll. Utóbbi célja egyrészt a hátrányos helyzetű álláskeresők nyílt munkaerőpiacra való belépésének segítése (személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó képzésekkel, szolgáltatásokkal és a foglalkoztatás költségeinek átmeneti támogatásával), másrészt az álláskeresőknek és a munkáltatóknak nyújtott szolgáltatások minőségének, hatékonyságának javítása. Az aktív munkaerő-piaci programok hatékonyságának növelését támogatja az álláskeresők ügyfél-kategorizálási rendszere.

Jogszabály-módosítás segíti elő továbbá a szociális szövetkezetek önfenntartó képességének erősítését. Mindezek mellett a leghátrányosabb helyzetű csoportok célzott felzárkóztatásához, munkaerő-piaci integrációjához járul hozzá a hajléktalanok közfoglalkoztatása többek között mentorszolgáltatással, életvezetési képzéssel és egészségügyi ellátással kiegészítve a foglalkoztatást. Az egész életen át tartó tanulásban való részvételt ösztönzi több, az előzőekben tárgyalt intézkedés képzési programeleme (hátrányos helyzetűek és közfoglalkoztatottak képzése, aktív munkaerő-piaci eszközök, ifjúsági programok), valamint a duális szakképzés kiterjesztése és a szakképzés reformja. A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) bevezetésével az egyes tanulmányi szintek bizonyítványokban is feltüntetésre kerülnek, aminek köszönhetően átláthatóbbá és átjárhatóbbá, valamint az európai sztenderdeknek megfelelővé válik a hazai oktatási és képzési rendszer. Emellett 2015-ben új felnőttképzési programok indulnak a hátrányos helyzetű felnőtt lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése érdekében, amely készség alapvető munkaerő-piaci elvárásként jelentkezik, valamint az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztéséért, melynek célja a résztvevők legalább A1-A2-es szintű nyelvtudásának elérése. A képzési és tanulást ösztönző munkaerő-piaci intézkedések későbbi jobb megalapozását és célzását támogatja az OECD

Felnőttek Képesség- és Kompetenciamérésében való magyar részvétel, mely a munkavállalók készségeinek munkavégzés alatti felhasználására fókuszál. A szakképzés reformjáról – a 6. sz. országospecifikus ajánlásnak megfelelően – az oktatási ajánlás végrehajtását célzó intézkedéseket bemutató fejezetben írunk részletesen. Az utóbbi években a segélyezési rendszerben bevezetett változtatások fő mozgatórugója az volt, hogy mindenki, aki foglalkoztatható, segély helyett munkából szerezze meg a megélhetéshez szükséges jövedelmet, a szegénységből való kiemelkedés elsődleges eszköze a munkavégzés legyen. Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 105/2017.(V.25.) határozatával döntött a **TOP-5.1.2.16.-BK1-2017-00007** kódszámú **helyi foglalkoztatási együttműködések** című pályázat benyújtásáról és jóváhagyta, hogy konzorcium vezetőként 3 taggal –BKMKH, Kiskunmajsai Többcélú Kistérségi Társulás és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat- konzorciumi szerződést köt: a pályázat célja, hogy a helyi szintű foglalkoztatási együttműködések partnerséget a támogatás segítségével –kialakított stratégiájuk mentén- képzési és foglalkoztatási programjaikat megvalósítsák. A projekt 2018. május 1-től 2021. február 28-ig fog működni.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkanélküliek egy nagyobb, több odafigyelést igénylő csoportját a hajléktalanok és a gyermekvédelmi szakellátásból frissen kikerült fiatal felnőttek teszik ki. Kiskunfélegyházán a velük foglalkozó intézmény:

A KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény Hajléktalan Ellátása 2009. óta a **Kiskunfélegyháza Alpári út 53.** szám alatt (+36 70 339 4308) végzi feladatát, melynek keretében az alábbi ellátási formákat biztosítja.

Éjjeli Menedékhely: 125 férőhely (82 férfi és 43 női),
Átmeneti Szállás: 14 férőhely (12 férfi és 2 női),
Nappali Melegedő: 100 férőhely,
Népkonyha: 50 adag/nap.

Problémát jelent, hogy az ellátottak körében halmozottan fordul elő súlyos fogyatékkal és pszichiátriai betegséggel élő személy, valamint olyan emberek, akik az állapotuk rosszabbodása miatt már nem képesek az önellátásra és ápolásra, gondozásra szorulnak. Az ő ellátásuk (ápolásuk), továbbá más, az állapotukra szakosodott bentlakásos intézményekbe történő elhelyezésük nehézségekbe ütközik. A pszichiátriai intézmények bezárása miatt a hajléktalan ellátásban sok elhanyagolt állapotú beteg jelenik meg. Számukra a hajléktalan ellátás a jelenlegi helyzetben a végállomást jelenti. Az elmúlt időszakban nagy számban fordulnak elő kallódó, sokszor a gyermekvédelmi szakellátásból frissen kikerült fiatal felnőttek, akik nagy százalékban drogfogyasztók is. Jelenleg a hajléktalan populáció egyik legsérülékenyebb, legnagyobb hátránnyal küzdő tagjai éppen ők.

Elmondható, hogy az intézményben az ellátottak helyzetében az utóbbi években javulás történt, tekintettel az általuk is elérhető munkalehetőségekre és egyéb programokra.

A gyermekvédelmi szakellátásból kikerülő fiatal felnőttek mellett a másik vulnerábilis korosztály a 60 év felettieké. Számukra a bejutás egy ápolást-gondozást nyújtó szociális intézménybe szinte lehetetlen a magas térítési díjak és a férőhely hiány miatt. Így nekik ellátási helyként továbbra is az Éjjeli Menedékhely, jobb esetben az Átmeneti Szállás marad kényszermegoldás formájában.

Az aktívnek mondott, mégis kényszerű tétlenségre kárhóztatott köztes (25-59 év közötti) korosztály helyzete sem mondható megnyugtatónak. Számukra legnagyobb fékezőerő a krónikus alkoholizmus, ezen szenvedélybetegségük munkavállalási szempontból magas kockázatot jelent.

A 2017. május 31-i állapot szerint az aktív korú hajléktalan populációt az alábbi táblázat szemlélteti:

Jövedelem típusa	Férfi 18-39	Férfi 40-62	Nő 18-39	Nő 40-62	Összesen
FHT	1	2	2	4	9
FOT, RSZS	0	2	2	0	4
Nem együttműködő	0	0	0	0	0
Összesen	1	4	4	4	13

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az aktív korosztály részére megnyugtató megoldást egy **védett munkahely felállítása** jelenthetné. A hajléktalan személyek foglalkoztatásában komoly előrelépést hozott a 2015-ös év, hiszen azóta államilag támogatott formában tudja alkalmazni a város a munkaképes hajléktalan személyeket. A foglalkoztatási program során az is kiderült, hogy a hajléktalan munkavállalók kimondottan örülnek, ha a város más pontjain (nem a szállón) végezhetik a munkájukat.

2018-ban a megváltozott munkaképességük miatt munkára váró embereknek elérhetővé vált az EFOP-1.9.3-VEKOP-17-2017-0001 számú kiemelt projekt, ennek keretében a kiskunhalason székelő tanácsadói hálózatuk aktív segítséget nyújt a munkaerőpiacra történő visszatérésben.

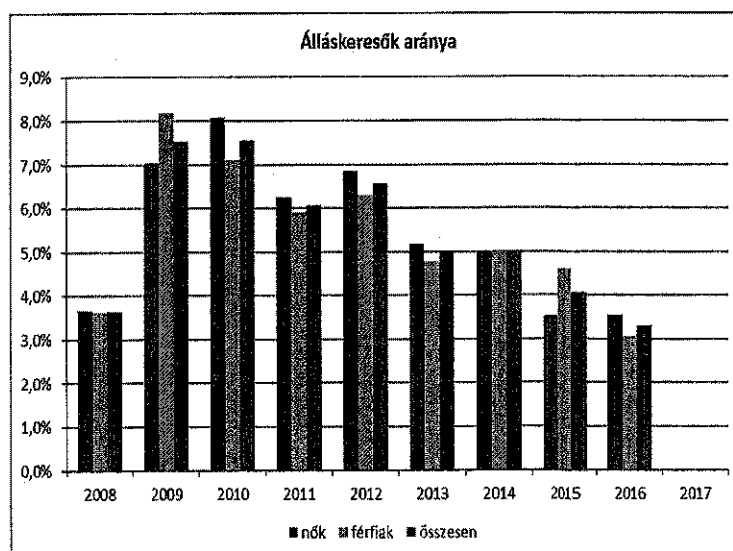
Továbbá városunkban a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület** is foglalkoztat olyan mentort a **TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 Együttműködés a helyben foglalkoztatásért elnevezésű munkaerőpiaci program** keretében, aki ugyanebben segít.

A 3.2.1. számú táblázat és az alább látható diagram Kiskunfélegyházára vonatkozóan a nyilvántartott álláskeresők számát mutatja nemek szerinti bontásban, a munkavállalási korú lakónépesség adataival párhuzamosan.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	16271	14252	30523	595	3,7%	517	3,6%	1112	3,6%
2009	11049	8874	19923	777	7,0%	726	8,2%	1503	7,5%
2010	10122	11208	21330	817	8,1%	796	7,1%	1613	7,6%
2011	10188	11123	21311	637	6,3%	656	5,9%	1293	6,1%
2012	10703	10577	21280	732	6,8%	666	6,3%	1398	6,6%
2013	10553	10454	21007	546	5,2%	499	4,8%	1045	5,0%
2014	10395	9952	20347	516	5,0%	500	5,0%	1016	5,0%
2015	10272	10270	20542	361	3,5%	473	4,6%	834	4,1%
2016	10204	10188	20392	362	3,5%	312	3,1%	674	3,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

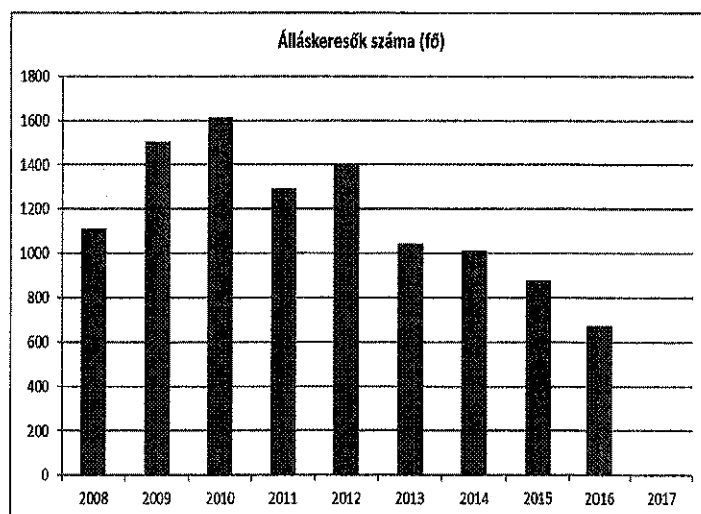

Az álláskeresők számában a 2013-as és a 2014-es év stagnálást mutatott, viszont 2015-ben és 2016-ban már csökkenés történt. A két, csökkenést mutató év jellemzője, hogy az álláskereső férfiak száma fogyatkozott, viszont a nőké változatlan maradt.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1112	1503	1613	1293	1398	1045	1013	880	674
	%	2,2%	3,0%	3,6%	3,9%	5,1%	3,4%	4,9%	10,6%	3,7%
	fő	25	45	58	51	71	36	50	93	25
	%	2,2%	3,0%	3,6%	3,9%	5,1%	3,4%	4,9%	10,6%	3,7%
	fő	135	188	189	177	202	157	140	103	78
	%	12,1%	12,5%	11,7%	13,7%	14,4%	15,0%	13,8%	11,7%	11,6%
	fő	142	207	187	152	178	106	92	60	69
	%	12,8%	13,8%	11,6%	11,8%	12,7%	10,1%	9,1%	6,8%	10,2%
	fő	144	199	242	149	146	99	105	91	66
	%	12,9%	13,2%	15,0%	11,5%	10,4%	9,5%	10,4%	10,3%	9,8%
	fő	105	172	202	163	176	114	123	96	69
	%	9,4%	11,4%	12,5%	12,6%	12,6%	10,9%	12,1%	10,9%	10,2%
	fő	121	161	187	151	148	119	116	81	80
	%	10,9%	10,7%	11,6%	11,7%	10,6%	11,4%	11,5%	9,2%	11,9%
	fő	137	193	192	139	135	117	97	88	65
	%	12,3%	12,8%	11,9%	10,8%	9,7%	11,2%	9,6%	10,0%	9,6%
	fő	174	206	196	163	172	130	118	80	57
	%	15,6%	13,7%	12,2%	12,6%	12,3%	12,4%	11,6%	9,1%	8,5%
	fő	120	122	146	137	155	147	137	109	86
	%	10,8%	8,1%	9,1%	10,6%	11,1%	14,1%	13,5%	12,4%	12,8%
	fő	9	10	14	11	15	20	35	79	79
	%	0,8%	0,7%	0,9%	0,9%	1,1%	1,9%	3,5%	9,0%	11,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

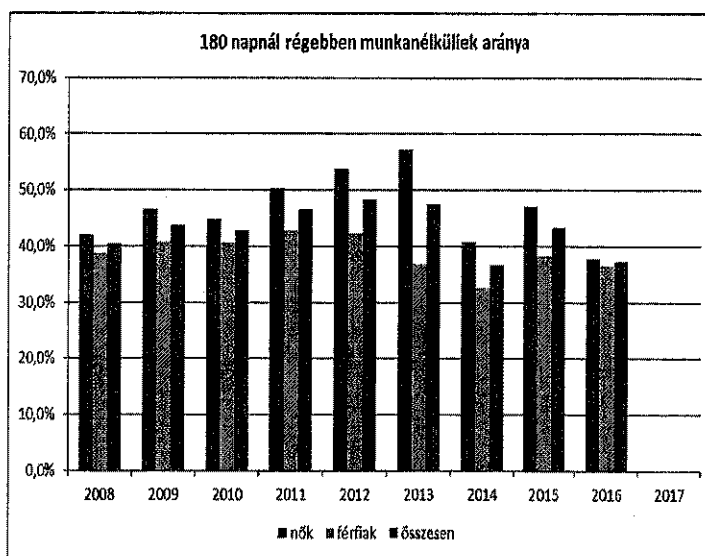

A regisztrált munkanélküliek száma 2012-től kezdődően csökkenő tendenciát mutat, ami remélhetőleg azt jelenti, hogy egyre többen jutnak munkához, vagy vesznek részt közmunka programokban.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	595	517	1112	250	200	450	42,0%	38,7%	40,5%
2009	777	726	1503	362	296	658	46,6%	40,8%	43,8%
2010	817	796	1613	367	323	690	44,9%	40,6%	42,8%
2011	637	656	1293	321	281	602	50,4%	42,8%	46,6%
2012	732	666	1398	394	282	676	53,8%	42,3%	48,4%
2013	546	499	1045	313	184	497	57,3%	36,9%	47,6%
2014	516	500	1016	210	163	373	40,7%	32,6%	36,7%
2015	463	361	824	218	138	356	47,1%	38,2%	43,2%
2016	362	312	674	137	114	251	37,8%	36,5%	37,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

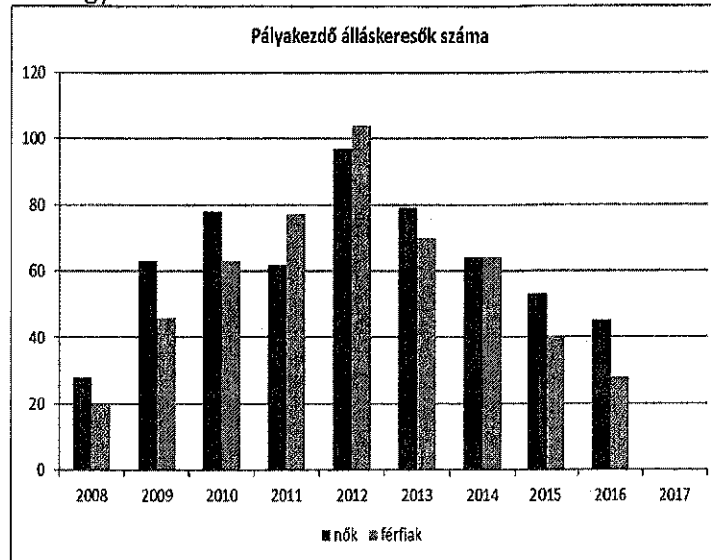

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók (180 napnál régebbi munkavállalók) az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és a fogyatékos emberek. *A regisztrált munkanélküliek és a 180 napnál régebben nyilvántartott munkanélküliek száma is csökkenő tendenciát mutat. 2016-ban a nők helyzete javult.*

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2499	2618	5117	28	1,1%	20	0,8%	48	0,9%
2009	2422	2517	4939	63	2,6%	46	1,8%	109	2,2%
2010	2355	2507	4862	78	3,3%	63	2,5%	141	2,9%
2011	2299	2454	4753	62	2,7%	77	3,1%	139	2,9%
2012	2275	2417	4692	97	4,3%	104	4,3%	201	4,3%
2013	2216	2365	4581	79	3,6%	70	3,0%	149	3,3%
2014	2170	2327	4497	64	2,9%	64	2,8%	128	2,8%
2015	2105	2241	4346	53	2,5%	40	1,8%	93	2,1%
2016	2049	2207	4256	45	2,2%	28	1,3%	73	1,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma 2012-ben volt a legmagasabb, majd ezt követően folyamatos csökkenés tapasztalható. Körükben a nők száma magasabb.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény szakmai egysége a Hajléktalan Ellátás. A hajléktalan szállón élő emberek nagy százalékban gyökértelenek. Előfordul, hogy a képzettségüknek megfelelő munkát nem találnak. Sokan közülük olyan munkákat vállalnak el, amit mások nem szívesen végeznek.

Iskolai végzettségek alakulása az ellátottak körében

Iskolai végzettség	Férfi 18-39	Férfi 40-62	Nő 18-39	Nő 40-62	Összesen:
8 általános	15	18	3	11	47
Szaktanulmányok	7	11	1	0	19
Érettségi	2	3	0	4	9
MK szervezésében tanul	n.a.	n.a.	n.a.	2	2
Összesen:	24	32	4	17	77

Forrás: helyi adatgyűjtés

Felmérésünk szerint a 2015. évi közmunkaprogramban résztvevők a védett, lehetőleg állami szektorban működő munkahelyeket részesítik előnyben. Hajléktalan státuszuk miatt csak így látják biztosítottnak a munkabér kifizetését. Tapasztalataik szerint a közfoglalkoztatás emberséges légköre nagyon nagy kincs és a közfoglalkoztatottak tisztában vannak azzal, hogy a versenyszféra világa nem a humánusra épül, ezért a nyílt munkaerő piacra történő átlépéstől óvakodnak.

A nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők elsősorban versenyképes szakmát szeretnének tanulni.

2016-ban a közfoglalkoztatott személyek ingyenes képzésben vehettek részt, így pl. tisztítás-technológiai szakmunkás képzést szereztek.

A 3.2.5. számú táblázat a 2001. év és a 2011. év adatait hasonlíja össze nemek szerinti bontásban.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

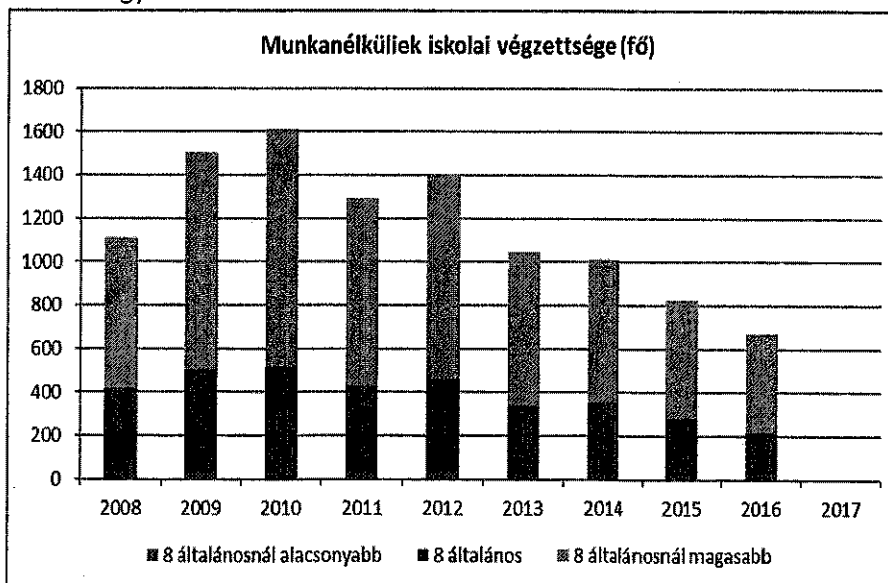
	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
							fő	%	fő	%	fő	%
2001	26322	14113	12209	23369	12137	11232	2953	11,2%	1976	14,0%	977	8,0%
2011	27349	14714	12635	26087	13831	12256	1262	4,6%	883	6,0%	379	3,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint							
	8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános				8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő		fő	%	fő	%	fő	%
2008	1112		35	3,1%	380	34,2%	697	62,7%
2009	1503		32	2,1%	467	31,1%	1004	66,8%
2010	1613		39	2,4%	477	29,6%	1097	68,0%
2011	1293		38	2,9%	390	30,2%	865	66,9%
2012	1398		38	2,7%	417	29,8%	943	67,5%
2013	1045		19	1,8%	318	30,4%	708	67,8%
2014	1013		26	2,6%	324	32,0%	663	65,4%
2015	824		16	1,9%	264	32,0%	544	66,0%
2016	674		22	3,3%	194	28,8%	458	68,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú táblázat a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti adatait mutatja. Valószínűleg a közmunka programnak köszönhetően a nyolc általánost végzett regisztrált

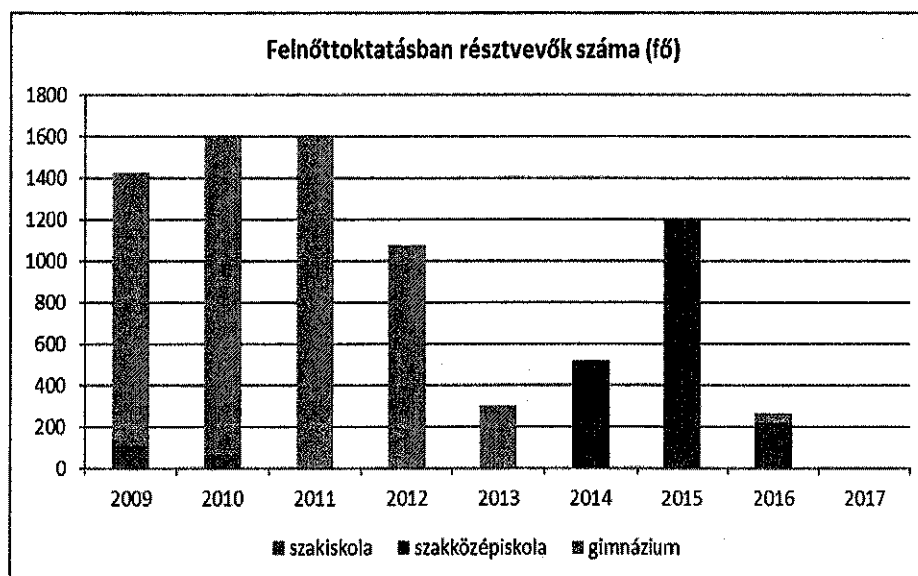
munkanélküliek száma csökkent. A nyolc általánosnál magasabb végzettségűek száma is csökken, tekintettel arra, hogy fokozódik a munkaerő-piaci kínálat.

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** hozzájárul a munkanélküliség csökkentéséhez és a segély helyett munka biztosításával zárkóztatja fel a leszakadó rétegeket. Jelenleg 5 fő áll munkaviszonyban az egyesületnél az EFOP pályázatban. Eszközeikkel segítik a nők munkába állását.

3.2.8. számú táblázat - Felőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felőttoktatásban résztvevők		szakközépfokú felőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	1427	113	7,9%	0	0,0%	1314	92,1%
2010	1591	62	3,9%	0	0,0%	1529	96,1%
2011	1596	0	0,0%	0	0,0%	1596	100,0%
2012	1077	0	0,0%	0	0,0%	1077	100,0%
2013	301	0	0,0%	0	0,0%	301	100,0%
2014	518	0	0,0%	518	100,0%	0	0,0%
2015	1206	22	1,8%	1184	98,2%	0	0,0%
2016	265	0	0,0%	219	82,6%	46	17,4%

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

Magyarország 2014 során is erősítette a közfoglalkoztatás rendszerét, mivel a program jelentős szerepet tölt be a tartósan munkanélküliek foglalkoztathatóságának javításában, az inaktív népesség aktiválásában. A rendszer fenntartását indokolja, hogy a célcsoport tartós piaci foglalkoztathatósága a munkaerő-kereslet további növekedésével párhuzamosan látszik csak megvalósíthatónak. Az átmeneti jelleg a célcsoport sajátosságai miatt több éves időtávon érvényesíthető. A tartós állástalanságból kilépés több lépcsős, képzést és foglalkoztatást is alkalmazó támogatási folyamatként valósulhat meg, ennek eredményessége a települési és járási gazdasági-társadalmi hátrányok jellegén is múlik. E csoport foglalkoztatási aktivizálása más eszközökkel (mint a segélyezés) sem járt nagyobb hatékonysággal. A közfoglalkoztatás rendszere

nem váltja fel a jóléti politikákat vagy az aktív munkaerő-piaci eszközöket, hanem az a célja, hogy átmenetet képezzen a segélyezésből a nyílt munkaerő-piacra, emellett jelentős szociális felzárkóztató szerepe is van. E céloknak megfelelően nő a közfoglalkoztatás finanszírozási kerete (2015-ben 270 milliárd forint) és a résztvevők száma (2015-ben 213 ezer főre). Az éves átlagos létszám így 178 ezer fő volt 2014-ben, miközben a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedők aránya is nőtt az első félévben (13,8%-ra). Az ország specifikus ajánlásnak megfelelően a közfoglalkoztatás aktiváló elemeit is tovább erősíti a Kormány. Ennek keretében a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű alacsony iskolai végzettségűek, szakképesítéssel nem vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők, illetve kiemelten a közfoglalkoztatottak számára képzési lehetőségek, továbbá a közfoglalkoztatásból való kivezetést elősegítő személyes szolgáltatások nyújtására kerül sor.

A 2014. végén indult képzési programokban a képzések szerkezetében jelentős elmozdulás történt az alapvető készségek és kompetenciafejlesztés felől a szakmai végzettséget nyújtó képzettségek felé (az OKJ képzések aránya 62%, a 2013/2014 évi programokra jellemző 22% után). A folyamatban lévő 2014/15-ös téli, és a korábbi évek képzési programjai keretében 2015. március 15-ig 162 756 fő közfoglalkoztatott bevonása valósult meg, emellett a 2014-20-as programozási időszakban új képzési programok indítására kerül sor. A Kormány várhatóan már 2015 végén elindítja az alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak új szakképzési, valamint alapkompenciákat fejlesztő, felzárkóztató képzési programjait. A közfoglalkoztatás célzottságát javítja 2015 közepétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők nagyobb arányú bevonása a közfoglalkoztatási programokba, amely intézkedés kapcsolódik a segélyezési rendszer átalakításához. A munkaerő-piaci re-integrációval a legrászorultabb, inaktív réteg rendszeres munkajövedelemhez jut, aktivitásuk nő. További intézkedések segítik elő a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való átmenetet: az ajánlásnak megfelelően a képzések és a szolgáltatások fejlesztése erősíti a közfoglalkoztatás aktiváló erejét. A közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerő-piacra való kivezetést és a közvetíthetőség feltételeinek javítását elősegítő jogszabályváltozások értelmében ezen túl a közfoglalkoztatási jogviszonyban álló (1) köteles elfogadni a felajánlott elsődleges munkaerő- piaci munkahelyet,

(2) mentesül a munkavégzési kötelezettség alól az állásinterjú idejére, továbbá

(3) a 25 év alattiak esetében a közfoglalkoztatás nem minősül megfelelő állásajánlatnak (lásd Ifjúsági Garancia). Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

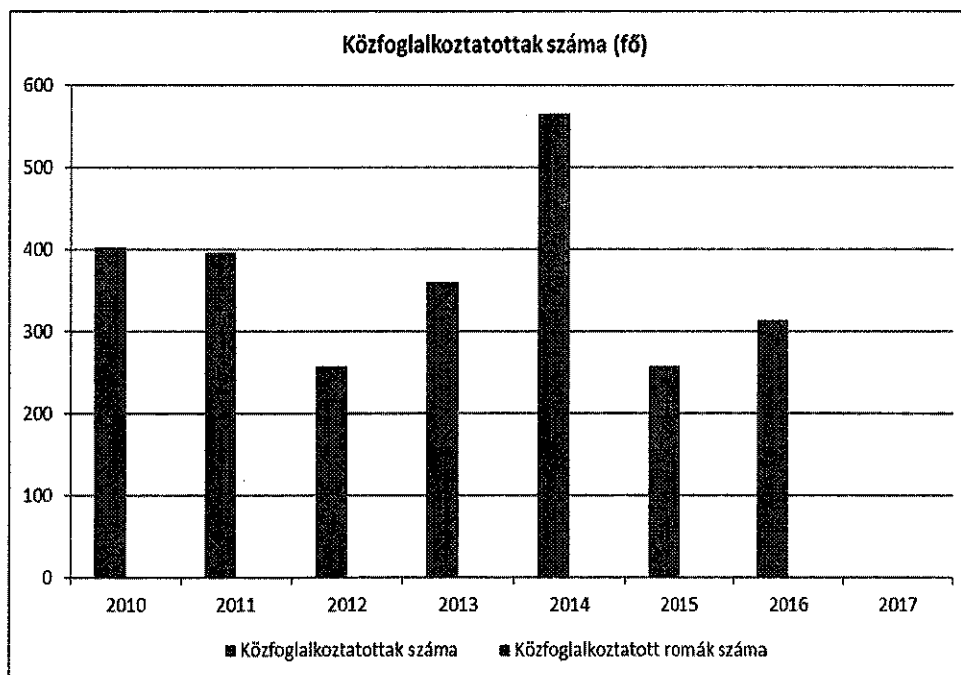
Az EU 2020 stratégia célkitűzései között szerepel, hogy a 20-64 éves foglalkoztatottak körében a foglalkoztatottság arányának 2020-ra el kell érni a 75%-ot. Magyarország saját adottságait és prioritásait figyelembe véve vállalta, hogy hazánk is eléri a foglalkoztatási ráta 75%-os szintjét. A Nemzeti Reform Programban a kormány alapvetésként fogalmazta meg, hogy a munkának értékteremtő ereje van, ezért a magyar gazdaságpolitika középpontjába a munkát állította. A munkaerőpiacot érintő, reformértékű intézkedések célja elsősorban a munkaképes, de jelenleg inaktív csoportok visszavezetése a munkaerő-piacra, részben az eddiginél hatékonyabb munkaerő-piaci ösztönzőkkel, és szabályozással, részben pedig célzottabb munkaerő-piaci, képzési, illetve szociális támogatási eszközökkel. A közfoglalkoztatási intézményrendszer legfontosabb feladata a tartósan munka nélkül lévők aktivizálása és annak megakadályozása, hogy a munkájukat újonnan elveszített álláskeresőket tekintetében bekövetkezzen a munka világtól való elszakadás. A közfoglalkoztatás középtávú tervezésekor kiemelt célcsoportként kezeltük az átlaghoz képest nagyobb arányban alulképzett romákat, a fiatal munkanélkülieket és a nőket, valamint a fogyatékkal élőket és a megváltozott munkaképességűeket.

Az elmúlt években az értéket teremtő, folyamatos munkavégzést lehetővé tevő, az ország minden területén megvalósítható és több célcsoportot is elérő közfoglalkoztatásra irányuló kezdeményezéseket támogatta Magyarország Kormánya és ebből Kiskunfélegyháza is részesedett. Kiemelt cél volt a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők, különösen a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, a roma nemzetiségűek, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak megsegítése.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	403	2%	n.a.	n.a.
2011	396	2%	n.a.	n.a.
2012	258	1%	n.a.	n.a.
2013	360	2%	n.a.	n.a.
2014	565	3%	n.a.	n.a.
2015	258	2%	n.a.	n.a.
2016	314	2%	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatottak száma 2014-től csökkent. Az önkormányzat a Kiskunfélegyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által felajánlott minden pályázati lehetőséget kihasznál a maximális létszámokkal.

Hosszú idejű közfoglalkoztatásban, országos közfoglalkoztatásban, értékteremtő minta programokban is részt veszünk. Célunk, hogy az emberek ne segélyből, hanem bérből éljenek, a közfoglalkoztatás ideje alatt se szokjanak el a rendszeres munkavégzéstől.

A közfoglalkoztatottak az önkormányzat intézményeinél, közterületeken, közparkokban, köztemetőben dolgoznak, parkfenntartási, takarítói, karbantartási, adminisztratív kisegítő tevékenységeket látnak el.

Célunk, hogy értékteremtő, hasznos munkát kínáljunk az embereknek és ezáltal hozzájáruljanak a tiszta, egészséges környezet biztosításához, a lakosság közérzetének javításához.

A Kiskunfélegyházán 2017. június 1-től elindult **Idősügyi Infokommunikációs Program** előkészületeiben 20 fő közmunkás vett részt (16 fő időslátogató diszpécser, 4 fő

infokommunikációs munkatárs). A foglalkoztató a **Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft.** Az Infokommunikációs Országos Program révén **értékteremtő közfoglalkoztatás** valósul meg, amely jelentős mértékben segítheti a regisztrált álláskeresők nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedését.

A közfoglalkoztatás szervezését a Kiskunfélegyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a Polgármesteri Hivatal Szociális és Közfoglalkoztatási Osztálya munkatársai látják el. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a pénzügyi osztály végzi. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a Félegyházi Városfenntartó Nonprofit Kft. (FVNP) foglalkozik.

Az elmúlt években több intézményünk is vállalta a tartós munkanélküliek foglalkoztatását.

Az **Idősügyi Infokommunikációs Modellprogram** a 65 év feletti rászorulóknak egészségének, biztonságának, magányának enyhítése érdekében tevékenykedik. E feladat ellátása körében a 65 év feletti idős idős személyek számára otthoni számítógép/laptop használata vált lehetővé. A feladatok megvalósítása 15 fő közfoglalkoztatott bevonásával történik.

A programmal elérni kívánt közpolitikai cél az idősek életminőségének javítása, új közfoglalkoztatotti munkahelyteremtés, a szociális és egészségügyi ellátórendszer költséghatékonyabb működése, a közösségi szolgálatot végző diákok idősellátásban való részvételének ösztönzése.

Örvendetes tény, hogy több intézménynél is lehetőség adódott arra, hogy a korábban közfoglalkoztatás keretében hozzájuk közvetített személyeket a későbbiekben a saját munkatársukként alkalmazzák, és ezzel megvalósítsák a közfoglalkoztatás igazi célját, az átléptetést a nyílt munkaerő-piacra.

d) foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A térségben sikeresen elindult 2018. 03. 01-től a **TOP-5.1.2.16. kódszámú foglalkoztatási együttműködés**, ami két járás- Kiskunmajsa és Kiskunfélegyháza – területén valósítja meg kiemelt célját: a BKMKG által nyilvántartott álláskeresők foglalkoztatásba helyezését.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

	elérhetőse g átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbusz al	vonat járatok átlagos száma munkanapoko n	átlago s utazás i idő vonatt al	Kerékpárúton való megközelíthető ség	átlagos utazási idő kerékpár on
Megye- székhely	25 perc	51	45 perc	óránál sűrűbb ütemezés	21 perc	nincs	n.a
Főváros	90 perc	17	120 perc	óránként ütemesmenetr end	94 perc	nincs	n.a

(Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai)

Kiskunfélegyháza földrajzi fekvéséből adódóan szerencsés helyzetben van abban a tekintetben, hogy Szeged és Kecskemét, a régió meghatározó települései közel fekszenek és könnyen megközelíthetők, vasúthálózata jól kiépített. A környékbeli kistelepülésekre és azokról is jó a bejárési lehetőség.

A város vezetése törekszik a közlekedés biztonságosabbá tételére, ennek érdekében beruházásokat eszközöl. A célok között szerepel a biciklis úthálózat fejlesztése is.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Ezek a képzések a 25 év alatti fiatal munkanélküliek képzését, így a munkaerő-piacra történő bevonását célozzák. Napjainkban a legkeresettebbek a szociális segítő, targoncavezető, óvodai dajka és eladó OKJ-s képzések.

Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok között 2013. óta pályázik önkormányzatunk és részt vettünk a nyári diákmunka megszervezésében és végrehajtásában a Kiskunfélegyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által felajánlott létszám kerettel. A diákok körében nagy sikere van a programnak, többszörös túljelentkezés szokott lenni, ezért általában egy hónapig dolgoznak a tanulók az önkormányzat intézményeinél, így szereznek munkatapasztalatot és egy havi fizetést.

A diákoknak szervezett munkaerő-piaci átmenetet megkönnyítő programokon 2013-ban 28 fő, 2014-ben 41 fő, 2015-ben 36 fő, 2016-ban 64 fő vett részt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Ilyen jellegű program az „újra tanulok program”, és a romák munkaerő-piaci integrációját segítő programja.

Az „újra tanulok programban” 218 fő vett részt 2013/2014-ben. A „Nő az esély” romák munkaerő-piaci integrációját elősegítő programban pedig 8 fő vett részt.

A munkaerő-piaci integráció megnehezített a megváltozott munkaképességű személyek részére, ebben segítséget nyújt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület helyben elérhető mentora (**TOP-5.1.15-BK1-2016-00001 Együttműködés a helyben foglalkoztatásért elnevezésű munkaerőpiaci program** keretében), valamint a Kiskunhalason működő tanácsadói iroda, ahol az utazás költségeit megtérítik.

A d.) pontban említett **Foglalkoztatási Paktum** megvalósításával a munkaerő-piaci (re)integrációt kívánja városunk elősegíteni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a **KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézményben**, amely a Családok Átmeneti Otthonában (Kiskunfélegyháza, B. Szabó J. u. 2. +36 70 379 2661) elhelyezettek ellátásában Kiskunfélegyházán valósult meg, a **TÁMOP-5.3.1. B-2-12/2-2014-0058** pályázat keretében.

A Családok Átmeneti Otthona 4 roma nőt foglalkoztatott 12 + 3 hónap időtartamra, 2014. november 01. – 2016. január 31-ig gondozói munkakörben. A program lezárása után közülük három fő került hivatalosan is az intézmény alkalmazásába.

Szintén e pályázat keretében 4 főt foglalkoztatott az intézmény a Hajléktalan Ellátás telephelyén szociális segítő munkakörben.

Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunfélegyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Kiskunfélegyháza, Petőfi tér 4-5. szám alatt fogadja az álláskeresőket. A foglalkoztatási osztályon minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keressenek és ajánljanak fel. Az osztály a munkaerő-piaci képzések felkutatásában, lebonyolításában és a pályaválasztási tevékenységben intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs róla tudomásunk. Lehetőségeinkhez mérten a település vezetői mindent megtesznek annak érdekében, hogy a továbbiakban sem legyen hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

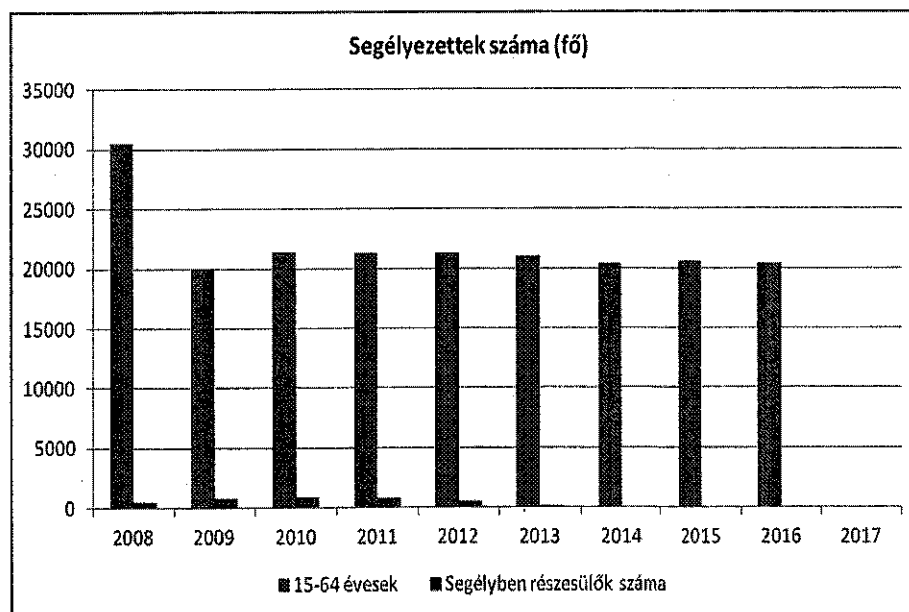
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A segélyezési rendszer átalakítása során egységessé válik a szétaprózódott szociális segélyezési rendszer. 2015. március 1-jétől az átalakítást követően az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai és a felelősségi körök egyértelműen elváltak, a segélyezési rendszer átláthatóbbá vált, amely így megfelelőbben reagál a helyi, térségi problémákra, valamint jobb lefedettséget biztosít a helyben lakó rászorultak számára. Az állami felelősségi körben kötelezően biztosítandó ellátások szabályait továbbra is a szociális törvény tartalmazza. Ezen ellátások megállapítása és folyósítása egységesen járási hatáskörbe került, finanszírozásuk teljes mértékben a központi költségvetésből történik. A kötelezően biztosítandó ellátások járási szintre emelésével elősegíthető az országosan egységes jogalkalmazási és segélyezési gyakorlat. Az önkormányzatok által biztosítandó ellátások jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzatok állapítják meg, ezáltal az önkormányzatok lehetősége nő a helyi közösség szociális biztonságának erősítésére, a szociális segélyek megfelelő biztosítására. Az ellátások finanszírozását az önkormányzatok elsősorban saját adóbevételeikből teremthetik meg, emellett a központi költségvetés továbbra is támogatja az alacsony adóerő-képességű települések szociális feladatainak ellátását. A finanszírozási rendszer kiemelten támogatja a forráshiányban szenvedő településeket azáltal, hogy a központi forrást közöttük az adóerő-képességük szerint sávosan osztja el, több forrást biztosítva az alacsony adóerő-képességű önkormányzatok számára. Azoknak az önkormányzatoknak, amelyek a rászorultak ellátását az adóerő-képesség alapján biztosított forrás felhasználásával sem tudják megfelelően biztosítani, pályázati úton lehetőségük lesz rendkívüli támogatást igényelni. Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	30523	556	1,8%
2009	19923	792	4,0%
2010	21330	836	3,9%
2011	21311	781	3,7%
2012	21280	551	2,6%
2013	21007	179	0,9%
2014	20347	66	0,3%
2015	20542	70	0,3%
2016	20392	74	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

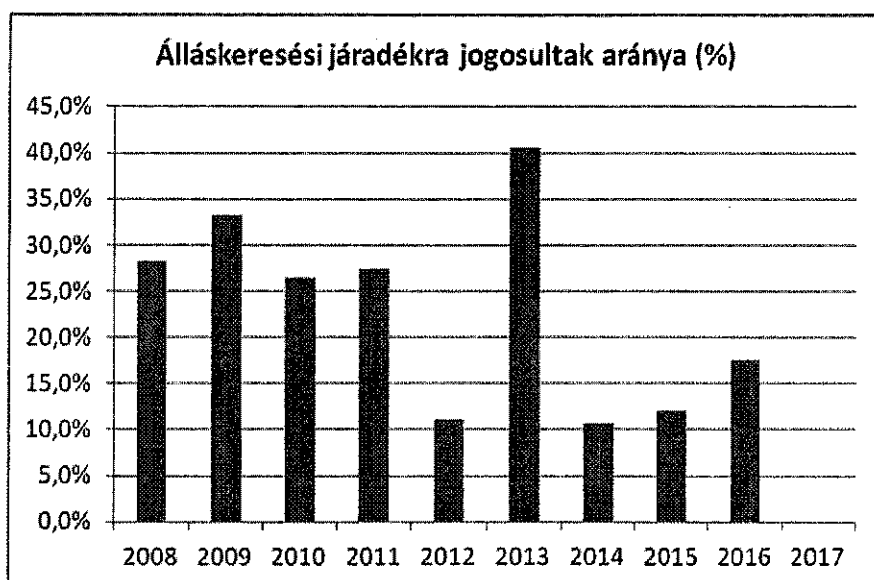

Az álláskeresési segélyben részesülők számában 2011-től kezdve folyamatos csökkenés mutatkozik, ami az utóbbi évekre elérte a 0,3-0,4%-ot (ez a diagramon már szinte nem is látszódik).

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	1112		314	28,2%
2009	1503		499	33,2%
2010	1613		426	26,4%
2011	1293		355	27,5%
2012	1398		156	11,2%
2013	1045		424	40,6%
2014	1016		108	10,6%
2015	834		101	12,1%
2016	674		119	17,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

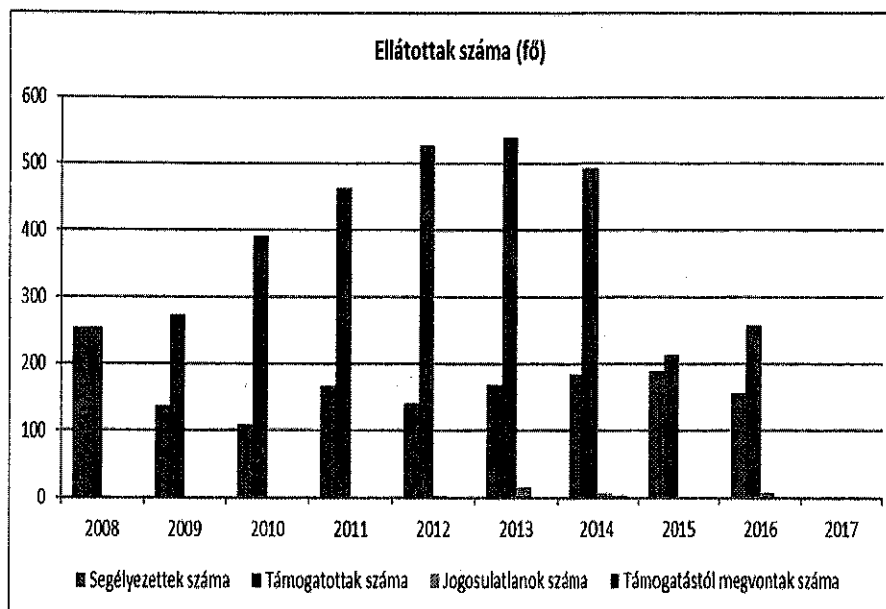

2014-ben 30%-os csökkenés történt, majd a mutató enyhén emelkedett.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)			
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	255	1,12%	255	22,93%	n.a.	n.a.
2009	138	0,66%	274	18,23%	n.a.	n.a.
2010	109	0,48%	392	24,30%	n.a.	n.a.
2011	167	0,74%	464	35,88%	0	1
2012	140	0,63%	528	37,76%	3	1
2013	168	0,77%	541	51,77%	15	2
2014	185	0,88%	494	48,62%	6	3
2015	190	0,88%	214	25,65%	n.a.	n.a.
2016	157	0,82%	258	21,00%	9	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

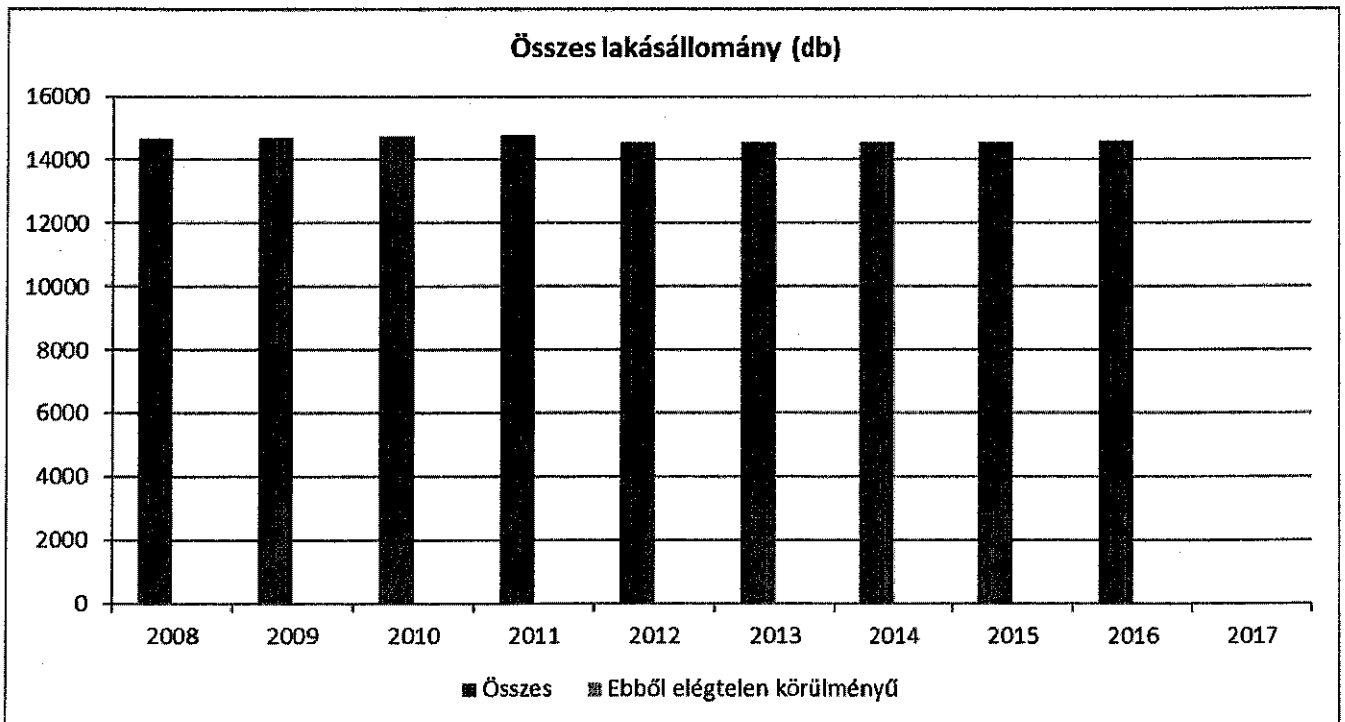
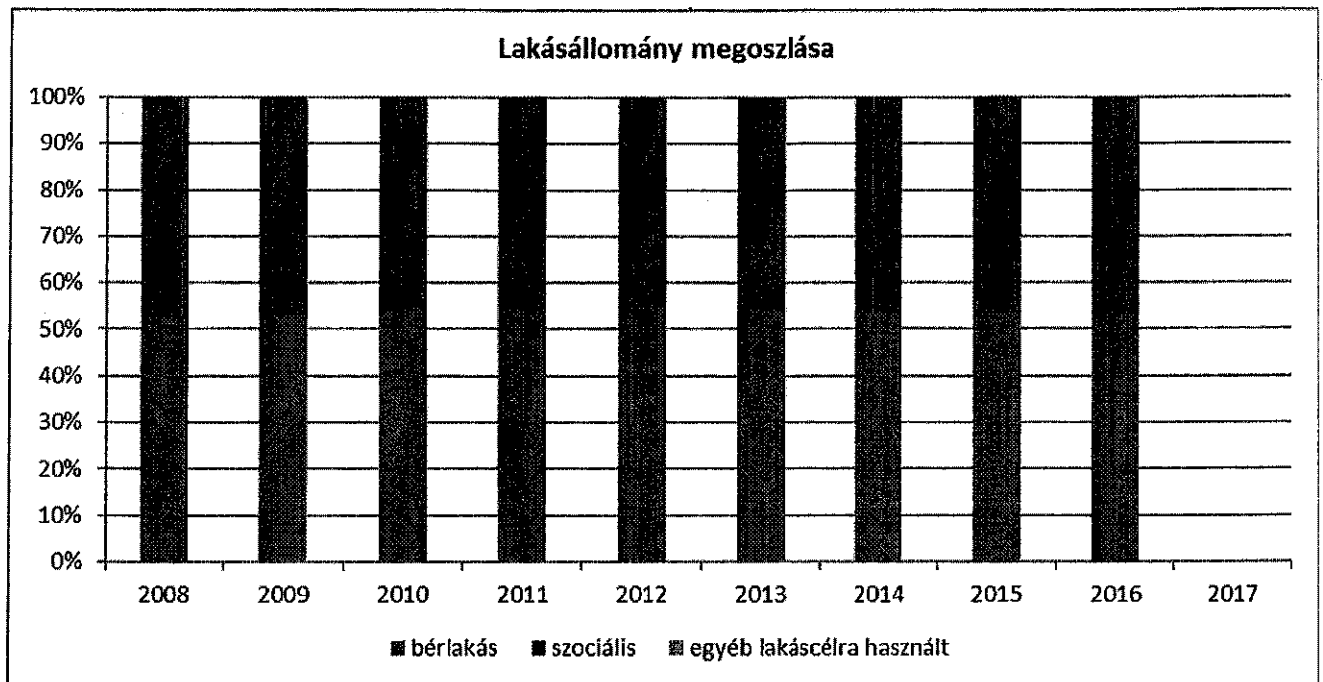
A korábban jegyzői hatáskörben lévő rendszeres szociális segély és foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015.03.01-től a Járási Hivatalok hatáskörébe került.

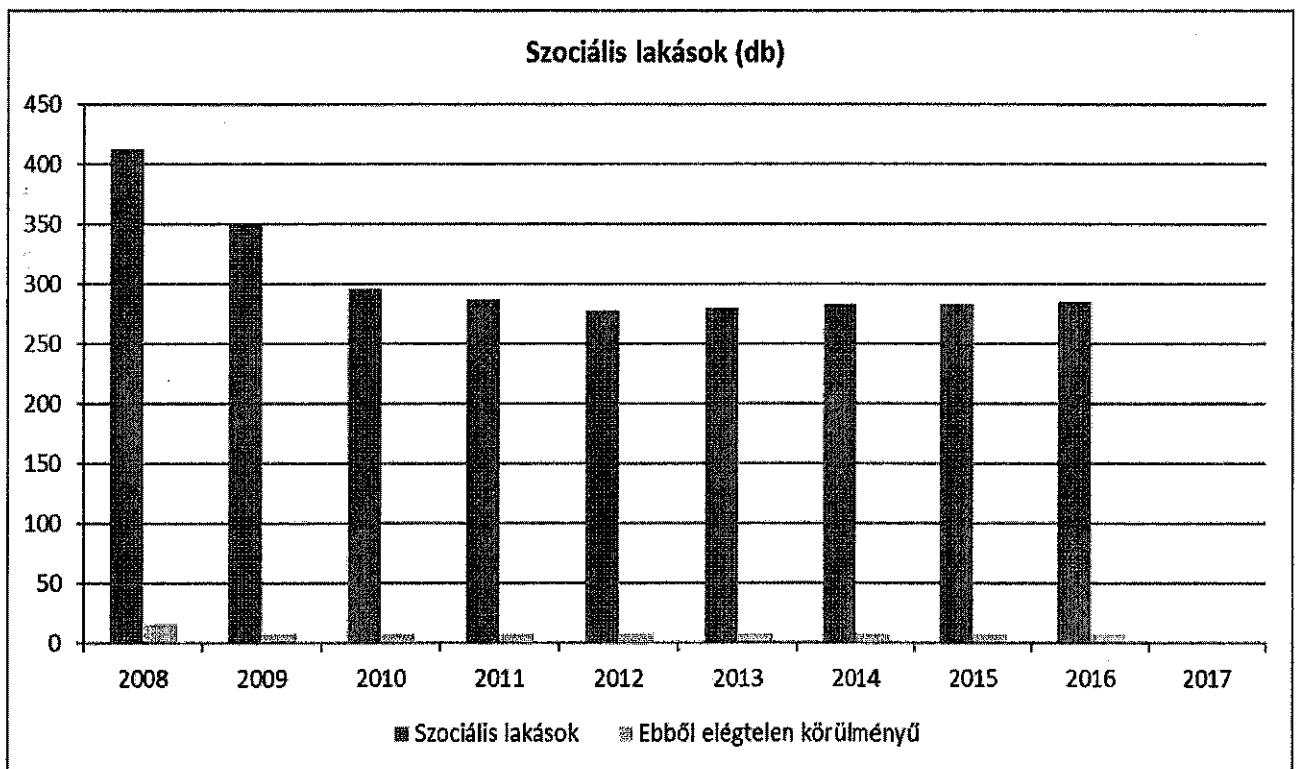
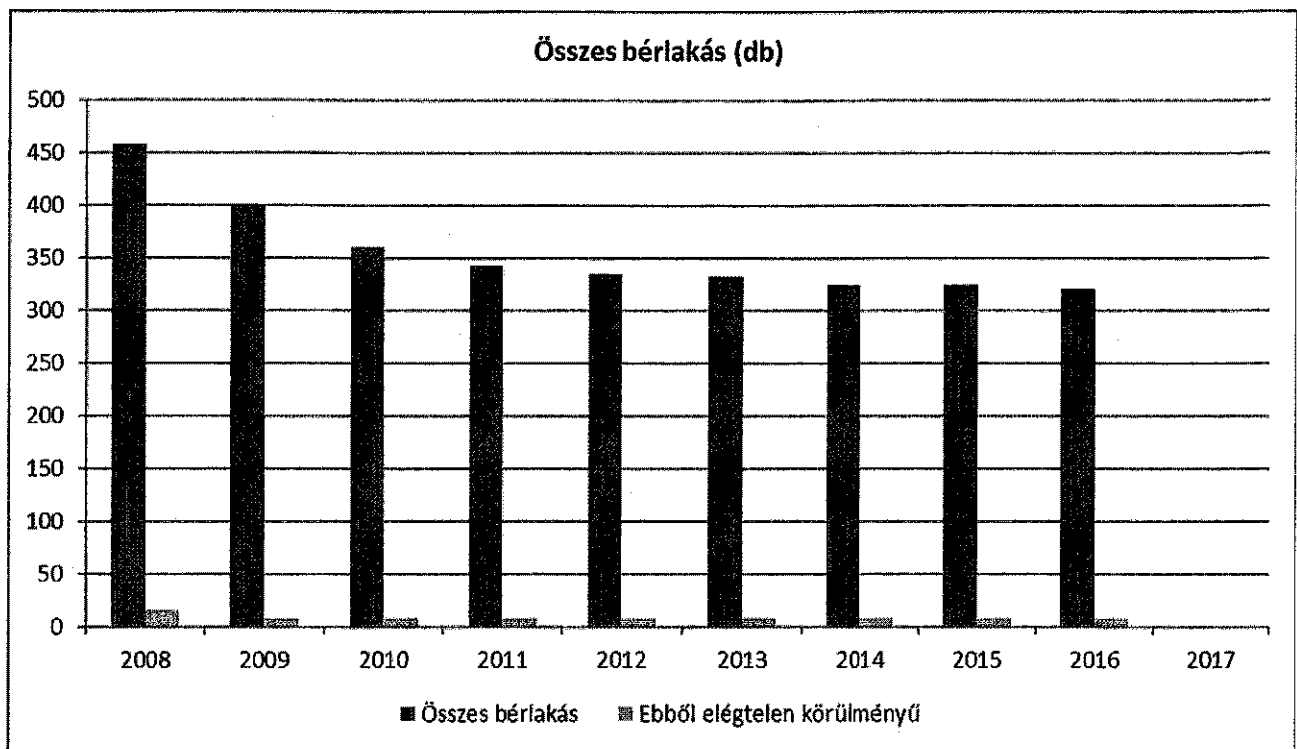
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	14644	n.a.	458	16	412	16	0	0
2009	14684	n.a.	399	8	351	8	0	0
2010	14729	n.a.	360	8	296	8	0	0
2011	14759	n.a.	342	8	287	8	0	0
2012	14552	n.a.	334	8	278	8	0	0
2013	14556	n.a.	332	8	280	8	0	0
2014	14556	n.a.	324	8	283	8	0	0
2015	14557	n.a.	324	8	283	8	0	0

2016	14570	n.a.	321	8	285	8	0	0
------	-------	------	-----	---	-----	---	---	---

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.¹

a) bérlakás-állomány

¹ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

A 2009. és 2012. között lezajlott II. ütemű lakásprivatizáció után megmaradt lakásállomány jellemzője, hogy az alapvetően gyengébb anyagi helyzetű bérlők lakásai maradtak állományban, hiszen a jobb anyagi helyzetben élők éltek az elővásárlási joggal és kedvező áron megvásárolták a bérleményüket. Jelenleg 323 db önkormányzati lakás van Kiskunfélegyházán, amelyek közül 10% gyenge műszaki állapotú (komfort nélküli vagy félkomfortos). A bérlakások 64%-a 1 szobás, így *a nagyobb létszámú családok támogatását az alacsony bérlakás szám mellett a nagyobb alapterületű és szobaszámú lakások hiánya is nehezíti.*

b) szociális lakhatás

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzatának az önkormányzati lakások, helyiségek bérletéről, hasznosításáról szóló 42/2015. (XII. 18.) rendelete szabályozza a bérlakáshoz jutás feltételeit. Lakásbérleti szerződés nagykorú magyar, illetve jogszerűen, életvitelszerűen Magyarországon tartózkodó és állandó lakhellyel rendelkező uniós állampolgárral köthető.

Lakás bérbe adható:

- bérleti ajánlatot tevőnek szociális helyzete alapján,
- pályázati eljárás alapján,
- bérlőkijelölésre vagy bérlőkiválasztásra jogosult döntése alapján,
- törvényben előírt elhelyezési kötelezettség alapján,
- törvényben előírt bérbeadási kötelezettség alapján,
- lakáscsere esetén,
- rendeletben vállalt másik lakás bérbeadása alapján,
- a helyi rendeletben meghatározott közérdekű feladatok ellátása érdekében,
- jogcím nélküli lakáshasználók részére a Képviselő-testület határozata alapján.

A második önkormányzati lakásprivatizáció előtt (I. lakásprivatizáció: 1994-95, II. lakásprivatizáció: 2009-2012.) szociális alapon történő bérbeadások tették ki a lakáskiutalások 95-98 %-át, ez mára kb. 80 %-ra csökkent. Szociális helyzet alapján lakás annak adható bérbe, akinek – a vele együtt költöző személyeket is figyelembe véve – az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 200 %-át, egyedülálló esetében a 300 %-át. Szociális helyzet alapján az egy főre jutó havi nettó jövedelemtől függetlenül nem adható lakás bérbe annak: aki – a vele együtt költöző személyeket is figyelembe véve – a bérbevételi ajánlat benyújtásakor vagy a lakás biztosításakor az Európai Unió területén lakástulajdonnal vagy lakástulajdonon haszonélvezeti vagy egyéb használati joggal, üdülővel, vagy beépíthető lakó- vagy üdülőtelekkel rendelkezik, illetőleg a szokásos használati és lakásberendezési tárgyakon túl az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50-szeresét meghaladó ingó vagyonnal rendelkezik. Az ilyen jellegű lakásigények számbavételének, nyilvántartásának eszköze a Bérbevételi ajánlat. Aki szociális helyzete alapján kíván lakást bérelni, annak ezt a nyomtatványt kell kitölteni és a Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Osztályán leadni. Amennyiben az ajánlattevő szociális helyzete alapján megfelel a helyi rendelet feltételeinek, úgy a Polgármesteri Hivatal lakásügyintézője értesíti őt a bérbevételi ajánlat elfogadásáról, majd kérelmét nyilvántartásba veszi. Az ajánlatokat a Városüzemeltetési Bizottság – a várhatóan megüresedő lakások számához igazodóan – évente terjeszti sorrendiségi javaslattal a képviselő-testület elé. A névjegyzék összeállítása előtt helyszíni szemlére kerül sor. A névjegyzéket a képviselő-testület hagyja jóvá. A bérbeadónak a határozott időtartam lejáratát megelőző 30 napon belül kell megállapítani, hogy a bérlőnek a jövedelmi, vagyoni helyzete alapján változatlanul bérbe adható-e a lakás. Amennyiben igen, úgy azt meg kell hosszabbítani.

Az éves lakásbérbeadási névjegyzék komfort nélküli 1 és 2 szobás, félkomfortos 1 és 2 szobás, komfortos 1 és 2 szobás, összkomfortos 2 szobás, valamint nyugdíjasházi és ifjúsági garzonlakásokra készült. A II. lakásprivatizációval a kritikus szint közelébe csökkent a lakásállomány, így **szociális lakásbérbeadási névjegyzék** a 2012-es esztendő óta **ifjúházasok garzonlakására, nyugdíjasházi lakásra** valamint **komfortos 1 szobás lakásra, és összkomfortos 2 szobás lakásra** készült.

A helyi rendelet a lakások bérbeadásának az előbbtől eltérő, úgynevezett **különös szabályairól** is rendelkezik.

A különös szabályok közül a leggyakrabban a **piaci feltételekkel**, pályázati eljárás keretében történő bérbeadás fordul elő Kiskunfélegyházán. „A pályázat során az ajánlattevőnek az önkormányzat lakbérrendeletében meghatározott havi lakbér több hónapra – de legalább 3 hónapra – előre, egy összegben történő megfizetésére kell ajánlatot tenni, továbbá óvadék megfizetését kell vállalnia a fizetendő lakbér és a szerződés megszűnésekor a lakás rendeltetésszerű használatára alkalmas állapotban történő visszaadásának biztosítékaul. Az óvadék összege a havi lakbér háromszorosa, amelynek megfizetése a lakásbérleti szerződés megkötésekor esedékes.” A lakásbérleti szerződést azzal kell megkötni, aki a pályázati kiírásban megjelölthöz képest a legtöbb hónapra előre, egy összegben történő lakbér megfizetését vállalja.

A „különös szabályok” közül a piaci bérbeadás mellett a **közérdekű feladatok ellátása érdekében** történő bérbeadás fordul még elő viszonylag sűrűbben. Minden ilyen kérelem tárgyában a képviselő-testület jogosult döntést hozni. Amennyiben a döntés pozitív tartalmú, akkor a bérbeadás az érintett szociális helyzetétől függetlenül, a munkaviszony fennállásának időtartamáig szólhat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lakáscélra önkormányzatunk nem használ más funkciójú ingatlanokat!

e) lakhatást segítő támogatások

Jelenleg és a következő években sem lesz arra lehetőség, hogy az önkormányzat tömeges lakásépítésbe fogjon és így oldja meg a településen jelentkező lakhatási problémákat, ezért kiemelt jelentősége van azoknak a támogatási formáknak, amelyek a lakástámogatási rendszer 2. és 3. pilléréhez tartoznak. (I. pillér a bérlakás szektor.)

Kiskunfélegyházán régi hagyománya van annak, hogy az önkormányzat vissza nem térítendő, illetőleg visszatérítendő kamatmentes kölcsön formájában segíti a kiskunfélegyháziak otthonteremtését. A támogatás szabályait Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének a lakásépítés és vásárlás helyi támogatásáról szóló 6/2014.(III.31.) rendelete szabályozza. „A rendelet célja, hogy az önkormányzat lehetőségeihez mérten pénzbeli segítséget biztosítson azoknak a szociálisan rászoruló, elsősorban még önálló lakással nem rendelkező nagykorú magyar illetve jogszerűen, életvitelszerűen Magyarországon tartózkodó és állandó lakhellyel rendelkező uniós állampolgároknak, akik vállalják, hogy az otthonteremtést lakásvásárlással vagy építéssel megoldják.”

Szociális lakástámogatás vásárláshoz, építéshez, legalább 1 lakószobával történő bővítéshez és fürdőszoba létesítéséhez adható. A szociális lakástámogatás pénzbeli támogatásként kamatmentes kölcsön formájában, illetőleg vis maior esetén (árvíz-, belvíz-, tűz- és viharkár) vissza nem térítendő támogatásként nyújtható. A szociális lakástámogatás iránti kérelem – az erre rendszeresített igénylőlapon – a Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Osztályánál nyújtható be. A támogatás odaítéléséről, annak mértékéről, formájáról és feltételeiről a Városüzemeltetési Bizottság dönt. A kérelmek elbírálása előtt a bizottság tagjai helyszíni szemlét tartanak, majd az azt követő bizottsági ülésen döntést hoznak az összegre vonatkozóan. Az elmúlt 3 évben 53 család részesült a szociális lakástámogatás valamelyik formájában 16.950.000.-Ft összegben.

Kiskunfélegyházán azon társasházak és lakásszövetkezeti ingatlanok esetében, ahol az előző években a korábbi közszolgáltató már felhívta a figyelmet az érintett gyűjtőkémények felújítására és karbantartására, továbbá ott, ahol a 4 évenkénti műszaki felülvizsgálat lejárt, a katasztrófavédelem kéményseprői a jogszabály- és a szakmai szabályainak megfelelően járat tömörség vizsgálatnak vonták alá az égéstermék-elvezetőket. A füsttömörségi vizsgálat során tapasztalt füstszivárgás, illetve a gáztömörségi vizsgálat során a szivárgási érték a meghatározott mértékének túllépése miatt az égéstermék elvezető(k) használatát a kéményseprők azonnali hatállyal megtiltották. A Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2017. évben lefolytatott ellenőrzései után az érintett kiskunfélegyházi társasházak az életveszélyes kémények felújítása vagy kiváltása mellett dönthettek. A lakóközösségek az anyagi teljesítőképességük függvényében jellemzően az elektromos fővezeték felújításával párhuzamosan villanybojlerrel történő melegvíz előállításra tértek át vagy a kémények felújítása/bélelése után központi fűtést alakítottak ki. Az elvégzett felújítások/korszerűsítések anyagi terhei a társasházak lakástulajdonosait terhelte, akik egyrészt a lakóközösség tagjaiként a közösség megtakarításaiból

vagy banki hitelből fedezték a közös tulajdonba tartozó kémények és az elektromos fővezetékek felújítását, másrészt tulajdonosként fizetniük kellett a külön tulajdonba tartozó felújításokért is (lakáson belüli elektromos hálózat felújítása + villanybojler beszerzése vagy az új kondenzációs kazánok vásárlása). Tekintettel arra, hogy a katasztrófavédelem intézkedése több száz kiskunfélegyházi család életét befolyásolta, ezért Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata a város anyagi lehetőségei alapján az érintett lakóközösségeket 20.000.-Ft/lakás összegű támogatásban részesítette.

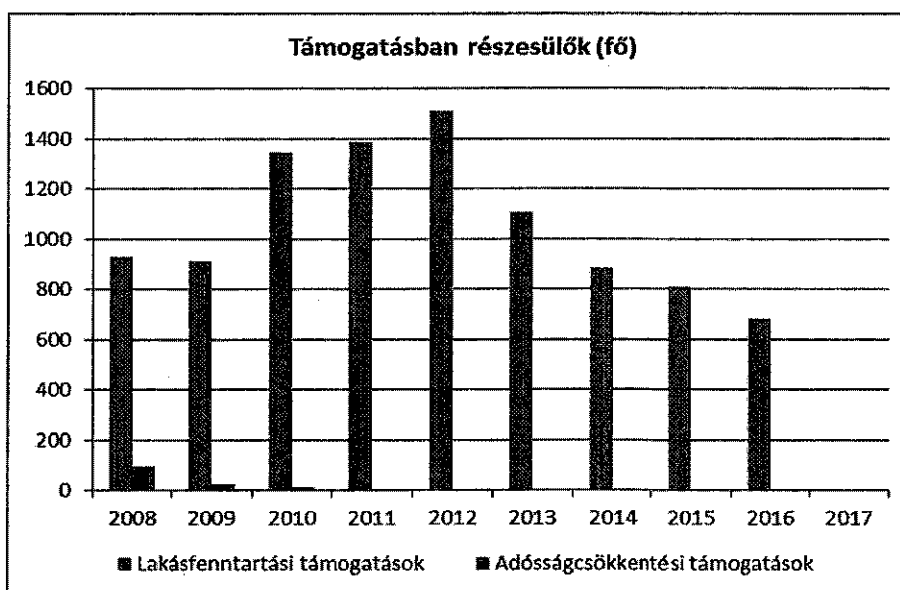
Az 55/2015. (II.27.) önkormányzati határozat alapján 51.509.000.-Ft-ot biztosított Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata 6 társasház (Horváth Z. u. 2-4-6., Kossuth L. u. 14., Mónus I. u. 2/A-B., Holló L. u. 28. és a Dr. Holló L. u. 85-87.) energetikai felújítására. Mind a 6 lakóközösség pályázatát támogatásra méltónak tartotta a Nemzeti Fejlesztési Miniszter, így az Otthon Melege Program keretében 6 társasház lakóépületfelújítási munkálatai valósultak meg állami és önkormányzati támogatásból 2016-2017-ben.

2015-ben megalkotásra került a települési támogatásokról szóló 6/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet, mely magába foglalja a lakásfenntartási támogatást is.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	927	94
2009	913	23
2010	1346	13
2011	1385	0
2012	1511	0
2013	1104	0
2014	885	0
2015	810	0
2016	679	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2012-től folyamatosan csökken, viszont az öregségi nyugdíjminimum nem változott, ezzel a jogosultsági határ sem változott, miközben a jövedelmek, ha kis mértékben is, de emelkedtek. A lakóközösségek rendezettségének az előírása a lakásfenntartási támogatás esetén is bevezetésre került, ezáltal is csökkent a jogosultak száma.

Kiskunfélegyházán is jelentősen nőtt azoknak a száma, akik a gazdasági válság és a devizaárfolyamok rendkívüli mértékű változása miatt megemelkedett lakáshitelek törlesztő részleteit már évek óta nem tudják fizetni. Azon személyek, családok száma is szaporodott, akik a szabad felhasználású hitelek miatt kerültek abba az adósságspirálba, melyből, magánereőből nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak kilábalni. Ezt hűen tükrözi a grafikon. Városunkban 2011. óta nincs adósságsökkentési támogatás.

f) eladósodottság

A mélyszegénység hatása több területen megmutatkozik. Az alapvető létfeltételekben jellemzőek a különbségek. Sajnos kirívó az eltérés a lakhatási, táplálkozási körülményekben. A társadalmi leszakadás túlnyomó részben a szegénységgel összefüggő állapot és ez az érintettek gyakori megbélyegezését is jelenti.

A KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egységén (Kiskunfélegyháza, Hunyadi u. 6. sz,+ 36 70 935 4089) a megjelenő ügyfelek többségénél gondot okoz a lakhatással összefüggő közüzemi számlák kiegyenlítése. Az egyének, családok életében ehhez gyakran társul egyéb nehézség is. A családgondozás folyamán krónikus betegekkel, fogyatékosokkal élőkkel, szenvedélybetegekkel, tartósan munkanélküliekkel, adósságterhekkkel, lakhatási problémával, mentális és szociális problémával küzdőkkel találkozunk. Az ügyfelek jelentős része tartósan a létminimum alatt él.

Gyakran mindezek a problémák egy családon belül halmozottan jelentkeznek. Minden esetben megkeresik a családsegítőket az egyéni segítségnyújtás legmegfelelőbb módjait, saját speciális szükségleteiknek megfelelően kezelik problémáikat, együttműködve azokkal az intézményekkel, szervezetekkel, akik leghatékonyabban tudnak segíteni.

A családsegítői tevékenységük során kiterjedt adatbázist hoztak létre, melyet folyamatosan frissítenek a minél hatékonyabb segítségnyújtás érdekében. Nyomtatványok teljes körével rendelkeznek a járási és önkormányzati hivatali, a nyugdíj, a családtámogatási ügyek, a megváltozott munkaképességűek ellátásával kapcsolatos ügyintézéshez. Részletfizetési kérelmeket, fellebbezéseket, és egyéb beadványokat szerkesztenek.

Folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket, melyek nagy segítséget jelentenek ügyfeleiknek a számláik kifizetésénél. 2012. február 15-én „**Hálózat a közösségért**” címmel **közös adósságkezelő programot indított a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és az EDF DÉMÁSZ társaság.** A programban olyan családok vehettek részt, amelyek nehéz szociális helyzetben vannak, vagy nehézségeket okoz az áramszolgáltatási díj megfizetése, illetve korábban hátralékot halmoztak fel és az áramszolgáltató már kikapcsolta őket a szolgáltatásból, vagy annak esedékességéről már értesítőt küldött. A szolgálat családsegítői a kezdetektől részt vállaltak az ügyintézés segítésében, mivel a pályázatokat kizárólag online felületen lehetett benyújtani. 2016-ban 55 sikeres pályázat futott be városunkból. A program 2016. év végén zárult le. Az online ügyintézéshez a szolgálat ügyfelei gyakran kérnek segítséget, mert sokan nem rendelkeznek számítógéppel, illetve nehézséget jelent számukra ez a fajta ügyintézési mód.

Kiskunfélegyházán a törvény erejénél fogva több éve megszűnt az adósságkezelési szolgáltatás egyik legfontosabb eleme az adósságsökkentési támogatás.

A szolgálat igyekszik segíteni az ügyfeleknek abban, hogy indulni tudjanak az elektronikus pályázati rendszerű támogatások megigénylésében, pl. a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által kiírt Otthon Melege programban.

Továbbá az intézményben elérhető a jogi tanácsadás, ahová sokszor fordulnak adóssági, végrehajtási problémákkal.

A Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete CSOK tájékoztató előadásokkal segíti a házat építeni szándékozó családokat. Kérésre tanácsadást biztosítanak. Az energetikai, korszerűsítési pályázati lehetőségekről tájékoztatják egyesületük tagjait. Tevékenységükkel hozzájárulnak ahhoz, hogy megelőzzék a családoknál az eladósodást.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kiskunfélegyháza lakosságának 15%-a külterületen él. A térségre jellemző tanyasi életmód nagy számban fordul elő. A közműszolgáltatások közül a villamos energiaszolgáltatás szinte teljes körű

a lakóépületekben. A tanyasi emberek életminőségének javítására a **Vidékfejlesztési Minisztérium tanyafejlesztési program pályázatán** az önkormányzat sikeresen pályázott. Az elnyert 51 millió Ft-ból 2016-ban hét tanya villamosítását és a tanyagondnoki hálózat fejlesztését (eszközök vásárlása) vitelezték ki. A közvilágítás a dűlő utakon nem megoldott, mert a teljes külterületi utak számához képest nagyon kevés a felszerelt lámpatestek száma. Először 2 db. napelemes lámpatest kihelyezésére adódott lehetőség, azokra a helyekre, ahol nem volt villamos hálózat. A 2016-os Tanyaprogram pályázat keretében sikerült 2017 áprilisában megvalósítani 13 külterületi helyszínen napelemes közvilágítási kandeláberek telepítését és üzembe helyezését. A közvilágítás fejlesztése 2018. évben folytatódott.

Célunk a nagyobb közösségi érdekeket szolgáló közvilágítás megvalósítása volt olyan helyszíneken, ahol egyáltalán nincs, vagy nagyon messze van felhasználható villamos hálózat: elsősorban külterületi buszmegállók és forgalmasabb út-dűlőút kereszteződések megvilágítására került sor. A megvalósítás helyszínei az I., III., IX., X., XI. és XII. kerületek lettek. A kihelyezett kandeláberek már Led-es lámpatestekkel működnek.

További fejlesztési elem a térfigyelő kamerák kihelyezése.

A **Kék-víz Észak-Bács-Kiskun megyei Ivóvízminőség-javító Program** a külterületi ingatlanok egy részén megoldotta a jó minőségű ivóvíz ellátást. A projekt keretében megvalósult legnagyobb építmény a kiskunfélegyházi víztorony. A Kék-víz Észak-Bács-Kiskun megyei Ivóvízminőség-javító Program keretében a Halesz és Selymes térségében a szabványos, jó minőségű ivóvíz-ellátás teljes mértékben biztosított, mely mintegy 1800 külterületi ingatlant érint. A külterületen lévő Aranyhegyi, a Zöldmező lakótelepen, valamint a Molnártelep szintén külterületen lévő ingatlanjain 100%-ban kiépült a szennyvízcsatorna-hálózat, amely mintegy 200 lakóingatlant érint. Hulladékszállítás- zsákos módszerrel- a közszolgáltatóval kötött szerződés alapján működik. A hulladékszállítás ügyfélszolgálatát kihelyezett „fogadó órát” biztosít a haleszi gazdakör épületében. A dűlőutak karbantartását a Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Osztálya és az FVNP végzi, amelyhez önkormányzti önerőből önjáró gréder kerül beszerzésre.

A sűrűn lakott haleszi térségben orvosi rendelő került kialakításra, továbbá 2018. 01. 02-től a Kiskunfélegyházi Polgármesteri Hivatal kihelyezett ügyfélszolgálatot is működtet.

A közutakon a közösségi közlekedés teljes mértékben megfelelő. A képviselők és a városvezetés folyamatosan munkálkodik a külterületi utak karbantartásán, egyes térségekben pedig szilárd burkolat létrehozására is sor került. A Mezőri Szolgálat, a Tanyagondnoki Szolgálat és jelzőrendszeres segítségnyújtás elérhető a külterületeken. 2016-ban és 2017-ben a tanyagondnoki szolgálat bővítésre került, tekintettel arra, hogy a külterületi lakosság körében óriási igény van erre a szolgáltatásra.

Kiskunfélegyházán a III., X., XI. és XII., kerületek összefüggő és sűrűn lakott területeket alkotnak külterületen. A terület lakossága alapján falusias jellegű, viszont a térség szolgáltatásai elmaradnak a falusias települési szolgáltatásoktól. A külterületi kerületek lakosai a szolgáltatásokat a városban tudják igénybe venni. A városba gyalogosan, kerékpárral, gépjárművel és busszal tudnak bejutni a lakosok. A gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételei nem biztosítottak az említett kerületek és a városközpont között, mivel kerékpárút és gyalogjárda nincs kialakítva a külterületi településrészek többségén.

A közlekedés biztonsága nem kielégítő az említett külterületi településrészekben, mivel a gyalogos, autós és kerékpáros közlekedési felületek sok helyen nincsenek kialakítva. Sajnos előfordultak halálos gyalogosgázolások, melyek abból fakadtak, hogy a különböző közlekedési módok nincsenek szétválasztva, továbbá, hogy az említett szakaszokon sebességkorlátozás sincs életben, amely a falusias laksűrűségből fakadóan indokolt lenne.

Települési szolgáltatások közül a Nagyszőlő Úti Óvoda működik a X. kerületben, ám további települési közszolgáltatásokat az átlagosan 6-8 km távolságban lévő városközpontban tudják igénybe venni a lakosok. Ezek közé a szolgáltatások közé tartoznak a posta, közigazgatás, iskola, bölcsőde, könyvtár, közösségi szolgáltató terek, sport és szabadidős tevékenységek. A lakott külterületek (pl. Halesz, Selymes, Aranyhegy) falusias jellegű szolgáltatáshiányos településrészek. A 6-8 km távolság a városközponttól már elég nagy távolság ahhoz, hogy a lakosok csak korlátozottan tudják igénybe venni a városközpont nyújtotta szolgáltatásokat, ezért a külterületen élők hátrányos helyzetben vannak a belterületi lakosokhoz képest.

A falusias jellegű külterületi településrészek belső közlekedéshálózatának fejlesztésére lenne szükség a közlekedésbiztonság javítása érdekében. A nagy forgalmú utak mellett gyalogos járdák kialakítására lenne szükség, hogy a gyermekek és járókelők közlekedésbiztonsága javuljon.

A külterületi falusias jellegű településrészek és a városközpont közötti kerékpáros közlekedési kapcsolatot fejleszteni szükséges, kerékpárutak kialakítására van szükség, hogy a külterületi lakosság kerékpárral biztonságosan tudjon közlekedni, és ezáltal tudja igénybe venni a városi szolgáltatásokat, melyek külterületen nem elérhetőek, ezáltal javítva a közlekedésbiztonságot és csökkentve a külterületi lakosok hátrányos helyzetét.

A külterületeken fejleszteni szükséges a közösségi szolgáltató tereket, hogy a külterületi településrészekben élő lakosok közösségi élethez való hozzáférése javuljon főként az ifjúsági célcsoportok körében.

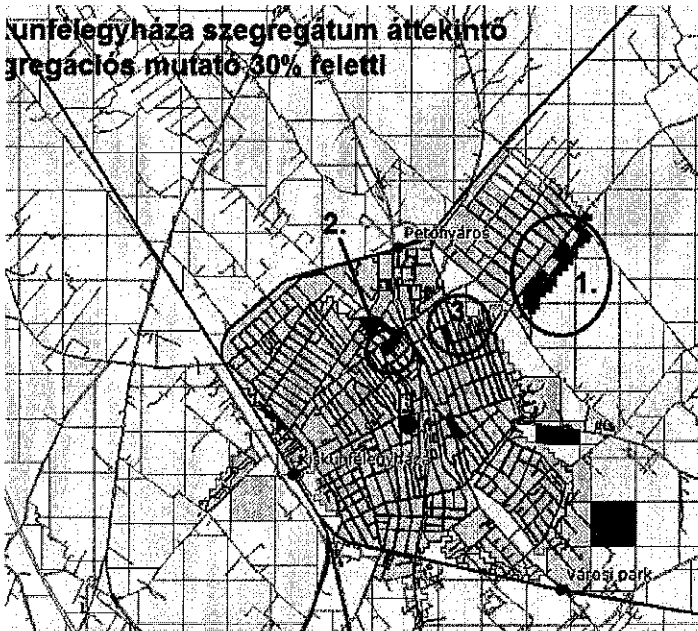
A Bugaci úton sor került buszforduló kialakítására, valamint több helyen felújításra kerültek a buszmegállók és buszöblök lettek kialakítva. Fontos folytatni a buszöblök kialakítását, szilárd útburkolattal való ellátását, ez nagyban javítja a közlekedésbiztonságot. További közlekedési problémákat oldana meg a külterületi vegyesbóltok, és gyorséttermek körüli párhuzamos parkolásra alkalmas parkolók kialakítása is.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete jellemzői

a) a telep/ szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

Kiskunfélegyházán az alacsony státuszú lakosság aránya rendkívül magas. Az aktív korú lakosságon belüli arányuk 16,1%. A Bankfalu városrészben és a Központi belterületen, illetve a külterületeken az arányuk meghaladja a 20%-ot. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH három szegregátumot határolt le a városban. Ezek a Bankfalu városrészben és a központi belterületen találhatóak. Az önkormányzat adatai megerősítik a lehatárolás pontosságát. Más terület sem szegregátumnak, sem szegregációval veszélyeztetett területnek nem minősíthető.

Kiskunfélegyháza szegregátumokat bemutató térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A térképen a Központi Statisztikai Hivatal bekarikázva jelölte azt a területet, amely a 2011-es népszámlálási adatok alapján szegregátumnak minősül.

Városszerkezeti szempontból alapvetően kétféle szegregátum-típust különböztethetünk meg:

- a városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területeket (telepszerű környezetet),

- és a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumokat (telepeket).

Kiskunfélegyházán a Bankfalú városrész DK-i része minősül szegregátumnak, továbbá a Központi belterületen a Bercsényi u. - Nádasdy u. - Kölcsey u. - Zrínyi u., valamint a Kőrösi Cs. S. u. - Álmos u. - III-as köz - Szent I. herceg utca által határolt terület. A város többi részén, elszórva, pontszerűen elhelyezkedő tömbökben élő lakosság nem éri el az 50 főt.

Kiskunfélegyháza esetében alapvetően a szegregátum első csoportjába tartozó területek emelkednek ki rossz szociális mutatóikkal. A legnagyobb lakosságszámmal rendelkező ilyen terület a bankfalui Alpári utca - Délibáb utcai szegregátum, amely nagyobb részt családi házas övezet, csak három iparosított technológiával épített ház található benne. Ez utóbbiak képezik a szegregátum legkritikusabb pontját, az ingatlanok és a benne lakók sorsának kérdése évek óta napirenden van.

„Komplex telep-program Kiskunfélegyháza város Alpári út 1. – Délibáb utca szegregátumban” elnevezésű **TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0076** számú projekt megvalósítása 2013. november 1. és 2015. október 31. napja között zajlott. A projekt célja a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése volt. A szegregátumokban élők körében olyan, több generáción át mélyülő (szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási) hátrányok halmozódtak fel, amelyek kezelésében fontos szerepet töltött be ez a program.

2016 januárjában jelent meg Magyarország Kormányának „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok” elnevezésű pályázati felhívása, amelynek célja foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, iskolai felzárkózást, családsegítést, egyéni szociális munkát biztosító komplex programok megvalósítása. A pályázati felhívás szorosan kapcsolódik a „Leromlott városi területek rehabilitációja” elnevezésű, lakhatást, foglalkoztatást, közösségfejlesztést és közbiztonság fejlesztését célzó komplex projektek megvalósítására kiírt pályázathoz. A kiírás szerint mind a két pályázati program szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területen valósulhat meg. A 2016. nyarán benyújtott **TOP-4.3.1-15-BK1-2016-00001** számú, „Kiskunfélegyháza-Bankfalú újjászületik” elnevezésű, jelenleg elbírálásra váró valamint a **TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00002** számú, 2017. augusztus 1. napja óta megvalósítás alatt álló projektekkal kerülhetnek felújításra az Alpári út 1/A és C. szám alatti épületek és az ott található 8 db szociális bérlakás, akárcsak az udvaron található melléképület. A volt sportpálya területén található régi szolgálati lakás felújításával tervezzük növelni a szociális bérlakások számát valamint a lakás az új Sportpark őrzés-védelmének egyik fontos része lesz. A projekt a szegregátumból történő kiköltöztetést is tervez, így 2 db, külön bejárattal rendelkező házrész vásárlására is sor kerül. A projekt másik fontos elemeként új polgárőr épület kerül kialakításra sportpálya területén valamint közösségi kert az Alpári út 1. szám alatt működő Csillag Szolgáltatópont mellett. Sor kerül a Csillag Szolgáltatópont eszközállományának (játzóeszközök és mosó-és szárítógépek) és az épületnek (homlokzat szigetelése) fejlesztésére, a KVRNŐ iroda felújításának (központi fűtés kialakítása, homlokzatszigetelés) befejezésére, a közösségi funkciók javítása érdekében az udvaron fedett közösségi tér kialakítására, az épület melletti zöldfelület fejlesztésére, játszótér és kondipark kialakítására. Egyéb, kapcsolódó fejlesztési elemként kerül felújításra a volt sportpálya területének egy része, bontásra kerülnek az épületek, valamint különféle szabadidős és sporttevékenységek végzésére alkalmas pályák kerülnek kialakításra. 120 egyéni fejlesztési terv kerül elkészítésre a projekt teljes időtartama alatt kötelező folyamatos szociális munkának köszönhetően. Munkaerőpiaci beilleszkedést segítő program kapcsán közösségi kert és klub kerül kialakításra. Kora gyermekkori, gyermekkori és formális oktatáson kívüli fejlesztés címén a lovas és kutyás sport-és terápiás foglalkozásokat és „Varázstanoda” programelemeket tervezünk. A pályázatban kiemelten szerepelnek az egészségmegőrzéssel kapcsolatos programok és a sportcélú szűrések, valamint csecsemő, kisgyermek és várandós tanácsadások, amelyeknek a Csillag Szolgáltatópontban biztosítunk a helyszínt. A projekt teljes időtartama alatt tervezünk jogi tanácsadást valamint a Délibáb utcában a tulajdonviszonyok rendezését (29 lakóingatlan tekintetében a telek önkormányzati, a felépítmény pedig

magántulajdonban van). A bűnmegelőzés valamint közbiztonság javítási céllal bűnmegelőzési programokra kerül sor a helyi rendőrkapitányság és polgárőrség szervezésében.

A volt Vasas pálya területén megvalósítandó elképzelések:

A Liget u. 11. szám alatti volt sportlétesítmény fejlesztésbe való bevonásával kettős célt tűztünk ki magunk elé: egyrészt egy életveszélyes és bontásnak ítélt épületekkel tűzdelte terület építészeti megújítását, másrészt pedig az ott megvalósuló fejlesztésekre épülő szolgáltatásokkal és programokkal a szegregátummal együtt a város vérkeringésébe történő bekapcsolását. A szegregátum szívéét jelentő Alpári út 1. szám alatt megvalósuló fejlesztések elősegítik ugyan a helyi roma közösség hagyományainak megőrzését és ápolását, javítják az érintettek lakhatási körülményeit, de integrációs hatást önmagukban nem fejtenek ki. Az integráció érdekében vontuk be a projekt akcióterületébe az Alpári út 1. szám alatti szegregátum mellett fekvő, 10 éve kihasználatlan sportpályát, hogy azt sport-és szabadidős funkciókkal megtöltve elősegítsük a romák és nem romák találkozását és közös időtöltését. Véleményünk szerint a célcsoport tagjainak integrációja csak akkor valósul meg, ha olyan fejlesztések is lesznek, amit mindenki szívesen vesz igénybe és azt a városban élők közösen is használnak. Törekszünk arra, hogy a park területén megvalósuló minden műszaki beavatkozásnak legyen az integrációra felkészítő, annak reklámozó programja a 2017. augusztus hó 1. napjával elkezdődött TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00002 számú projekt elemei és szolgáltatásai között. A polgárőrség munkáját és a közbiztonság kérdésének fontosságát bűnmegelőzési programcsomaggal (ovizsaru program, nyugdíjas kortárs segítő képzés, bűnmegelőzési táborok és közbiztonsági napok) kívánjuk közelebb hozni a célcsoporthoz. A gördeszka/korcsolya-és kerékpár pályát sportszerek és védőfelszerelések vásárlásával és ingyenes biztosításával kívánjuk a célcsoport tagjai számára vonzóvá tenni, a kutyás és lovas fejlesztés kapcsán pedig 10-10 fővel foglalkozunk a projekt ideje alatt.

b) a telepen /szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

A szegregátumban élők száma 445 fő, melyet jellemzően a fiatal korosztály alkot, a 60 évesnél idősebb népesség a város átlaga alatti létszámmal (9,4%) van jelen a területen. A lakóépületek száma 134 db.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 52%, a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 61%, ami kiugróan magas arány. A segélyezett aránya 36% a telep lakónépességéhez viszonyítva. A felmérések szerint a telepen élők 49%-ának származik a jövedelme valamilyen típusú munkaviszonyból, ez vélhetően egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyból származó, alkalmi vagy idényszerű bevételt jelent. A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00002 számú projekt indítását követően a szociális munkások személyesen, lakásonként keresték fel a szegregátum lakóit és komoly eltérést tapasztaltak a valóság és a népszámláláskori (2011. év) adatok között. A szegregátum lakosságára jellemző a magas vándorlás, amely összefügg az idénymunkákkal és azzal, hogy a lakosság nagy része bérleményben és nem saját tulajdonú ingatlanban él. A hivatalos lakcímnnyilvántartás legaktuálisabb adatai sem fedik a valóságot, a szegregátumok általános jellemzőjeként a lakosság nagy részére itt is igaz, hogy nem a hivatalos nyilvántartás szerinti állandó lakcímen tartózkodik.

	Társadalmi (Demográfia)	Társadalmi (Foglalkoztatás/Segélyezés)	Lakáshelyzet	Építési környezet/Közterület minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézmény/művelődési) való hozzáférés	Egyéb felhívó témák	Lakóhely megnevezése, lakosság beáramlása, kivonása
Szegregátum 1.	A lakónépesség száma 445 fő, A 0-14 évesek aránya 23,4%, a 60 év feletieké 12,4%	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Az átlagosnál komfortosabb lakások aránya 49,8%. Az egyszerűsített lakások aránya	Az infrastruktúra rendelkezésre áll. Belsőveszélyes terület. A terület	A területen kizárólag lakóházak találhatóak. A területről jellemzően	A területen magas a roma lakosság aránya	Csillag Szolgáltatóponton, -megújult zöldfelület, - 500m3

	Társadalom I. (Demográfia)	Társadalom II. (Foglalkoztatottság, Szegélyezés)	Lakáshelyzet	Építési környezeti követelmények mennyisége	Szolgáltatások közvetlen közvetlen közvetlen közvetlen	Egyéb jelölés (szegély- zónák) jelölés jelölés	Eddigi beavatkozások és előrelépések jelölés
	Az alacsony státuszú lakosok aránya 0%, 18,6%	64,7% A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 10,4%	27,3%	Közvetlen illegális személtelakó található	igénybevett óvodai intézmény: Kiskunfélegyházi Napközi Otthonos Óvoda Darvas Téri telephelye Százszorszép Óvoda A területről jellemzően igénybevett általános iskola: Darvas József Általános Iskola		ártalmatlanított hulladék. - 44 fő eredményes képzése
Szegregátum 2.	A lakónépesség száma 97 fő. A 0-14 évesek aránya 18,6%, a 60 év felettieké 17,5%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 37,5%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 48,4%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 44,7%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 18,4%. Az egyszobás lakások aránya 18,4%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll. A terület közelében illegális személtelakó található.	A területen kizárólag lakóházak találhatóak. A területről jellemzően igénybevett óvodai intézmény: Kiskunfélegyházi Napközi Otthonos Óvoda Bercsényi utcai telephelye A területről jellemzően igénybevett általános iskola: Darvas József Általános Iskola	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 3.	A lakónépesség száma 55 fő. A 0-14 évesek aránya 9,1%, a 60 év felettieké 20%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 51,3%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 53,8%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 50%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 31,8%. Az egyszobás lakások aránya 18,2%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll. A terület közelében illegális személtelakó található.	A területen kizárólag lakóházak találhatóak. A területről jellemzően igénybevett óvodai intézmény: Kiskunfélegyházi Napközi Otthonos Óvoda Darvas Téri telephelye Százszorszép Óvoda A területről jellemzően igénybevett általános iskola: Darvas József Általános Iskola	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.

Forrás: Integrált Település-fejlesztési Stratégia, helyi adatgyűjtés

c) Szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Megfogalmazott célok:

1. Lakhatási integráció, mobilizáció biztosítása.
2. Közoktatási integráció biztosítása.
3. Foglalkoztatás elősegítése.
4. Közösségfejlesztés és szociális helyzet javítása.
5. Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.
6. Információs, koordinációs és problémakezelő intézkedések megszervezése.

Kiskunfélegyháza elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához. A településen található szegregátumok többségének megszüntetése rövid távon nem lehetséges, a lakásállomány és a lakosság nagy száma miatt. Ezen területeken ezért legfőbb célunk, hogy a rossz állagú ingatlanok felszámolásával, a mobilizációs lehetőségek megteremtésével a szegregációt oldjuk, a szegregátumokban élők számát csökkentjük. Emellett, hogy a területek rehabilitációjával megteremtjük az élhető lakókörnyezetet. Elsődleges feladat a lakókörnyezet rehabilitációja, infrastruktúra fejlesztés.

Alapvetően rehabilitációs programok alkalmazására van szükség, ugyanakkor folyamatosan segíteni kell az ott élőket is mobilizációs intézkedésekkel annak érdekében, hogy azon területeken is oldódjon a szegregáció, csökkenjen a népsűrűség. A rövidtávon megmaradó szegregátumok esetében elsődleges feladat a lakókörnyezet rehabilitációja, az illegális személtlerakók felszámolása, a területek rekultivációja. A személtlerakók újbóli megjelenésének elkerülése érdekében térfigyelő rendszer kiépítése szükséges, amely a 2013-2015 évben megvalósított Telep-program folytatásának szánt „Kiskunfélegyháza-Bankfalu újjászületik” elnevezésű programban kerül megvalósításra. Az 1. szegregátumban építési tilalom elrendelése lehet szükséges, hogy a lakosság száma új építésekkel ne növekedhessen.

A kialakítandó bérlakások esetében figyelemmel kell lenni arra, hogy azok integrált lakókörnyezetben legyenek. Ennek megfelelően nem lehet egyik szegregátum területén sem, illetve nem lehet tömbszerűen sem kialakítani őket annak érdekében, hogy ne jöjjön létre újabb szegregátum a településen.

A közműszolgáltatókkal együttműködve előrefizetős, kártyás mérőórák kihelyezését szükséges kezdeményezni azon családok esetében, ahol a közművek díjhátralék miatt lekötésre kerültek az ingatlanokról, illetve ahol ennek veszélye fenyeget. Az előre fizetős mérőórákat ingyen kizárólag a védendő fogyasztóknak kötelesek felszerelni az egyetemes szolgáltatók. A vízszolgáltatás esetében pedig nincs ilyen lehetőség. Más esetekben a kártyás mérőórákat meg kell vásárolni és a telepítésük is pénzbe kerül.

A zöldfelületek folyamatos növelésével, sport-és egészségmegőrzési célból elő kell segíteni az élhetőbb lakókörnyezetet a szegregátumok területén.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügy területén a Kormány kiemelt célja az állampolgárok egészségi állapotának javítása, az egészségben eltöltött életek növelése, a területi egészség-egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az egészségügy működési hatékonyságának és a **megfelelő hozzáférés lehetőségének javítása**. Az Eurostat adatai alapján 2004. és 2012. között nőtt a születéskor várható élettartam. A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében több, nemzetközi szinten is elismert kormányzati intézkedés született. A fontosabbak között említhetjük a **népegészségügyi termékadó bevezetését**, a **nemdohányzók védelméről szóló törvény** szigorítását, az élelmiszerekben lévő **transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségét**, valamint a **közétkeztetésre vonatkozó szigorúbb táplálkozás-egészségügyi előírásokat érintő szabályozást**. A Kormány elkötelezett az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi fókuszú átalakításában. Az egészségügyi alapellátási rendszer új alapokra helyezése jelenleg folyamatban van. Cél egyrészt **vonzóvá tenni az orvosok számára a háziiorvosi pályát**, másrészt megerősíteni ezen ellátási formát oly módon, hogy az alapellátási kompetencia keretein belül a háziiorvosok minél szélesebb körben képesek legyenek ellátást nyújtani a betegek számára, tehermentesítve ezáltal a járó- és fekvőbeteg ellátást. A háziiorvosi alapellátás területi egyenlőtlenségeinek csökkentése céljából a **leghátrányosabb helyzetű kistérségek településeire kiterjedő ellátási kötelezettséggel működő háziiorvosi szolgálatokat** már jelenleg is 50 %-kal magasabb fix összegű

díjazás illeti meg, illetve az ún. **Praxis programok**, a praxisváltás program, valamint a házi orvosok számára nyújtott letelepedési támogatás eredményeként számottevően javult az addig betöltetlen praxisokban az ellátás. A házi orvosi alapellátást és a „kapuőr” funkciót számos intézkedés segíti, így a **teljesítmény alapú finanszírozás bevezetése**, a prevenció erősítését célzó egészségfejlesztő irodák (EFI) létrehozása. 2013 ősze óta 61 **egészségfejlesztési iroda** jött létre (ebből 20 a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, és 41 olyan régiókban, ahol az egy főre jutó GDP kevesebb az EU-25 átlagának 75%-ánál). A hatékonyság növelése folyamatosan jelen lévő, kiemelt prioritása az egészségpolitikának, ami az ellátórendszer strukturális átalakításában és a gyógyszerügy területén (**generikus árverseny támogatása, hatóanyag felírás meghatározott körben**) egyaránt érvényesül. A járóbeteg szakellátás folyó finanszírozási arányához képest több fejlesztési forráshoz jutott, valamint hangsúlyosabban jelennek meg az intézményrendszer egészét érintő hatékonyságjavító fejlesztések, melyeknek hatása a beruházások (**egészségpólusok és onkológiai centrumok fejlesztése**, intézményi funkcióváltások, párhuzamos kapacitások megszüntetése, korszerű diagnosztika fejlesztése) befejezését követően lesz érzékelhető. Az egészségügyi szakellátás finanszírozási rendszerének átalakítása jelenleg folyik. Ennek célja egy fenntartható, költségvetési egyensúlyi állapotot tükröző, jól működő intézményrendszer. **Az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő hozzáférést gátló „hálapénz” gyakorlatának felszámolásában** is fontos mérföldkönek számítanak ezek az intézkedések.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	13	6
2009	0	14	6
2010	0	14	6
2011	0	13	6
2012	0	13	6
2013	0	13	6
2014	0	13	6
2015	0	13	6
2016	0	13	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

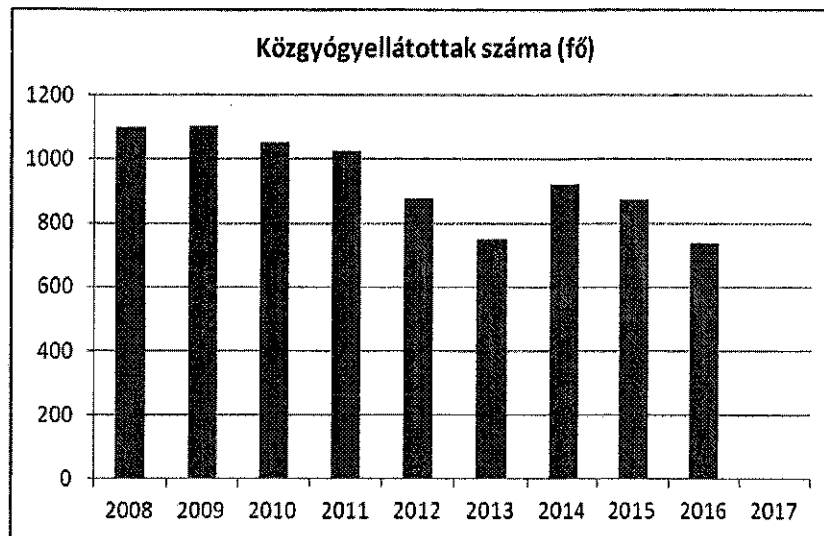
A csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma 13 körzetben határozható meg, a házi gyermekorvosok pedig 6 körzetben látják el Kiskunfélegyháza gyermekkorú lakosságát. A praxisok jelenleg be vannak töltve, de több körzetben nyugdíjazás miatt üresedni fognak.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	1098
2009	1101
2010	1051
2011	1026
2012	876
2013	750
2014	921
2015	875

Forrás: TeIR, KSH Tstar

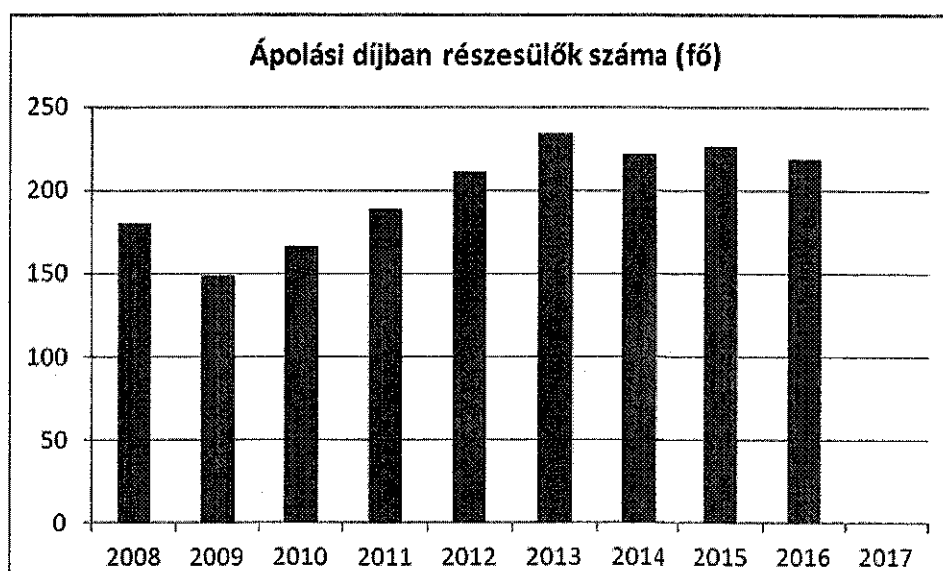

A közgyógyigazolvánnyal rendelkezők száma folyamatos csökkenést mutat 2013-ig, majd 2014-ben emelkedés tapasztalható, 2015-től pedig csökkenés figyelhető meg.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	180
2009	149
2010	166
2011	189
2012	211
2013	234
2014	222
2015	226
2016	219

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díjban részesülők száma 2012-től meghaladja a 200 főt.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások a népesség közel negyedét érinti. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy a belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladásozó állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

A lakosság az alap egészségügyi és szociális közszolgáltatásokat helyben eléri. Az önkormányzat minden kötelező egészségügyi feladatát ellátja, illetve a megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A házi gyermekorvosi ellátást nyújtó praxisok területi ellátási kötelezettséggel működnek. Folyamatos alapellátás a városban biztosított, rendelési időn kívül központi ügyeleti ellátás van. A szakellátásra általában jellemző a hosszú előjegyzési idő.

Az ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatáosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási, közművelődési, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében: háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, védőnői ellátás, iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Az iskolaegészségügyi feladatellátást a gyermekorvosok, egy főállású iskolaorvos és a védőnők közösen végzik.

A területi ellátásért felelős kórház a Bács-Kiskun Megyei Kórház.

Kiskunfélegyházán elérhető háziorvosi praxisok számát a 3.6.1-es számú táblázat mutatja, amely a bevezető részben került feltüntetésre.

A szolgáltatások jövőbeni fenntarthatóságának érdekében is teszünk lépéseket, pl. azzal, hogy a képviselő-testület 2018-ban döntött a volt SZTK épület részbeni felújításáról, amely egészségügyi alapellátási helyszíneként fog funkcionálni várhatóan 2019 szeptemberétől.

A képviselő-testület elviekben döntött továbbá arról is, hogy egészségügyi ösztöndíjrendszer bevezetésével kívánja támogatni a város mellett elköteleződő egészségügyi hallgatókat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	15	79
2009	15	83
2010	15	77
2011	14	76
2012	14	74
2013	16	62

2014	16	67
2015	16	66
2016	16	68

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A betöltött védőnői álláshelyek száma tekintetében 2013-tól folyamatosan 16 védőnő látja el a területi (10 fő) és az iskolai (6 fő) védőnői feladatokat, köszönhetően a területi védőnői státusz 8-ról 10-re való emelkedésének. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a korábbi évekhez képest csökkent 2013-ban, 2014-től kicsit emelkedett. Az anya- és a családvédelem területén a családgondozást is a védőnők végzik.

A településen a szenvedélybetegek reszocializációjával, társadalomba történő integrációjával és esélyegyenlőségével az **EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány VÁLASZ Szenvedélybetegsegítő és Drogprevenciós Központ – Konferencia és Missziós Centrum** foglalkozik, **Kiskunfélegyházán a Jókai u. 30. szám alatt.** Az EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány Alapító Okiratában meghatározottak szerint az Alapítvány tevékenységének célja: „Hozzájárulni a társadalmunkban előforduló, segítségre szoruló, kallódó, beilleszkedési zavarokkal küzdő, deviánsként kezelt, narkomán vagy egyéb függőségben szenvedő, otthontalan vagy támogató kapcsolatokkal nem rendelkező fiatalok támogatásához, lelki gondozásához és segítéséhez. Szükség szerinti terápiás kezelőhely megtalálásával, kompetenciafejlesztéssel, mentálhigiénés gondozással, valamint hozzájárulni az ifjúság általános mentálhigiénés állapotának javításához a pedagógia és a szociális munka eszközeivel és módszereivel.”

A VÁLASZ Szenvedélybeteg-segítő és Drogprevenciós Központ **Kiskunfélegyházán, a Bajza u. 36.szám alatt** 2012. január 1-én – Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata által biztosított épületben – nyitotta meg kapuit elsősorban a terület droggal való érintettsége, valamint ellátatlansága miatt, hiánypótló jelleggel.

A VÁLASZ Központ azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy az alkohol-, drog-, gyógyszerfüggők és játékszenvedéllyel küzdők, valamint hozzátartozóik alacsonyküszöbű, pszichoszociális ellátására vállalkozzon.

Az EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány Kiskunfélegyháza és kistérsége számára a szenvedélybetegek komplex alapellátását (szenvedélybetegek nappali és alacsonyküszöbű ellátását), továbbá a helyi szükségletekre megfelelő módon reagálva, a szakosított ellátási formák közül támogatott lakhatást is biztosít.

A tevékenység bővítése érdekében Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata egy másik, közel 400 m²-es ingatlant biztosít Kiskunfélegyházán, a Jókai u. 30. szám alatt.

A VÁLASZ Központ 2016. július 1. óta az alábbi 6 pillér mentén szerveződik:

szenvedélybetegek nappali intézménye, szenvedélybetegek alacsony küszöbű ellátása, megelőző-felvilágosító szolgáltatás (elterelés), prevenció, egészségfejlesztés, konferenciák és missziós programok szervezése, támogatott lakhatás.

A VÁLASZ Központ a szenvedélybetegek nappali ellátása során az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

1. Tanácsadás. – Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése. (Egyéni-, pár- és családkonzultáció, addiktológiai és pasztorál konzultáció biztosítása. Szakorvosi konzultáció biztosítása.)
2. Készségfejlesztés. Egyéni készségfejlesztés. Csoportfoglalkozások, szabadidős programok, önszerveződő csoportok biztosítása.
3. Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás. – Tisztálkodási, mosási és szárítási lehetőség biztosítása. Telefon és számítógép használata.
4. Étkeztetés: igény szerint meleg étel biztosítása.
5. Egyéni esetkezelés, ügyintézés.
6. Felügyelet.
7. Gondozás.

8. Közösségi fejlesztés: evangelizációs csoportok, a lakosság számára nyitott csoportok biztosítása. Misszió, kurzusok/konferenciák és képzések szervezése, vezetése.

Megelőző-felvilágosító szolgáltatás (elterelés):

Az elterelés a kábítószer kipróbálók és nem rendszeresen használók részére a Központban elvégezhető hat hónapos kezelési alternatíva a szankcionálás körében, a büntetéssel szemben.

Prevenció:

1. Drogprevenációs képzés pedagógusok és más segítő foglalkozásúak számára.
2. Drogprevenációs csoportfoglalkozások (diákok, szülők és egyéb csoportok, közösségek részére).
Az ellátásban lévő férfiak száma magasabb, mint a nők száma. Általános jellemző a lakosság körében a kettős diagnózis. Kimagasló a fiatalkorú, a fiatal felnőttek, illetve a 35 év alatti férfiak száma, továbbá a 35 és 50 év közötti nők száma. BNO kód szerinti osztályozás alapján kiemelkedően magas a rendszeresen alkoholt fogyasztók és az egyéb stimulánsokat (beleértve a dizájner drogot) fogyasztók száma. Az intézményben ellátott vagy megjelent kliensek közül az intravénás droghasználók száma igen nagy, mind a fiatalkorúak, mind a fiatal felnőttek vonatkozásában. Ezen fiatalok körében az intravénás droghasználat járulékos ártalmait, mint például a hepatitis C, és a hepatitis E is megjelent.

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** egészségügyi alapellátást végez. Már 3 „Családbarát közgondolkodás népszerűsítése” és 2015-ben a „Családbarát Ország” elnevezésű pályázat keretében folytattak egészségre nevelést. Ezzel vált elérhetővé számukra a most futó a „Védőháló a családokért” című EFOP-1.2.1-15 kódszámú pályázatuk.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A megelőzés, egészségnevelés tevékenységét leghatékonyabban a Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

2016-ban Kiskunfélegyháza helyt adott a Richter Gedeon Nyrt. szűrőprogramjának. A rendezvény tömegeket mozgatót meg.

A városban minden évben állomásozik a nőgyógyászati szűrést végző busz.

A **Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálat (Kiskunfélegyháza, Hunyadi u. 6.)** tevékenységét területi és iskola-egészségügyi ellátás keretében biztosítja.

Az ellátás kiterjed a nővédelemre, a várandós anyák gondozására, a gyermekágyas időszakra, a 0-18 éves korosztályra, a 18 év feletti középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevők megelőző jellegű, illetve egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátására.

A területi védőnő a feladatait az ellátási területén lakcímmel rendelkező vagy életvitelszerűen tartózkodó személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. Az iskolai védőnő az általa ellátott oktatási intézményekbe járó tanulók prevenció és szűrővizsgálatait végzi.

A baba-mama klub célja, hogy a kisgyermekükkel otthon maradó édesanyák örömeiket, bánataikat, problémáikat megbeszélhessék egymással, meghívott előadóktól kérdéseikre választ kapjanak, gyermekeik megszokják az emberi közösségeket, játszanak, fejlődésüket szolgáló foglalkozásokon vegyenek részt, énekeket, mondókákat tanuljanak.

Az Anyatej Világnapjához kapcsolódó programok célja, hogy felhívják a figyelmet az anyatejes táplálás fontosságára és, hogy valamilyen szoptatáshoz kapcsolódó kérdéskörre irányítsák a közvélemény figyelmét. Bármilyen egyszerűnek és természetesen hangzik ugyanis, hogy az anyatej a legalkalmasabb, a legolcsóbb és a legegyszerűbben adható táplálék a kicsik megfelelő fejlődéséhez, mégis sokan választják inkább a különböző tápszereket.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermekfogorvosok végeznek az önkormányzattal kötött feladatellátási szerződés alapján. Az iskolafogászati rendelésen végzett szűrővizsgálaton szinte minden tanuló megjelenik.

Az elért eredményekre alapozva az új telep-program során a szűrőnapok (2017, 2018, 2019) kínálta lehetőséget a település egészére tervezzük kiterjeszteni.

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** a Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálattal együttműködésben végez ingyenes prevenció programokat és szűrővizsgálatokat a városi rendezvényeken és saját rendezvényeiken is. A NOE kérésre küldték be az Országos Tisztiorvosi Szolgáltatnak a minikonferenciájukat, mint mintaértékű jó gyakorlatot. Koragyermekkor felzárkóztatás kapcsán Táplálási és várandós tanácsadást tartanak havonta az EFOP pályázatuk megvalósítási elemeként. A Bács-Kiskun Megyei Kórház új baba- és anyabarát szemléletét terjesztik a lakosság körében.

„**Komplex telep-program** Kiskunfélegyháza város Alpári út 1. – Délibáb utca szegregátumban” elnevezésű **TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0076 számú projekt** megvalósítása 2013. november 1. és 2015. október 31. napja között zajlott. A projekt kapcsán 2014. és 2015. évben a település egészén hirdetett Szűrőnapra került sor. A program során külön programelem foglalkozott a 3-6 éves gyermekek korai fejlesztésével, állapotfelmérésével. A felmérések eredményeire, tapasztalataira építve további játékos, fejlesztő foglalkozások valósultak meg.

Az **Egészséges Félegyházáért Egyesület** a küldetésének többek között akkor felel meg, amikor szűrővizsgálatok lebonyolításával csatlakozik a városi rendezvényekhez. A kínálatukban vérnyomás, vércukor és testzsír mérés szerepel.

A **Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálat** beszerzett egy EKG és egy ABPM készüléket. (Az utóbbi a 24 órás vérnyomásmérő eszközt jelenti.)

A városban működő **Kiskunfélegyházi Diabétesz Egyesület** a tagjai részére is folyamatosan biztosít vércukor és vérnyomás mérést.

A **Magyar Vöröskereszt Kiskunfélegyházi Területi Szervezete** is biztosít szűréseket, valamint aktivizálja a lakosságot a részvételre.

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata által, a lakosság egészségi állapotának javítását célzó fejlesztések megvalósítására vonatkozó **EFOP 1.8.19-17. kódszámú pályázat** sikeressége esetén **Egészségfejlesztési Iroda** felállítására kerül sor, amely szűrésekkel, célzott programokkal fogja segíteni a város lakosságát.

Az **EFOP 1.8.2-17-2017-00024 kódszámú pályázat** keretében „**Megelőzés házi orvosok bevonásával**” házi és gyermekorvosi praxisok összefogásával kétéves program indult 2018 júniusában. A projekt célja, hogy javuljon a lakosság egészségi állapota, növekedjen a születéskor várható élettartam és az egészségben eltöltött életevek száma.”

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés:

Helyben biztosított az egyszerűbb rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés – gyógytornászok által.

A tanköteles gyermekek fejlesztő és rehabilitációs ellátását többnyire nevelési-oktatási intézményi keretek között oldja meg a **Klebsberg Központ** fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus alkalmazásával. A **Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye (Kiskunfélegyháza, Petőfi tér 4.)** gyógypedagógiai tanácsadást, korai fejlesztést és gondozást végez, melynek feladata a komplex koragyermekkor prevenció, tanácsadás és fejlesztés, a gyermek fejlődésének az elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése és a család társadalmi inklúziójának a támogatása.

A **Szeretetházi Baptista Gyülekezet fenntartásában működő Sorsok Háza Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye** jó kapcsolatot ápol a helyi egészségügyi ellátó rendszerrel. Ellátottaik érdekében rendszeres a kapcsolattartás több pszichiáterrel, orvossal. Időpontkérésben, konzultációs időpontok egyeztetésben napi szinten segítenek.

SOTA Sorstársi Tanácsadás, mindenki számára elérhető ingyenes szolgáltatás előzetes egyeztetés alapján **Kiskunfélegyháza, Szent János tér 3. sz. alatt.**

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és szociális ellátásban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A **Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény** (Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata által fenntartott közszolgáltató közintézmény, Kiskunfélegyháza, Nádasy u.12.), amely 2015. január 1-étől a 37/2014.(IV.30) EMMI rendelet figyelembevételével

biztosítja a közétkeztetést. Az étlap összeállításánál figyelembe vételre kerülnek a diétás étkeztetés szabályai, melyhez minden esetben orvosi javaslatot kér az intézmény. A személyi feltételek biztosítottak az ételek elkészítéséhez, a diéta elkészítésének étlapját dietetikus szakember állítja össze. Az egész napos étkeztetés esetén ötszöri étkeztetést biztosítanak..

Az intézmény azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről alapellátásban gondoskodik, aki azt önmaguknak, illetve eltartottaik részére nem képesek biztosítani.

A Polgármesteri Hivatal által működtetett **Batthyány Konyha** biztosítja a Dózsa, a Platan és a Batthyány Iskola diákjai étkeztetését. A többi intézményben a közétkeztetést a Polgármesteri Hivatal vállalkozói szerződés útján oldja meg.

Egészségügyi szempontból az arra rászoruló gyermekek és idősek diétás étkezésben részesülnek.

A nevelési-oktatási intézmények tanulói megkapják a fejlődésükhöz szükséges fehérje adag egy részét tejtermék formájában, illetve a vitamin szükségletüket az „iskolagyümölcs” program segíti.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az önkormányzat sporttelep és sportszarnok biztosításával látja el e feladatot, továbbá közterületre telepített utcai fitness eszközök biztosításával. A köznevelési intézmények tornatermei megfelelően szolgálják a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások). Kiskunfélegyházán számtalan sportegyesület foglalkozik a fiatalok testedzésével.

A városi iskolák tanulóinak sportprogramokhoz való hozzáférése széles spektrumú.

Már a mindennapos testnevelés is színes lehetőséget nyújt intézményi keretekben a sportágak kipróbálásához és elsajátításához (pl. atlétika, labdajáték, testépítés, úszás, lovaglás stb.).

Emellett a város és a környező települések sportegyesületei minden igényt kielégítenek. Csak településünkön közel ötven sportegyesület biztosít sportolási lehetőséget.

Az önkormányzat A 2016 nyarán benyújtott **TOP-4.3.1-15-BK1** jelenleg elbírálásra váró, és a **TOP-5.2.1-15-BK1** számú nyertes pályázatok megvalósulásával a Liget u. 11. sz. alatti volt sportlétesítmény fejlesztésbe való bevonásával kettős célt tűzött ki maga elé: egyrészt egy életveszélyes és bontásra ítélt épületekkel tűzdelt terület építészeti megújítását, másrészt pedig az ott megvalósuló fejlesztésekre épülő szolgáltatásokkal és programokkal a szegregátummal együtt a város vérkeringésébe történő bekapcsolását. A volt sportpálya területén a jelenkor igényeihez és a projekt célkitűzéseikhez igazodva egy Sport- és szabadidőpark kialakítását tervezzük. A Sportpark több funkcióval is bír. Egyrészt a város egyéb közterületeit óvja meg az amortizációtól, másrészt pedig lehetőséget biztosít az eddigi programokkal el nem ért, inaktív, utcán kallódó fiatalok számára, hogy szabadidejüket hasznosan tölthessék és az ön- és környezetpusztítás helyett a mozgást válasszák. Ezek a sportok – alacsony költségeik miatt – a szegényebb társadalmi rétegek számára is megfizethetőek. A szegregáció megszüntetéséhez vezető egyik út a sport-és szabadidős programokat látogató roma és nem roma emberek találkozása, a szabadidő közös eltöltése. A Sportpark segít abban, hogy a veszélyeztetett ifjúsági korosztály sporttevékenységet végezzen és a hasznos szabadidő eltöltést szolgálja. A szervezett keretek között végzett sporttevékenység határos eszköz a bűnmegelőzésben, és a káros szenvedélyek kialakulásának megfékezésében.

2015 tavaszán elindult a „**Félegyháza újjáépül**” program, amelynek fontos eleme volt a strand és uszoda rendbetétele, megújítása. Ennek keretében egy olyan felújítás valósult meg – mintegy 220 millió forintos önkormányzati beruházással – amely régi hiányosságokat pótol. A város ezzel a megújult termálfürdővel az emberek sportolását, gyógyulását, egészségmegőrzését tudja segíteni. A termálfürdő területén lévő helyiségek hasznosításánál is a sporthoz való hozzáférés volt az egyik fő cél.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A **KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény** 5 telephelyen működik, ahol ellátja a családsegítés és a hajléktalan személyekről való gondoskodás körébe tartozó feladatokat is. A hajléktalan ellátás keretén belül: nappali melegedő (100 fő), éjjeli menedékhely (125 fő), átmeneti szállás(14 fő) és népkonyha (50 fő) működik.

A **Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény** 3 telephelyén a szociálisan rászorultak részére az alábbi szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat biztosítja.

Szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás (4 körzet 4 fő tanyagondnokkal),
- az étkeztetés (600 adag),
- a házi segítségnyújtás (80 fő),
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (75 készülék),
- a nappali ellátás (idősek és fogyatékosok nappali ellátása: 30+40 férőhely).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény (idősek otthona: 180 férőhely, idősek gondozó háza: 2 férőhely).

A Szeretetházi Baptista Gyülekezet fenntartásában működő **Sorsok Háza Pszichiátriai Betegek Nappali Intézmény** 2016. évben 84 fő ellátottal állt kapcsolatban. Eredményesen működnek együtt a helyi szociális ellátórendszerrel. Ennek figyelembe vételével a hozzájuk forduló embereket az állapotuknak, problémájuknak megfelelő ellátáshoz tudják segíteni.

Az **EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány VÁLASZ Szenvedélybetegsegítő és Drogprevenciós Központ – Konferencia és Missziós Centrum** az alábbi szolgáltatásokat nyújtja: szenvedélybetegek nappali intézménye, szenvedélybetegek alacsony küszöbű ellátása, megelőző-felvilágosító szolgáltatás (elterelés), prevenció, egészségfejlesztés, támogatott lakhatás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt panasz soha nem érkezett.

A Szeretetházi Baptista Gyülekezet fenntartásában működő **Sorsok Háza Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye** működése során a hátrányos megkülönböztetés nem áll fenn. Minden hozzájuk forduló személynek nemi-, vallási-, etnikai identitását tiszteletben tartják. Fő szempontjuk a segítség, a mindennapok élhetőbbé tétele.

Az **EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány VÁLASZ Szenvedélybetegsegítő és Drogprevenciós Központ – Konferencia és Missziós Centrum** alapelvei kizárják a diszkriminációt, munkájuk során a felebaráti szeretet nyilvánul meg mindenki irányába.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A művelődésre, kikapcsolódásra a városi és civil rendezvények színhelyei (pl. a művelődési ház, a szakmaközi művelődési ház, a múzeum, a könyvtár, a RockTár) adnak lehetőséget. A művelődési intézmények programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire

tekintettel alakítják. A zárt térben megtartott programok mellett jelentősek a közterületi rendezvények is.

A közösségi élet színterei elsősorban a város kulturális intézményei: Petőfi Sándor Városi Könyvtár és a Móra Ferenc Művelődési Központ, Kiskun Múzeum, TEMI Szakmaközi Művelődési Ház. Emellett az oktatási intézmények és a sportlétesítmények (sportcsarnok, sportpályák, uszoda). A kiskunfélegyházi RockTár színvonalas előadókkal várja a kikapcsolódni vágyó közönséget.

A civil szervezetek működéséhez is elengedhetetlen az intézményi háttér.

A közösségi rendezvények az intézményeken kívül a város fő területein (pl. Petőfi tér, Béke tér, Kossuth utca) szerveződnek, valamint a Városi Parkerdőben. A Városlapítók Hete és a Libafesztivál nagy tömegeket vonzó program, ezekhez csatlakozik a Majális is.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. Ilyenek pl. a Rádió Smile, a Félegyházi Közlöny, a Szuperinfó stb.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A könyvtárak a helyi közélet központjai, az olvasás és a tanulás színterei, a kötődés és a közösségi identitás forrásai. A városi könyvtár gyűjti, feltárja és hozzáférhetővé teszi a város szellemi, művészeti értékeit, és vállalja a gyermekek és a fiatalok, az időskorúak művelődési, művészeti és közösségi életének segítését. Ez az intézmény egy esélyegyenlőséget biztosító közösségi tér: az épület megközelítése, a speciális mosdók, látássérülteknek olvasási lehetőség (öregbetűs, ill. hangoskönyvek), látássérülteknek számítógép, nagyítógép, kedvezményes beiratkozás, munkanélkülieknek ingyenes beiratkozás, a polcok kerekesszékekkel való körbejárhatósága mind ezt a célt szolgálják.

Közművelődési szolgáltatási tevékenységet az önkormányzat a **Móra Ferenc Művelődési Központon** keresztül biztosít. Tevékenysége többfunkciós: kulturális, közművelődési, szabadidős, szórakoztató. A lakosság minden korosztályának színes és változatos programot nyújt. Az érdeklődők különböző klubokban, körökben, tanfolyamokon vehetnek részt. Emellett helyet biztosít számos civil szervezetnek és igyekszik kielégíteni minden korosztály igényét.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok nem jellemzőek a városban.

A Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesületének célja, hogy a tagcsaládok egymást ismerő és segítő közösségévé váljanak. A közös ügy az alapszabály szerint továbbá a nagycsaládosság, mint érdek és érték felmutatása; az élet és az anyaság tisztelete; házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése a társadalom tagjaiban és a közvélekedésben. Ezen felül nem tesznek különbséget sem etnikai, sem vallási, sem bármilyen más szempontból. Közhasznúvá vált az egyesületük, így feladatukká vált a nagyobb közösségek érdekeinek a szolgálata.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka, stb)

Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a működő gazdasági szervezetekben, mind a közintézményekben jelen van. Jellemzően felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozási hajlandóság.

A Petőfi Sándor Városi Könyvtár évente adománygyűjtést szervez a Családok Átmeneti Otthona számára, az ott élő családok megajándékozására – december hónapban. Folytatni kívánják ezt a kezdeményezést és ki is bővítették a támogatottak körét a Fidó Bácsi Alapítvány irányába.

Rendszeresen adományoznak könyveket a Hajléktalan Ellátás házi könyvtárába is.

Évek óta kupakokat gyűjtenek beteg kisgyermek részére.

Egészségükben akadályoztatott személyek részére megkezdték a könyv házhoz történő eljuttatását civil segítséggel a Könyvet házhoz programjuk keretében.

Fogadják a közösségi szolgálatra jelentkező fiatalokat, lehetőséget biztosítanak nyári diákmunka végzésére. A könyvtárban szívesen veszik az önkéntesek segítségét is.

A **Móra Ferenc Művelődési Központ** felvállal olyan, a közösséget, a családokat érintő rendezvényeket, amelyek kisgyermek gyógyulásához vagy egy nemes cél megvalósulásához kapcsolódnak. Önkéntes munkájával bárki segítheti az intézményt, diákokat is fogadnak közösségi szolgálatos feladatra.

A **Családok Átmeneti Otthonának** lakói rendszeresen kapnak adományokat civil szervezetektől, illetve magánszemélyektől.

A fő adományozó cég a P&P Pékárú Kft, a segítségükkel folyamatosan biztosítva van a lakók péksüteménnyel való ellátása. Továbbá a Magyar Élelmiszerbank Egyesület jóvoltából folyamatos és változatos élelmiszeradományban részesülnek az otthonban élő családok.

A Katolikus Karitás rendszeres támogatója az otthonnak.

A városban működő civil szervezetek közül többel is kapcsolatban áll az otthon, és rendezvényeiket rendszeresen látogatják a lakók.

Az Összefogás az Élhetőbb Vidékért Közhasznú Egyesület több éve látogatja az otthon gyermeknapon ebéddel, karácsonykor ajándékokkal, adományokkal segítenek. A Magyarországi Baptista Egyház Kiskunfélegyházi Gyülekezete és a Sorsocskák Alapítvány is adományokkal támogatja a gyermekek átmeneti gondozását nyújtó intézményt.

Önkéntes munka keretében több középiskolás is a Családok Átmeneti Otthonában szokta letölteni az 50 órás közösségi szolgálatot. Ezen kívül több alkalommal dolgoztak önkéntesek az otthonban.

A **Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesülete** is közvetít péksütemény adományokat sok szervezet (Sorsok Háza, a KVRNÖ, a HITTANYA Tábor, iskolák, CSÁO, Szivárvány Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye, Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató) számára.

A **Regionális Adomány Gyűjtő és Elosztó Pont** legfőbb céljának tekinti, egy olyan szakmai alap megteremtését, mely a legnagyobb mértékben, összhangban van a szegények, rászorulóknak, betegek, bajba jutottak és fogyatékos emberek igényeivel, szükségleteivel.

Fontosnak tartják továbbá, az emberi jótékonyság gondolatiságának kiterjesztését, társadalmi elfogadtatását annak társadalmi elismertetését, hogy az adományozási kultúra a másokkal való törődés is az alapvető neveltetés, a természetes közösségi viselkedés része. További céljuk, hogy olyan alapokat tegyenek le, mely biztosítja a tevékenységük folyamatoságát, kontrollját, ellenőrizhetőségét, nyilvánosságát és fenntartásának, fejlődésének igényét, elősegítve a mélyszegénységből való felzárkóztatást.

Az élelmiszergyártók és -kereskedők óriási pazarlást követnek el mikor pénzt fizetnek az ehető élelmiszer későbbi megsemmisítéséért. A valamilyen oknál fogva eladhatatlan termékeket a mai gyakorlat szerint kötelezően megsemmisítik. A **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** fő célja, hogy megakadályozza az élelmiszerpazarlást, és az adományként megszerzett élelmiszert rászorulóknak juttassa el. Egyik kiosztó partnerük Kiskunfélegyházán a Nagycsaládosok Egyesülete. 2015-ben az Élelmiszerbank kibővítette a TESCO Áruházakkal való együttműködését, hogy a lejáratú határidő előtt kiosztásra kerüljön a rászorulóknak az élelem, a programban városunkban a KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény a fő együttműködő partner.

Az adományozás terén komoly szerepet tölt be a **Magyar Vöröskereszt Kiskunfélegyházi Területi Szervezete**, az **Egészséges Félegyházáért Egyesület**, a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat és az egyházak is.**

A **Kiskun Múzeum** a jótékonyság jegyében szervezi meg a **Mézeskalács Meseváros** kiállítását, ahol a kiállított remekműveket tombolán osztják szét és a bevételt minden évben gyermekintézmények kapják.

Az adományozás egyik speciális területe a véradás, ami a **Magyar Vöröskereszt** jóvoltából Kiskunfélegyházán számos időpontban megrendezésre kerül és sok lelkes véradót készlet cselekvésre.

A közösségi szolidaritás megmutatkozik abban is, hogy a városban működő cégek, vállalkozók és magánszemélyek folyamatosan szponzorálják a helyi rendezvényeket, a Szuperinfó hirdetési újság hasábjain megszokott látvány a köszönet és a hála kinyilvánítása egy-egy összejövétel sikeres lebonyolítása után.

A város vezetése minden évben megszervezi a polgári bálját, e rangos esemény mindig valamilyen jótékonyági célt szolgál.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata együttműködik a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A város segíti a munkájukat, főleg operatív feladatokban. Közreműködnek annak a célnak a megvalósításában, mely a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a roma gyerekek iskolában és iskolán kívüli szegregációjának a csökkentésére irányul. Valamint törekednek arra, hogy a HH-s, a HHH-s és a roma gyermekek minél nagyobb arányban részesüljenek bölcsődei gondozásban, óvodai nevelésben és a korai fejlesztést támogató szolgáltatásokban. Tényfeltáró munkában, véleményező javaslattevő szerepben, pályázati programok megvalósításában is közösen dolgoznak. A „**Komplex telep-program Kiskunfélegyháza város Alpári út 1. – Délibáb utca szegregátumban**” elnevezésű **TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0076 számú projekt** megvalósításában és az új, jelenleg részben elbírálás alatt álló új programokban is szoros együttműködés alakult ki a helyi és a roma önkormányzat között.

Kiskunfélegyháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata együttműködő partner a Hajléktalan Ellátás által szervezett programokban.

Önkormányzatuk területi kisebbségi kapcsolattartó munkatárs közreműködésével segíti a rendőrség roma személyeket érintő tevékenységét.

Kiskunhalasi mintára létrehozták az **intézményi szociális segítő hálózatot**, a programot befogadták az oktatási intézmények, így elkezdhette a működését. A védőháló kiépítése fontos szerepet tölt be a hátrányok kompenzálásában. A gyermekeknek nyújtott esélyteremtő foglalkozásokon túl nagy hangsúlyt fektet a program a családokkal való kapcsolatartásra és a családok támogatására is. A programban foglalkoztatott munkatársak előzetesen egy képzésben vettek részt. Aktivitásukat jól mutatja az a tényező is, hogy a nyári szünetben is tartanak foglalkozásokat a Csillag Központban és felkarolják a pótvizsgázni kénytelen diákokat is.

A nemzetiségi önkormányzat sikeresen pályázott roma lányok oktatása, fejlesztése tárgyában és 2018. február 1. napjával kezdte el az EFOP-1.4.4-17-2017-00139 számú, „Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése Kiskunfélegyházán” elnevezésű projekt megvalósítását. A 2020.02.01. napjával záruló projekt célja a hátrányokkal küzdő roma lányok (20 lány) iskolai lemorzsolódásának csökkentése és továbbtanulási esélyeinek növelése, a résztvevők életminőségének és egészségügyi állapotának javítása. A projektbe bevont 20 lány integrációját egyéni és családi mentorálással valamint önismereti és prevenciós tréningek továbbá képzések segítségével kívánjuk elérni.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a munkanélküliség a célcsoportban.	A közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Helyi foglalkoztatási együttműködésekkel és térségi fejlesztésekkel a munkaerő kereslet és kínálat összehangolása.
Szegregációból eredő hátrányok	Komplex programok biztosítása a szegregátum területén élő személyeknek. A lakhatási feltételek javítása. A zöldfelület növelésével élhetőbb lakókörnyezet kialakítása.

A roma gyermekek körében magasabb a korai iskolaelhagyók száma.	Szociális védőháló további működtetése a közfoglalkoztatási program folytatásával. Célzott segítő programok megvalósítása.
A tanyán élőknek nehézséget jelenthet a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.	A tanyagondnoki szolgáltatás fejlesztésének folytatása a meglévő körzetek eszközfejlesztése és új körzetek létesítése által.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében a hatályos köznevelési törvény értelmében **3 éves kortól kötelező az óvodai részvétel.**

2015-16-ban is folytatódtak azok a **hazai és uniós finanszírozású célzott programok, intézkedések,** amelyek célja, hogy a **sérülékeny, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma - tanulók iskolai sikerességét elősegítsék, a befogadó oktatáshoz, együttneveléshez** hozzájáruljanak, javítva ezzel továbbtanulási eredményeiket, és csökkentve a lemorzsolódás veszélyét. Az **Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)** hatásvizsgálata azt mutatta, hogy a program általános javulást hozott a résztvevő iskolák diákjainak iskolai teljesítményében, fejlődésében. A hátrányos helyzetű tanulók középiskolai továbbtanulásának, középiskolai sikerességének, szakmához jutásának elősegítését célozták 2015-2016-ban is az **Útravaló Ösztöndíjprogram** esélyteremtő alprogramjai. Az ESZA forrásai segítségével működő **tanodai programok** anyagi szükségben, rossz szociális körülmények között élő, roma tanulók felzárkózását segítik köznevelésen kívüli eszközökkel, komplex, a személyiség egészére kiható egyéni fejlesztéssel. A program keretében 168 tanoda működik kb. 4000 tanuló bevonásával. A **Második Esély típusú iskolákban** a középfokú iskolákból kimaradt, lemorzsolódó fiataloknak az oktatás világába történő visszavezetését célozzák. A **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítése** érdekében a gyógypedagógiai tanácsadást, korai fejlesztést, oktatást és gondozást, szakértői és rehabilitációs tevékenységet biztosító pedagógiai szakszolgálati rendszer átalakítása keretében 2015-ben további új, korszerű diagnosztikai vizsgáló- és fejlesztőeljárások kidolgozása, illetve adaptálása valósul meg. Annak érdekében, hogy csökkenjen a digitális leszakadás mértéke - különös tekintettel a sajátos nevelési igényű, és a hátrányos helyzetű tanulókra – **informatikai infrastruktúra-fejlesztési projekt** indult uniós forrásból. A **Köznevelési Hídprogramok** azoknak a fiataloknak adnak lehetőséget, akik az általános iskola elvégzése után nem jutottak be középfokú iskolába (Híd I.), illetve akiknek a tanulás korábban csak kudarcélményt adott, és emiatt nem tudták befejezni az általános iskolát, de már betöltötték 16. életévüket (Híd II.). A 2011-ben elfogadott két új törvény (szakképzési és szakképzési hozzájárulási) megteremtette a **duális képzés kiterjesztésének lehetőségeit,** amit az új felnőttképzési törvény elfogadása követett 2013 közepén. A duális képzés minőségének emelése érdekében növeljük a képzésben közreműködők szakmai kompetenciáit: a szakképző intézményben lehetővé válik gyakorlati oktatásvezető munkakör kialakítása, a gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzésben pedig gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki rendelkezik mestervizsgával. 2013 szeptemberétől a képzések már az új rendszerben indultak el, melynek legfontosabb elemei a vállalati tanműhelyek támogatása, emelt szakma-normatíva, tanulószerveződések rendszere. 2014 végén a szakképzésben tanulók több mint egyharmada duális képzési formában vesz részt, a gyakorlati képzési helyeket biztosító gazdálkodó szervezetek száma mintegy 8000. 2015-től kezdődően kiemelt cél a tanulószerveződések számának további növelése, amelynek elérése érdekében a Kormány bevezette a **kamarai garanciavállalás rendszerét.** Ennek célja, hogy a tanulók vállalati környezetben végezzék el gyakorlati képzésüket, így tovább nő a szakképzési rendszerből kikerülő fiatalok kompetenciáinak munkaerő-piaci relevanciája. Az **állami szakképző intézmények egységes fenntartói átvétele** révén az intézményfenntartás és szakmai irányítás egy kézben tartása jelenti a biztosítékot a minőségi szakképzési és képzésfejlesztési feladatellátásra, a duális képzés kiterjesztésére irányuló koncepció megvalósítására, illetve a szakképzési reformlépések nyomán követése mellett az egységes

intézményrendszer hatékonyságának növelésére. **Speciális intézkedések bevezetésére is sor kerül az esélyteremtő támogatást igénylő hallgatók érdekében.** A hátrányos helyzetűeket támogató felvételi többletpontok rendszere nemcsak, hogy működik, hanem 2013 óta a szerepe is nőtt. A Kormány továbbra is nagy számban biztosít az arra érdemes jelentkezőknek magyar állami ösztöndíjas helyeket, a felvettek körében magasabb a hátrányos helyzetűek aránya, mint a jelentkezők körében. A Diákhitel különböző konstrukciói változatlanul elérhetőek maradnak a hallgatók számára, a Diákhitel II. konstrukcióhoz a Kormány 2%-os kamatot garantál (a hiánypótló konstrukciót 4300 hallgató vette fel 2013/2014. I. félévben). A felsőoktatási szakpolitika megváltoztatta 2013-tól a **korábbi felsőoktatási felvételi rendszert, melyben** a Kormány határozta meg a felvételi keretszámot képzőhelyenként. Az új rendszerben a felvételiző eredménye, valamint az intézmény kapacitáskorlátja a meghatározó elem. 2013 óta minden olyan hallgató, aki elérte a minimum belépési korlátot, és az adott intézmény fel tudja venni, részesülhet állam által támogatott képzésben. A 1276/2010 (XII.8.) Kormányhatározat 2011-ben az államilag támogatott helyekre felvettek számát 53 450 főben határozta meg, 2013-ben és 2014-ben 100 000 államilag támogatott hely vált elérhetővé, így szinte **minden továbbtanulni szándékozó fiatal számára lehetséges a felsőoktatásba történő bejutás.** Forrás: MAGYARORSZÁG 2015. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek” 2007-2032 Nemzeti Stratégiát, amit a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia követett. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A nevelési-oktatási intézményekben nincsenek jelentős számban fogyatékkal élők.

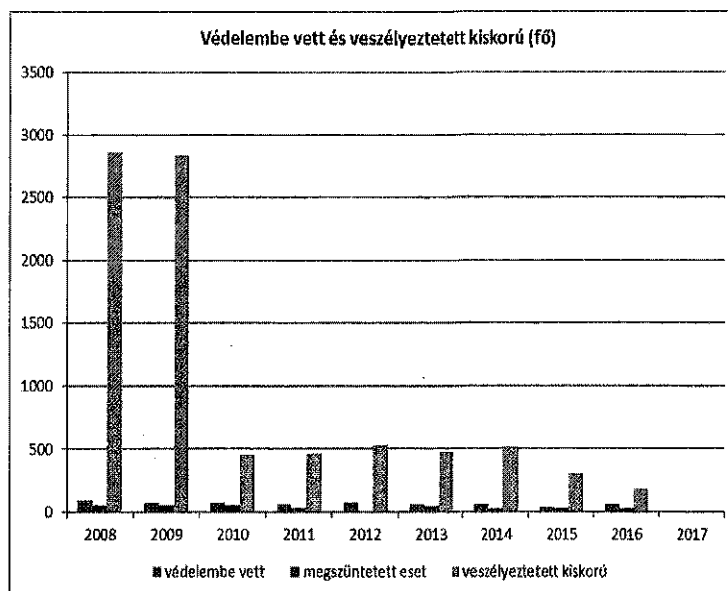
Amelyik gyermek mégis fogyatékkal él, fogyatéka alapján abba az intézménybe irányítja a **Klebelsberg Központ**, ahol a fejlesztése a legkönnyebben és a leghatékonyabban biztosítható.

A veszélyeztetett, illetve védelembe vett tanulók száma szerencsére csekély, de a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzet sok gyermeket érint.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	97	56	2861
2009	75	57	2835
2010	73	55	454
2011	63	37	465
2012	73	10	530
2013	60	48	477
2014	61	28	515
2015	35	27	303
2016	58	24	181

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatgyűjtés

A védelembe vett kiskorúak száma az elmúlt években alapvetően nem változott, viszont a veszélyeztetett kiskorúak száma számottevően csökkent.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Kiskunfélegyházán

Időszak	A település neve	Óvodás HH	Óvodás HHH	Alapfokú iskolás HH	Alapfokú iskolás HHH	Középfokú iskolás HH	Középfokú iskolás HHH	Összes HH	Összes HHH	Összesen
2018/01	Kiskunfélegyháza	36	36	52	56	35	11	123	103	226
2017/01	Kiskunfélegyháza	20	26	60	83	16	11	96	120	216
2016/01	Kiskunfélegyháza	6	34	31	71	12	25	49	130	179
2015/01	Kiskunfélegyháza	27	62	54	66	29	36	110	164	274
2014/01	Kiskunfélegyháza	252	37	229	45	47	18	528	100	628
2013/01	Kiskunfélegyháza	315	68	612	204	228	38	1155	310	1465

Forrás: helyi adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2016. évben volt a legkedvezőbb, azóta kisebb emelkedést mutat.

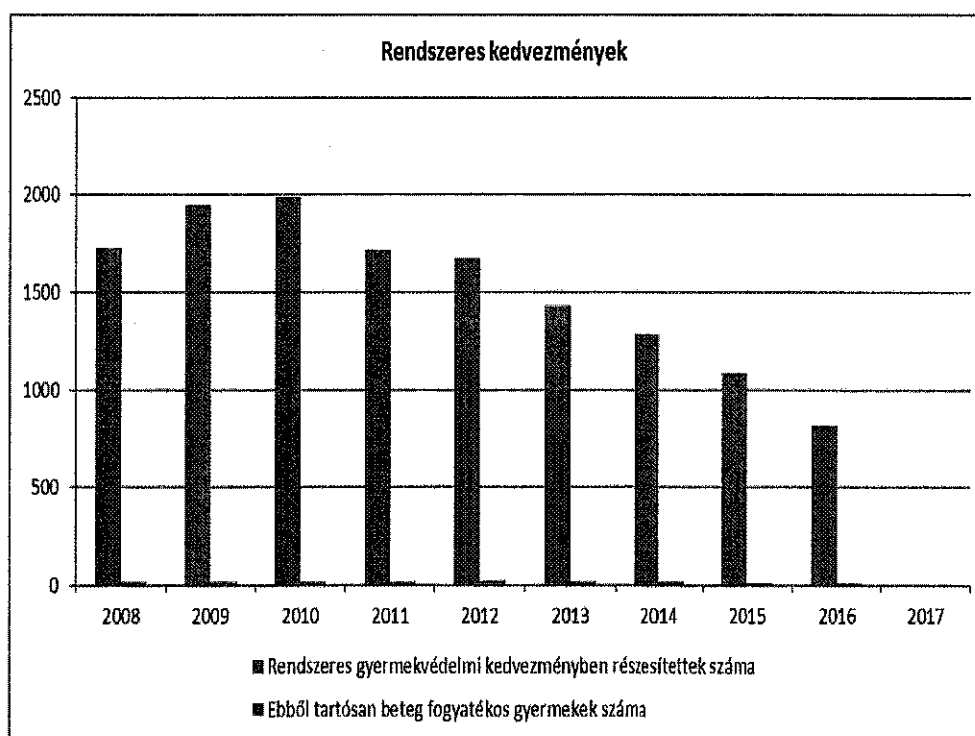
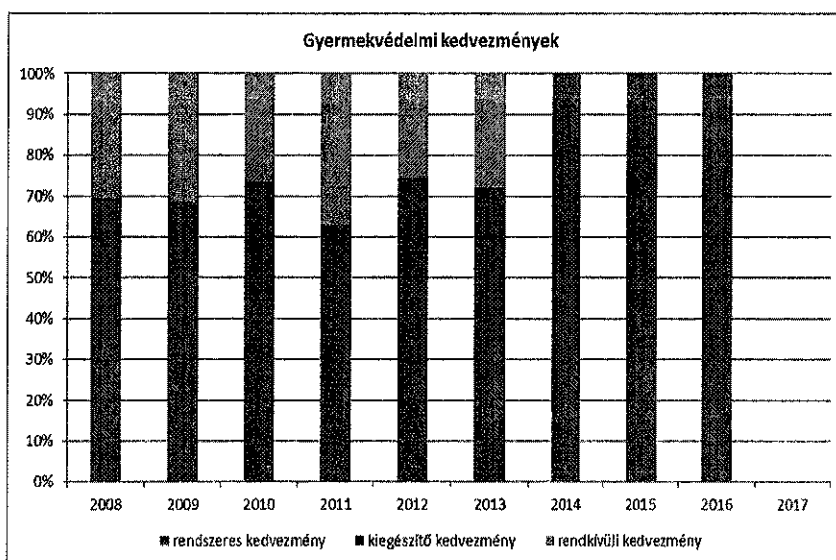
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

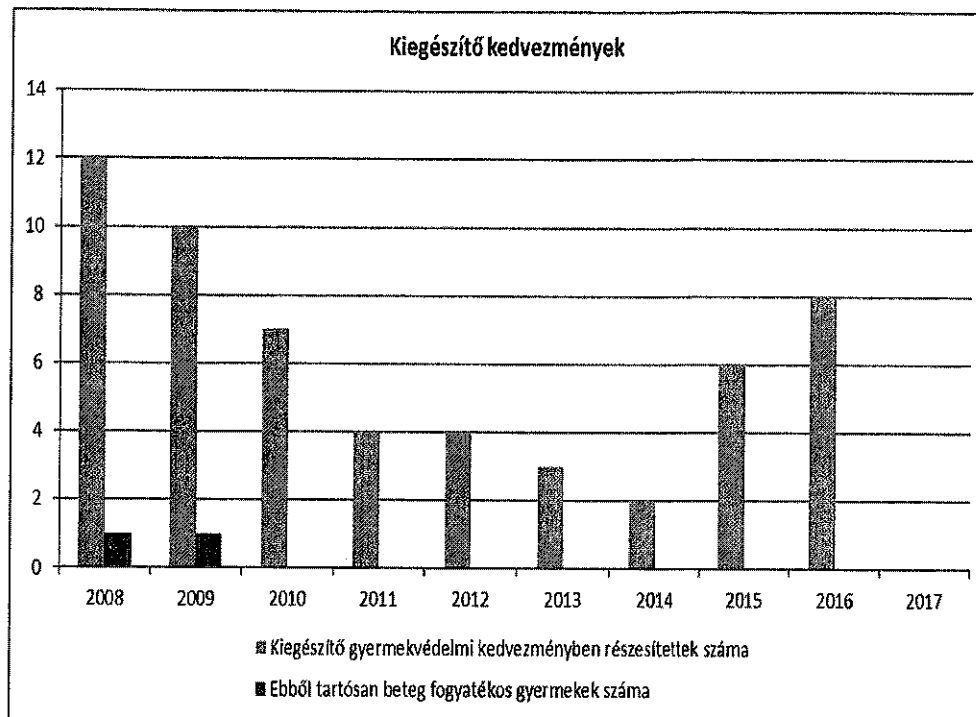
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	1725	16	12	1	773
2009	1948	18	10	1	900
2010	1988	18	7	0	727

2011	1714	15	4	0	1020
2012	1674	21	4	0	577
2013	1430	16	3	0	559
2014	1286	15	2	0	0
2015	1085	11	6	0	0
2016	815	8	8	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma folyamatosan csökkent (a jogosultsági határ évek óta nem változott, így a jövedelmek emelkedésével egyre többen kiesnek ebből az ellátásból).

d) gyermekek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatás i támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	527	722	370	1092	0	301
2009	620	765	387	1152	27	388
2010	603	799	386	1185	54	381
2011	501	738	319	1057	61	351
2012	466	693	276	969	81	187
2013	284	581	411	n.a.	43	159
2014	256	530	389	n.a.	42	232
2015	345	455	403	n.a.	n.a.	327
2016	497	403	454	n.a.	n.a.	215

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében és ezek nyújtásával védelmet is biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Kiskunfélegyházán a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. 2016-tól megvalósul az iskolákban a szociális hálózat program, valamint elindult az iskolai szociális munka is.

Városunk szociálpolitikai intézkedések útján is szeretné ösztönözni a gyermekvállalási kedvet és elősegíteni, hogy emelkedjen a kiskunfélegyházi illetőségű gyermekek száma. Így minden újszülött családja jogosult volt az 5000 Ft-os vásárlási utalványra, a támogatást a város vezetése 2018-ban megduplázta. A nagycsaládosok terheinek könnyítését pedig 5000 Ft-os vásárlási utalvánnyal segíti elő az önkormányzat.

A Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesülete 2013-ban Ifjúsági csoportot hozott létre, a foglalkozásokon a fiatalokat változatos programokkal segítik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A magyar állampolgársággal nem rendelkező személyek nem kerülnek bele a központi személy- és lakcímnnyilvántartásba, ezért pontos adat nem áll rendelkezésünkre az ilyen gyermekek számáról, de az ügyeik intézése során az önkormányzat látókörbe került családok alapján megközelítőleg 10-12 magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek él városunkban, ami arányaiban nem jelentős.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Délibáb utcai szegregátumban élők életfeltételeinek javítását az önkormányzat szem előtt tartja, a pályázatok megvalósításával is erre törekszik.

A szegregátumban élő gyermekek támogatásában nagy szerepet vállal a Roma Nemzetiségi Önkormányzat is, pl. nagyszabású gyermekprogramok, kézműves foglalkozások, hagyományörző klubok tartásával.

A Komplex telep-program Kiskunfélegyháza város Alpári út 1. – Délibáb utca szegregátumban” elnevezésű TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0076 számú projekt részeként a szegregátumban élő 3-6 éves gyermekek korai fejlesztése, állapotfelmérése történt meg 2014 júniusában. A felmérés eredményeire alapozva játékos szabadidős fejlesztő foglalkozások megtartására kerül sor. **A 2014. szeptember 19-én átadott Csillag Szolgáltatópontban**, külön játszó szoba várja a gyermekeket, amelyet az önkormányzat tovább fog fejleszteni. A 2016 nyarán benyújtott **TOP-4.3.1-15-BK1** (elbírálás alatt) és a **TOP-5.2.1-15-BK1** számú nyertes pályázatok keretében a szegregátumban élő gyermekek esélyegyenlősége céljából több új program (csecsemő-, kisgyermek és várandós tanácsadás, ovizsaru program, bűnmegelőzési tábor, Varázstanoda, lovas fejlesztés stb.) várja az ott élő gyermekeket.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

2013. szeptember 1-jétől „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalmát.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek ellátását fokozott odafigyeléssel végezzük a városban. A szakemberek még a határozat lejárta előtt segítenek a szülőknek az újbóli ügyintézésben. A szünidei gyermekétkeztetés igénybevételét minden eszközzel támogatjuk.

Az admányok kiosztásakor a hátrányos helyzetű gyermekek előnyt élveznek, ugyanez történik az intézményi felvételüknél. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre minden ellátó intézménynek különös figyelmet kell fordítania, illetve bizonyos helyzetekben – pl. bölcsődei felvétel - előnyben is kell részesíteni őket.

Ugyanakkor cél az is, hogy a körülmények javulása esetén az érintett gyermekek kikerüljenek ebből a helyzetből.

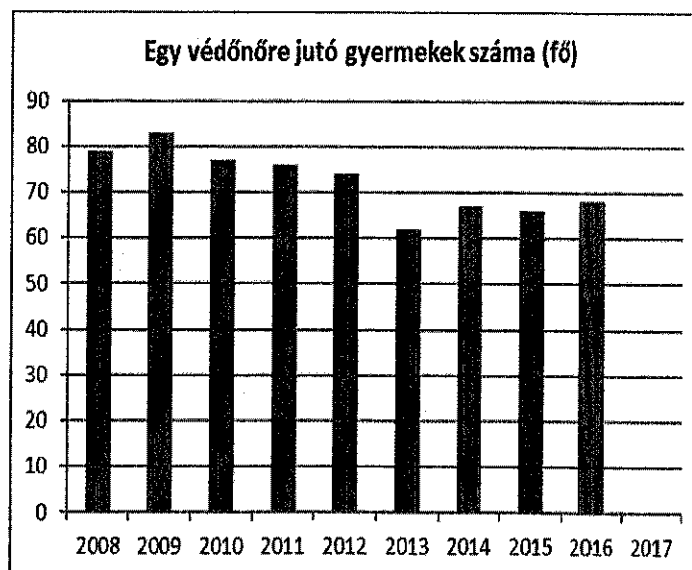
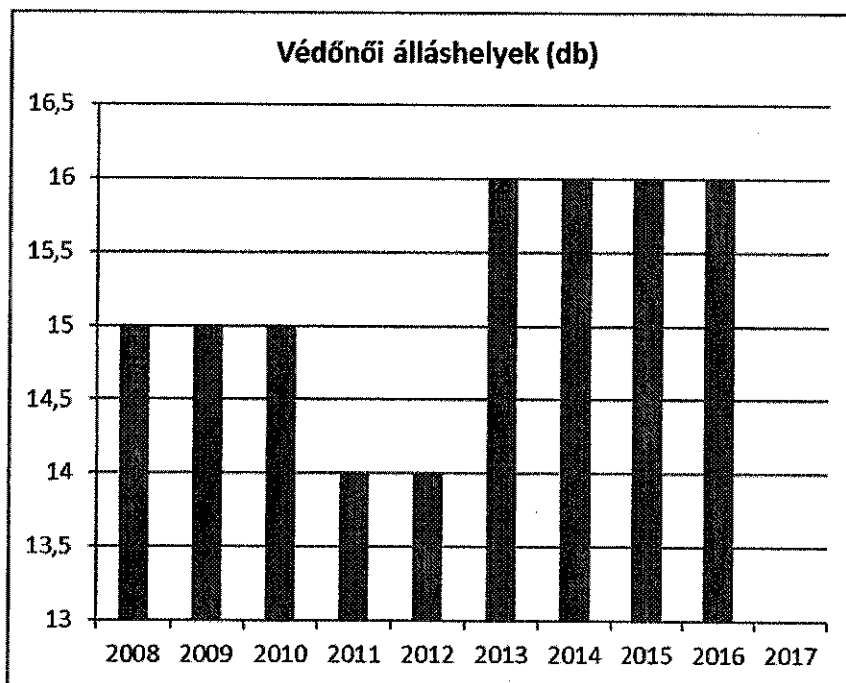
a) védőnői ellátás jellemzői

A Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálat ellátása kiterjed Kiskunfélegyháza és Gátér településekre. Jelenleg minden álláshely betöltött.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	15	79
2009	15	83
2010	15	77
2011	14	76
2012	14	74
2013	16	62
2014	16	67
2015	16	66
2016	16	68

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A betöltött védőnői álláshelyek száma 2013-tól egységesen 16 fő, azóta ennyi szakember látja el a területi és az iskolai védőnői feladatokat, így az egy védőnőre jutó gyermekek száma közel

azonos szinten mozog. Az anya és a családvédelem területén a családgondozásban is a védőnők vesznek részt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	298822	97476	n.a
2009	0	329230	99458	n.a
2010	0	326718	99216	n.a
2011	0	294900	93430	n.a
2012	0	294114	87732	n.a
2013	0	285744	86860	n.a
2014	0	139960	43250	n.a
2015	0	147604	44914	n.a
2016	0	146261	44622	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A városban 6 házi gyermekorvos praktizál, betöltetlen álláshely nincs, de 2 gyermekorvos úgy dolgozik, hogy már betöltötték a nyugdíj korhatárt. Az iskolaorvosi feladatok ellátását a gyermekorvosok mellett egy főállású iskolaorvos végzi.

A gyermekfogászati ellátást 3 fő fogszakorvos valósítja meg.

A gyermekorvosi ügyelet folyamatosan biztosítva van.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A területi védőnők jogszabály által meghatározott, az életkori sajátosságokhoz igazodó, a betegségek megelőzését és korai felismerését célzó, életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat (fizikális, pszichés, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák vizsgálata) végeznek, eltérés esetén a megfelelő szakemberhez irányítják az ellátottat.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családoknak kell megküzdeniük sok nehézséggel.

A 0-7 éves korosztály speciális ellátási igénye:

a bölcsődés korúaknak a korai fejlesztést és gondozást a **Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye** nyújtja.

Az óvodás korú gyermekeknél a **Bács-Kiskun Megyei Pedagógia Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye** által végzett szolgáltatások köre a következő szakfeladatokra terjed ki:

- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- tehetséggondozás,
- szakértői bizottsági tevékenység,
- óvodapszichológiai ellátás.

Az SNI-s gyermekek ellátását integráltan végzik az óvodák.

Komoly előrelépést jelent, hogy a **Kiskunfélegyházi Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben, Kiskunfélegyháza Szent Imre h. u. 1-3.** sz. alatt óvodai csoport is működik.

Egyre több gyermekintézmény hívja meg a Csiga Biga Alapítványt, hogy rendezzen a gyermekeknek kutyaterápiás foglalkozásokat. Rendszeresen járnak például a Göllesz Viktor

Általános Iskola autista csoportjába, ahol élményterápiával egészítik ki a gyógypedagógusok munkáját és a Százszorszép Óvodába is visszatérő vendégek.

Nagy hiányossága volt a rendszernek, hogy a jogszabály financiálisan nem biztosítja a gyermekvédelmi tevékenység ellátását az óvodákban, miközben elvárja az intézményektől a feladatok elvégzését. 2018 szeptemberétől a Család- és Gyermekjóléti Központ feladata lesz az óvodai szociális munka biztosítása.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Feladata a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének feltárása, és a gyermekek szocializációs hátrányának csökkentése.

A **KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának (Kiskunfélegyháza, Hunyadi u. 6. +36 70/934088)** célja, hogy a városban élő gyermekek elfogadható anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban nőhessenek fel. Ennek érdekében hozzásegítik a családokat ahhoz, hogy az őket megillető juttatásokat megigényeljék és időben megújítsák.

A szolgálat által gondozott gyermekeket érintő veszélyeztető tényezők okainál a kezelt problémák alapján a vezető ok továbbra is a szülők és a család életvitele volt. Ezt követően legtöbb alkalommal gyermeknevelési problémákkal fordultak a szolgálathoz a családok. Sok esetben a gyermeket éveken át érintő probléma az anyagi nélkülözés volt, pénzügyi gondok miatt nagyon sokan kértek segítséget. Ehhez kapcsolódik a lakhatási probléma is. A családi konfliktusok miatt kezelt problémák száma emelkedett.

A szolgálat figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális és családi helyzetét, szociális ellátások iránti esetleges igényeit. Működteti a jelzőrendszert, amely lehetővé teszi a gyermekek veszélyeztetésének felismerését. A jelzőrendszer tagjaitól kapott jelzéseket fogadja, és a veszélyeztetés megalapozottsága esetén, a gyermek és család szükségleteihez igazodó intézkedéseket megteszi.

A szolgálatban elérhető a tantárgyi megsegítés és nyáron a pótvizsgára történő felkészítés.

A gyermekjóléti alapellátás részeként működik a KAPOCS Intézményben a **Család- és Gyermekjóléti Központ**. Tevékenységi körükbe többek között a védelembe vett gyermekek gondozása, speciális tanácsadások (jogi, pszichológiai, mediáció) nyújtása, a kapcsolattartási ügyelet, iskolai szociális munka és a készenléti szolgálat ellátása tartozik.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszer működtetését városunk az intézmények és érintett szakemberek összehangolt munkájával valósítja meg.

A **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** észlelő- és jelzőrendszert működtet, melynek tagjai a településen működő gyermekekkel és felnőttekkel foglalkozó intézmények, szervezetek, hatóságok képviselői.

A jelzőrendszer tagjainak közös célja: a veszélyeztetettség megelőzése, a meglévő problémák kezelése, hogy a gyermekek saját családjukban cseperedhessenek fel.

Kiskunfélegyházán a gyermekvédelmi jelzőrendszer összehangoltan működik, de a csiszolásában, finomításában vannak még teendők. Az egy-egy család kapcsán megtartott esetkonferenciákon és a szakmaközi megbeszéléseken aktívan megjelent jelzőrendszeri tagok a közös feladatok, célok megoldására törekednek. A 2016-ban megkezdett gyermekvédelmi reform sarkalatos pontja a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjainak aktivizálását célzó átstrukturálás. Kiskunfélegyházán is

elérhető a települési jelzőrendszeri felelős és a járási jelzőrendszeri tanácsadó. A közös családlátogatások, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések a következő években is a jelzőrendszer hatékony működési alapját fogják képezni.

A **Kiskunfélegyházi Rendőrkapitányság** a gyermekvédelem területén szorosan együttműködik a Gyámhivatallal és a KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézménnyel továbbá a Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálattal. Az együttműködés során folyamatos munkakapcsolatot tartanak egymással, igény szerint egyeztetéseket is részt vesznek.

A családon belüli erőszak felmerülése esetén minden esetben vizsgálják a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény törvényi tényállásának megvalósulását is.

A gyermekek sértetté válása esetén az igazságügyi pszichológus a gyermekekkel a rendőrkapitányságon beszélget el, így kevésbé vannak kitéve az idegen hely és a hosszú utazás által okozott kellemetlenségnek, feszültségnek. Az ilyen eljárások során olyan előadók foglalkoznak az érintettekkel, akik megfelelő empátiás készségekkel rendelkeznek, emellett birtokolják az ilyen jellegű ügyekhez szükséges elméleti és gyakorlati képességeket is. A bűncselekmények nyomozásánál, vizsgálatánál a „jelzőrendszer” tagjaival (gyámhatóság, óvodák, iskolák, védőnői hálózat, gyermekjóléti szolgálatok stb.) napi munkakapcsolatot alakítottak ki.

Krízishelyzetben a Gyámhivatallal együttműködve soron kívül intézkednek a gyermekek családból történő kiemeléséről.

A **Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató** Bács-Kiskun Megyei Területi Igazgatóság 6000 Kecskemét, László Károly u. 16. sz. igazgatása alá tartozik a **kiskunfélegyházi területi iroda (Kiskunfélegyháza, Szent János tér 3.)**.

A halmozottan hátrányos, elhanyagolt, bántalmazott gyerekeknél az esélyegyenlőség már ott kezdődik, hogy amikor bekerülnek a gyermekvédelmi gondoskodásba, nevelőszülőknél kapnak elhelyezést. Esélyt kapnak a gyermeki jogokra, testi, lelki, erkölcsi fejlődésük, teljes ellátásuk ezáltal biztosított. Fejlesztésben, tehetséggondozásban vesznek részt, önálló életkezdésüket otthonteremtési támogatással segítik.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Helyettes szülő

Azok a családok, ahol ideiglenesen nehézségek jelentkeznek gyermekük ellátásában, a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban átmenetileg nem tudja megoldani, - kérhetik a gyermek helyettes szülőnél történő elhelyezését. A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását - a működtető által készített egyéni gondozási-nevelési terv alapján - saját háztartásában biztosítja. Kiskunfélegyházán egy helyettes szülő működik kettő férőhellyel.

Családok Átmeneti Otthona

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy - ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

Kiskunfélegyházán a **KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény B. Szabó J. u. 2. szám alatti** telephelyén, a különböző okok miatt (lakhatás elvesztése, bántalmazás) krízishelyzetbe került családok annak érdekében, hogy a gyermeküket ne kelljen elválasztani a szülőktől, igénybe vehetik a **Családok Átmeneti Otthonának** szolgáltatásait.

Az intézményben jelenleg 22 gyermek tartózkodik, közülük 18 gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, valamint az otthonban lakó gyermekek a bent tartózkodás ideje alatt közgyógyellátásra is jogosultak.

Az otthonban a lakhatási, főzési, mosási és tisztálkodási lehetőség szavatolása mellett nagy hangsúlyt fektetnek a szakképzett család gondozók és gondozók arra is, hogy a szociális munka

módszereivel és életvezetési ill. pszichológiai tanácsadással segítsék a lakókat abban, hogy helyzetüket előremozdítsák.

Önkormányzatunk 2 férőhelyet tart fenn szükség esetére a kecskeméti **SOS Gyermekfaluk Kuckó Gyermek Átmeneti Otthonában**.

Kiskunfélegyháza krízishelyzetben igénybe vehető még a **SOTA**, és a **Regionális Adomány Gyűjtő és Elosztó Pont** is.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** minden rendezvényén hangsúlyt fektet az egészségre nevelésre, mindig van egészségsarok. A városi rendezvényeken különféle ingyenes egészségügyi szűrővizsgálatokat végeznek, melyekért egyébként fizetni kellene. A helyi iskolák egészség- és sportnapjain a Kiskunfélegyházi Védőnői Szolgálattal és az „ÁNTSZ” munkatársaival közösen programokat biztosítanak a diákok számára. Előadásokat tartanak a diákoknak az egészség, a nagycsaládosság és a családi életre nevelés témájában. Rendezvényeik hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek kimozduljanak otthonról, mozogjanak, sportoljanak és hasznosan, új élményeket szerezve tölthessék el az idejüket. Az EFOP pályázatban folytatják a programjaikat pl. intim torna, egészségműhely. Ezeket a szolgáltatásokat mind ingyen biztosítják a város lakosságának és nem kötik tagsági jogviszonyhoz vagy egyéb feltételhez a közhasznú célokkal összhangban. Szolgáltatásaik: tanácsadás, előadások, vércukor- és vérnyomásmérés, fittségi mérések, részeg és marihuánás szemüveggel egészségre nevelő játékok. Ezekkel a programokkal a város összes diákját elérik.

A szabadidő hasznos eltöltése érdekében: szerveznek különvonatos kirándulásokat több mint 10 helyszínre egy évben, de vannak helyi rendezvényeik is, pl. családi nap mozizással 300 fő, NOE Országos Őszi Találkozója különvonatos utazásszervezés (500 fő); táborok, napközik, üdülési és egyéb hasznos kimozdító programokat ajánlanak a tagjainknak és másoknak is. Egyesületük minden évben az Erzsébet táborba küldi a gyerekeket nagycsaládos tagszülők kíséretében. Segítik tagjainkat a szociális üdülés pályázat összeállításában. Az egyesületben minden gyermeknek tudnak valamilyen szünidős programot biztosítani.

Az egyesületnél közösségi szolgálatot teljesítő diákok munkaerejét minden rendezvényüknél igénybe veszik. Szabadidejükben így a nagyobb gyerekek is az egyesület hasznára tudnak lenni. Színházi és opera előadásokra diák csoportokkal utaznak, hogy a szabadidejüket a lehető legolcsóbban, és a lehető legmagasabb kultúra fogyasztásával tölthessék.

Klebersberg Központ: A gyermekek számára lehetőség van a város közoktatási intézményeiben színvonalas és hasznos egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokon való részvételre, melyek hozzájárulnak a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődéséhez.

A szünidős programokra sajnos iskolai keretekben csak nagyon kevés lehetőség van.

A szülők ugyan széles választási lehetőséggel, de csak finanszírozandó szabadidős programok közül választhatnak.

Városunkban rengeteg szervezet és egyesület biztosít sportolási lehetőséget a gyermekeknek. Önkormányzatunk ezeket a civil szervezeteket anyagi eszközökkel is támogatja és stratégiai fontosságúnak tartja a sportolási feltételek javítását. Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata szívesen biztosít helyszínt sportrendezvények lebonyolítására.

A gyógytestnevelés a gyógyúszással együtt elérhető a városban.

A **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** az aktuális ünnepekhez, szünetekhez kapcsolódva rendszeresen tartja kézműves foglalkozásait a gondozott gyermekek számára, melyek célja a szabadidő hasznos eltöltése, közösség formálása, szocializáció. Hagyományosnak mondható a „**Vakáció nyitogató**” rendezvény is, melyet tanév végén szerveznek meg.

A nyár folyamán, sokszínű programsorozaton vehetnek részt a szolgálat által gondozott gyermekek, ahol mindenki megtalálhatja a személyiségének megfelelő kreatív, fejlesztő, hasznos és élményszerző tevékenységet. A gyermekcsoport mindig heterogén összetételű, ez egyrészt az életkori megoszlásban is tükröződik, hiszen 6-16 évesek egyaránt szerepelnek a meghívottak között, másrészt mozgáskorlátozott, tanulásban akadályozott, valamint hiperaktív, magatartászavarral küzdő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket is bevonnak a foglalkozásokba.

A szolgálat önkormányzati/szponzori támogatás függvényében tudja megvalósítani a gyermekek táboroztatását.

A lakosság szabadidejének tartalmas eltöltéséhez a **Petőfi Sándor Városi Könyvtár** számos eszközzel és gazdag kínálattal járul hozzá. A 2007-2008-ban megújult épületegyüttes 21. századi feltételeket biztosít a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, a rekreációhoz.

A könyvtár rendelkezik kölcsönző részleggel, újságolvasóval, internetes és médiatárral, gyermekbirodalommal, helytörténeti gyűjteménnyel.

Az irodalom és a könyvtár népszerűsítése az intézmény fő feladata.

Ez sokféle formában nyilvánul meg: könyvtárlátogatások, könyvtárbemutatók, kiállítások rendezése, irodalmi, ismeretterjesztő és egyéb sorozatok, pl. Földrajzi Szabadegyetem, Kulturális Szalon indításával, működtetésével kínálnak lehetőséget a lakosság számára. A vakok, gyengén látók számára „öregbetűs” könyveket, hangos könyveket szerznek be. Az intézmény bababarát és madárbarát terület.

A gyermekbirodalom a legkisebbektől a legidősebbekig várja a látogatókat. Szünidőben olvasótáborokat szerveznek az általános iskolás korosztály számára. Gyermekfelügyeletet és tartalmas programot kínálva hozzájárulnak a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

8. számú táblázat - Közművelődési intézmények

év	A nyilvános könyvtárak száma	A nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2009	1	114276	1	4
2010	1	109880	1	3
2011	1	110946	1	4
2012	1	111848	3	5
2013	1	112999	3	5
2014	1	111838	3	6
2015	1	110870	3	7
2016	1	111323	3	7

Forrás: TeIR, KSH-Tstar/Közművelődés

A könyvtár besegít a gyermekvédelmi feladatok ellátásába is, egyrészt színes és változatos programokkal várják a gyermekeket és szüleiket, másrészt kiváló kapcsolatot ápolnak a gyermekeket ellátó intézményekkel. 2018-ban a gyermekvédelmi jelzőrendszer szakmaközi megbeszélésének is otthont és témát adtak.

A **Móra Ferenc Művelődési Központ** – különösen pályázatairól révén – számos alkalommal szervezett hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok számára szabadidős és szünidős programokat, ezzel is hozzájárulva elsősorban a nagycsaládos szülők segítségéhez. Anyagi forrás híján – szünidőben, önköltségi áron szerveznek kézműves foglalkoztató napokat, táborokat.

A központ a fiataloknak közösségi teret biztosít, ez a szolgáltatásuk ingyenes.

A táborok szervezésébe szerepet vállal a **Magyar Vöröskereszt Kiskunfélegyházi Területi Szervezete**, hiszen minden nyáron mozgáskorlátozott és szociálisan rászoruló gyermekeket nyaraltatnak a megyei szervezet segítségével Balatonfenyvesen.

Az **Egészséges Félegyházáért Egyesület** is szervez tábort a kisiskolás korosztálynak.

A **Magyar Máltai Szeretetszolgálat** programkínáltában is szerepel tábor hátrányos helyzetű gyermekek részére.

A **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** is előszeretettel rendez családi programokat, kirándulásokat, tábort.

Kiskunfélegyházán a képviselők is rendszeresen szerveznek programokat a város és a választóköri lakosságának, valamint ingyenes **Városi Gyermeknap** rendezvény is várja a családokat.

Az adventi időszakban különleges, mesés hangulatba öltözik a fényfüzerekkel és a karácsonyfával a városközpont és olyankor is hangulatos programok várják a gyermekeket és a felnőtteket.

Gyermekek szóló programokat minden évben szervez a **Sorsoeskák – a Kárpát-medencei Gyermekéért Alapítvány** is. A **Kreatív Mozaik Alapítvány** tábora az egészségmegőrzést is szolgálják. Ők 2016-ban egy nemzetközi dropprevenciós tábort is szerveztek. Egészségfejlesztési programokat kínál továbbá a **Natura Hungarica Alapítvány** is.

A gyermekprogramok lebonyolításának helyszíneiként a játszóterek is szóba jönnek. A városvezetés célkitűzései között szerepel a játszó- és közösségi terek fejlesztése, a játszóterek felújítása fokozatosan zajlik.

h) gyermekétkeztetés

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek 100%-os, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak.

Támogatásban részesülők	
év	nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma
2013	159
2014	232
2015	327
2016	215

A szünidei gyermekétkeztetést Kiskunfélegyháza önkormányzata vállalkozási szerződés útján valósítja meg, az étkeztetés lebonyolításában közmunkások is részt vesznek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Minden városi intézmény és az önkormányzat a működése során nagy gondot fordít az egyenlő bánásmód gyakorlására és a hátrányos megkülönböztetés elkerülésére.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény alapján, 2017. 01. 01-től a BKMKG Kiskunfélegyházi Járási Hivatalában látják el az áldozatvédelmi és az állami kárenyhítési feladatokat. Az azonnali (5 napon belüli) pénzügyi segély személyi erőszakos bűncselekmény áldozatának, a rendőrségi feljelentés jegyzőkönyvének bemutatása és a megélhetést veszélyeztető tények alátámasztása esetén jár.

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunfélegyházi Járási Hivatalában azonnali pénzügyi segély igénylésére a működésük kezdete óta nem került sor.

A mozgáskorlátozottak MEOSZ (Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége) tagsági igazolványa kedvezményekre jogosít.

Ahol a nagycsaládoság nem hátrány, hanem előny, ez a szervezet a **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** és a NOE. Az egyesület számos programja, szolgáltatása a nagycsaládosok számára van kialakítva, számukra kínálják a legolcsóbban. Az EDC és a NOE kártya előnyeit az egész országban rengeteg elfogadóhelyen lehet érvényesíteni pl. nemzeti parkokban, fürdőknél, szálláshelyeken, kereskedőknél, különféle szolgáltatóknál stb.

Sok szolgáltatás igénybevételénél alapesetben a több gyerek sokkal több kiadást is jelent, de náluk minél több a gyermek, annál többet lehet spórolni. Összes tevékenységükkel kb. 1000 ember, közel 200 család számára nyújtanak előnyöket. Az EFOP pályázatukban egyébként fizetős

szolgáltatásokat (pl. ciklus show képzés, intim torna tréning) tudnak ingyenesen biztosítani a foglalkozásokon, képzéseken résztvevők számára.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	2	n.a	n.a	110
2009	2	145	n.a.	110
2010	2	148	n.a	110
2011	2	156	n.a	110
2012	2	134	n.a	110
2013	2	139	n.a	110
2014	2	147	n.a	153
2015	3	148	n.a	201
2016	3	198	n.a.	201

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kiskunfélegyházán a bölcsődei ellátást a **KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény két telephelyen biztosítja a Dankó P.u 4-6, és Darvas tér 12 sz. alatt.**

2013. és 2014. között a bölcsődei férőhelyek száma 43-mal emelkedett, ami jelenleg 153. A Fenntartó a bölcsődékben a **TOP-1.4.1-15BK-2016-00011 számú nyertes pályázattal 5.000.000Ft értékben** hajtott végre eszközfejlesztést 2018-ban.

A városban egy magánbölcsődét működtet az **Aprajafalva Közhasznú Egyesület. A Törpi Bölcsőde, Kiskunfélegyháza, Szent Imre h. u. 39. sz. alatt** 48 férőhelyen látja el a kisgyermeket.

A kormány kisgyermekes családokra irányuló szociálpolitikai intézkedéseinek hatásaként 2016-tól megemelkedett a bölcsődei férőhelyek iránti igény. Öröndetes tény, hogy a városban működik egy magánbölcsőde is, viszont ebben az intézményben a gondozásért is kell fizetni, miközben az önkormányzati fenntartású bölcsődékben a képviselő-testület döntése alapján a gondozási díj összege 0 Ft.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	14	0
2009	21	0
2010	40	0
2011	47	0
2012	61	0
2013	61	0
2014	52	0
2015	40	0
2016	40	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2016. december 31-ig 5 családi napközi 45 férőhelyet biztosított a 0-3 éves korú gyermekek részére. 2017. január 01-től két családi bölcsőde működik a városban, 14 férőhellyel.

Az összes működő bölcsődei férőhely száma: 215.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/ tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/ tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekre kiemelten figyelnek az óvónők és a pedagógusok.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése fejlesztő/gyógypedagógus közbenjárásával a pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottságai, illetve a pedagógiai szakszolgálatok szakértői véleményeiben foglaltak alapján történik. Az ellátás megszervezése sajátos nevelési igényű tanulók, gyermekek esetében az oktatási-nevelési intézmény feladata; a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése megvalósulhat: a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, (Nkt. 4. § 25.).

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4. § 3.).

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Az óvodás korú gyermekeknél a **Bács-Kiskun Megyei Pedagógia Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye** által végzett szolgáltatások köre a következő szakfeladatokra terjed ki:

- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- tehetség gondozás,
- szakértői bizottsági tevékenység,
- óvodapszichológiai ellátás.

Komoly előrelépést jelent, hogy a **Kiskunfélegyházi Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben, Kiskunfélegyháza Szent Imre h. u. 1-3. sz. alatt óvodai csoport is működik.**

Ebben az intézményben indítódott be 2017 szeptemberében a készségfejlesztő iskola, ahol középsúlyos értelmileg akadályozott tanulókat képeznek akár 25 éves korukig.

Egyre több gyermekintézmény hívja meg a Csiga Biga Alapítványt, hogy rendezzen a gyermekeknek kutyaterápiás foglalkozásokat. Rendszeresen járnak például a Göllesz Viktor Általános Iskola autista csoportjába, ahol élményterápiával egészítik ki a gyógypedagógusok munkáját és a Százszorszép Óvodába is visszatérő vendégek.

Nagy hiányossága volt a rendszernek, hogy a jogszabály financiálisan nem biztosítja a gyermekvédelmi tevékenység ellátását az óvodákban és az iskolákban miközben elvárja az intézményektől a feladatok elvégzését. 2018 szeptemberétől a Család- és Gyermejkölési Központ feladata lesz az óvodai és az iskolai szociális munka teljes körű biztosítása.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

Az iskolákban a tanulók fejlesztése a fejlesztő pedagógusok és gyógypedagógusok, illetve a szaktanárok szakmai munkája megsegítésével történik. A fejlesztő és gyógypedagógusok

szerencsés esetben az intézmény tantestületének tagjai, kevésbé szerencsés esetben a fejlesztést ún. „utazó pedagógusok” látják el.

Iskolapszichológust városunkban három középiskolában, a Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakgimnáziumában, a Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Kiskunfélegyházi Kossuth Lajos Szakképző Iskolája és Kollégiumában és a Móra Ferenc Gimnáziumban foglalkoztatnak. Az általános iskolai korosztályt a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézményének pszichológusai látják el.

A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye tevékenysége számokban

	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás	13	14	13
szakértői bizottság	581	455	469
nevelési tanácsadás-fejlesztő foglalkozás	136	138	147
nevelési tanácsadás – pszichológiai ellátás	270	260	273
logopédiai ellátás	372	357	404
gyógytestnevelés	0	0	11

Forrás: helyi adatgyűjtés

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Jogellenes elkülönítés (szegregáció): az a magatartás, amely meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket vagy személyek csoportját másoktól - tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indok nélkül - elkülönít. Ez a rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

A jogellenes elkülönítés leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Az intézményen belüli szegregáció a Bankfalui Általános Iskola 2008-ban történt bezárásával megszűnt. A roma gyermekeket városunkban nem érinti oktatási diszkrimináció.

Hátrányos megkülönböztetésről a nevelési- oktatási intézményekben nincs tudomásunk.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A nevelési- oktatási intézményekben a pozitív diszkrimináció a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók személyre szabott fejlesztésével történik, a hátrányos helyzetű illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre az osztályfőnök kiemelten figyel.

Az intézmények alapítványai támogatást nyújtanak az arra szociálisan rászoruló tanulóknak, így pl. étkezés, kollégiumi ellátás, tanulmányi kirándulás, tanulmányi versenyek egy részének vagy összes költségének megfinanszírozásával.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	12	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	982	
Óvodai csoportok száma	42	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	napi 10 óra	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	84	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	84	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Dajka/gondozónő	53	0
Kisegítő személyzet	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	802	40	946	5	960	2
2009	858	42	1050	5	1018	2
2010	886	43	1075	5	1011	2
2011	910	43	1043	5	1044	2
2012	1214	43	992	5	968	2
2013	1131	43	992	11	968	2
2014	1067	43	1017	11	988	2
2015	1039	41	994	11	925	2
2016	1006	42	982	12	907	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

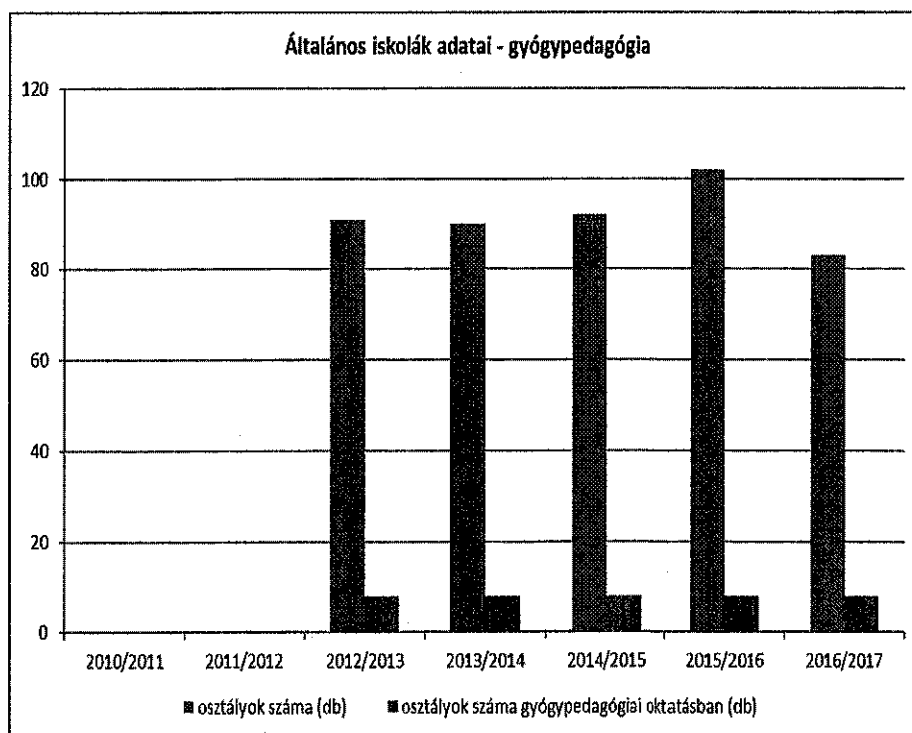
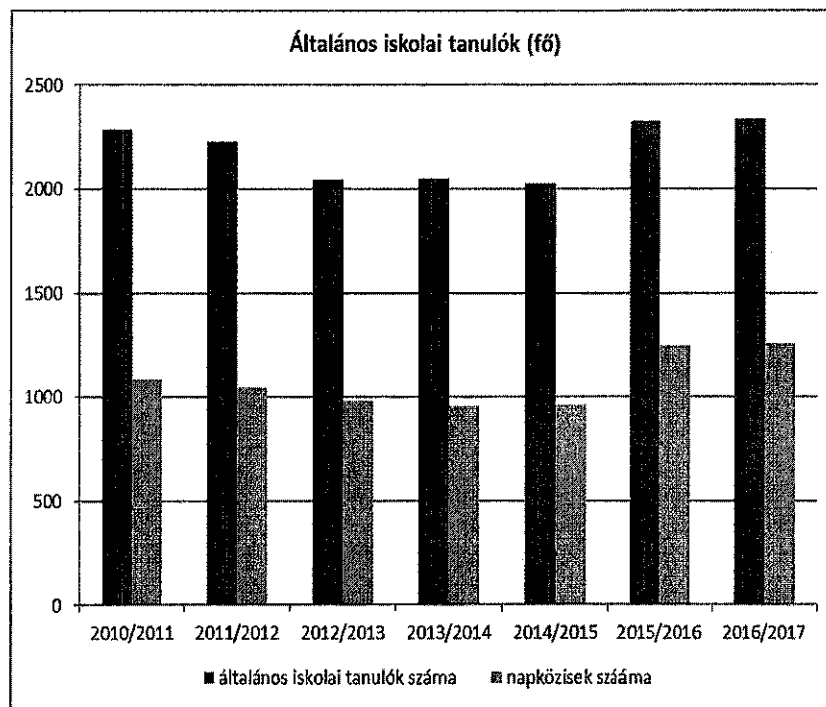
„Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda fejlesztése” című TOP-1.4.1-15-BK1-2016-00010 kódszámú nyertes pályázatunk 395.000.000 Ft összegű támogatása által a Móra utcai Óvoda helyén pedig a meglévő felépítmény elbontását követően kerül megépítésre az új intézmény 4 csoporttal és 100 férőhellyel.

A Tiszta Forrás Waldorf Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda Kiskunfélegyháza, Kossuth L. utca 29-31. szám alatt működik.

A Constantinum Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Kollégium Kiskunfélegyháza, Petőfi S. u. 2. szám alatt működik.

A pályázat megvalósítása után a rendelkezésre álló óvodai férőhelyek előreláthatóan ki fogják szolgálni a lakossági igényeket.

4.4.7. számú táblázat – Általános iskolában tanulók száma

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összes en	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összes en	db
2010/2011	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK I	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK I	7
2011/2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK I	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK I	7
2012/2013	46	45	91	4	4	8	7
2013/2014	42	48	90	4	4	8	7
2014/2015	47	45	92	4	4	8	7
2015/2016	55	47	102	4	4	8	10
2016/2017	51	45	96	4	4	8	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kell megszervezni. Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Logopédiai ellátás elérhető a településen, ezt a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye biztosítja a város gyermekei számára.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. A Humán erőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Programok által szinte valamennyi pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen.

Iskolapszichológusok munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük lenne a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológusokra való igény.

A gyermekvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.

Az iskolákban a tantestület tagjai mindent megtesznek a hátrányok kompenzálása és a tehetséggondozás vonatkozásában. Van olyan középiskola, ahol elérhető az Arany János Program, n fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kell megszervezni. Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Logopédiai ellátás elérhető a településen, ezt a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye biztosítja a város gyermekei számára.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. A Humán erőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Programok által szinte valamennyi pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen.

Iskolapszichológusok munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük lenne a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológusokra való igény.

A gyermekvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.

Az iskolákban a tantestület tagjai mindent megtesznek a hátrányok kompenzálása és a tehetséggondozás vonatkozásában.

Van olyan középiskola, ahol elérhető az Arany János Tehetséggondozó Program.

Kiskunfélegyházán a művészeti oktatást a **Kiskun Alapfokú Művészeti Iskola, (Kiskunfélegyháza, Darvas tér 10.)** biztosítja, képzőművészetet, zenét, drámát és táncot oktatnak. Művészeti oktatást nyújt továbbá a **Batthyány Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Kiskunfélegyháza, Batthyány L. u. 12.)**.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, eljárás nem indult.

Az önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatja a helyi diákok továbbtanulását.

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adománygyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában települési civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működése nem elég hatékony.	A jelzőrendszeri tagok aktivitásának elősegítése és a működés összehangolása, szemléletformálás. A törvényben előírt jelzőrendszeri rendezvényeken a megjelentek létszámának fokozása.
Az egészségügyi alapellátás tárgyi feltételei korszerűsítésre szorulnak.	A volt SZTK épület felújításával a város szívében komplex egészségügyi szolgáltató központ létesül, ahol a gyermekorvosok mellett a védőnők is helyet kapnak.
2018-ban fokozódott az igény a bölcsődei férőhelyekre, így az önkormányzati fenntartású férőhelyek száma nem elegendő.	A szükségletekhez igazodó bölcsődei férőhelyek biztosítása.

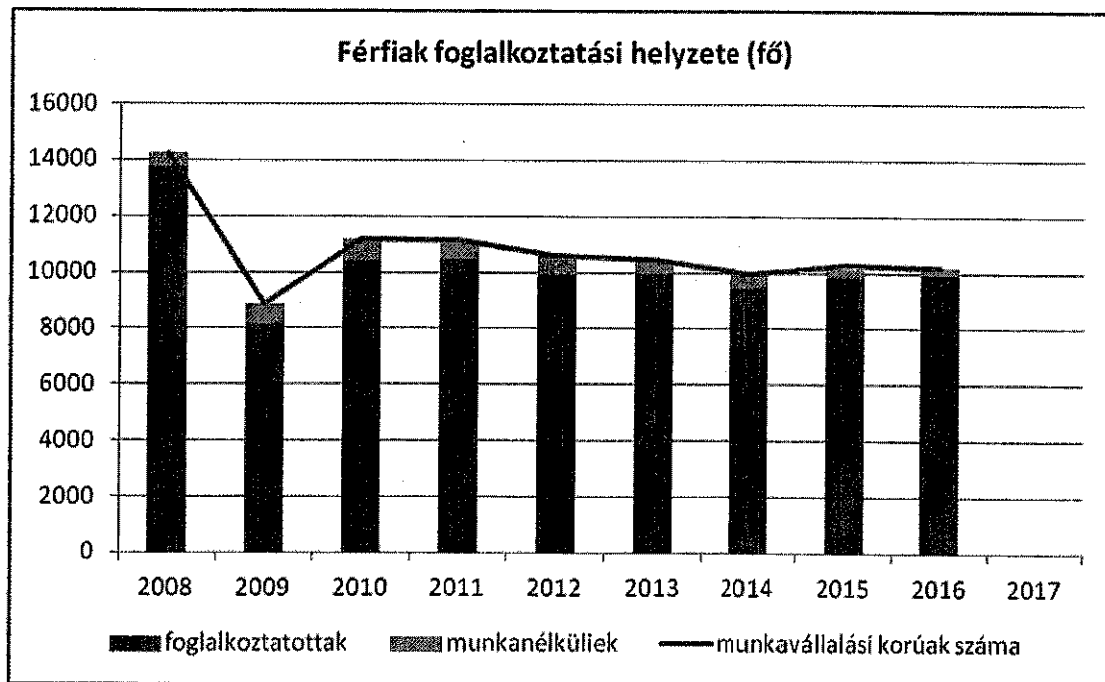
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

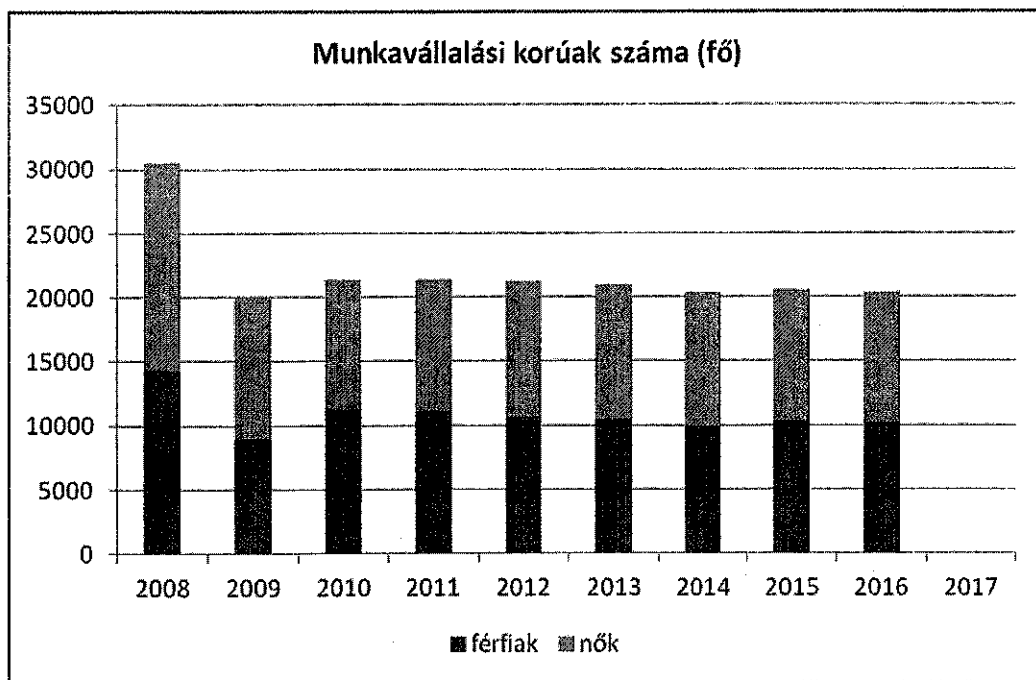
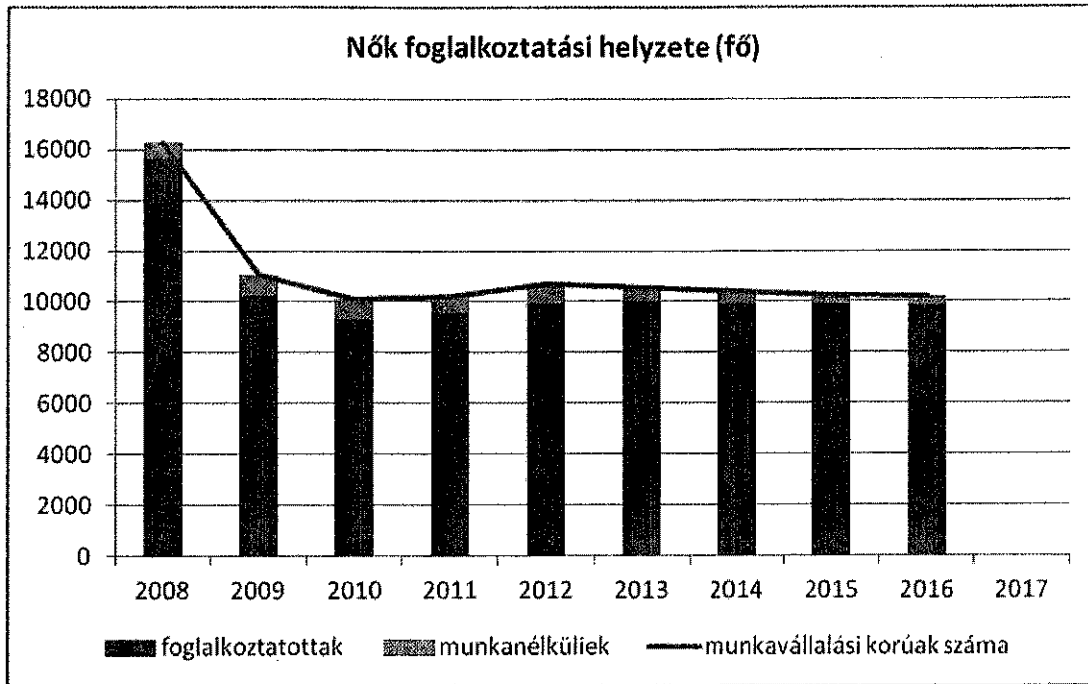
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

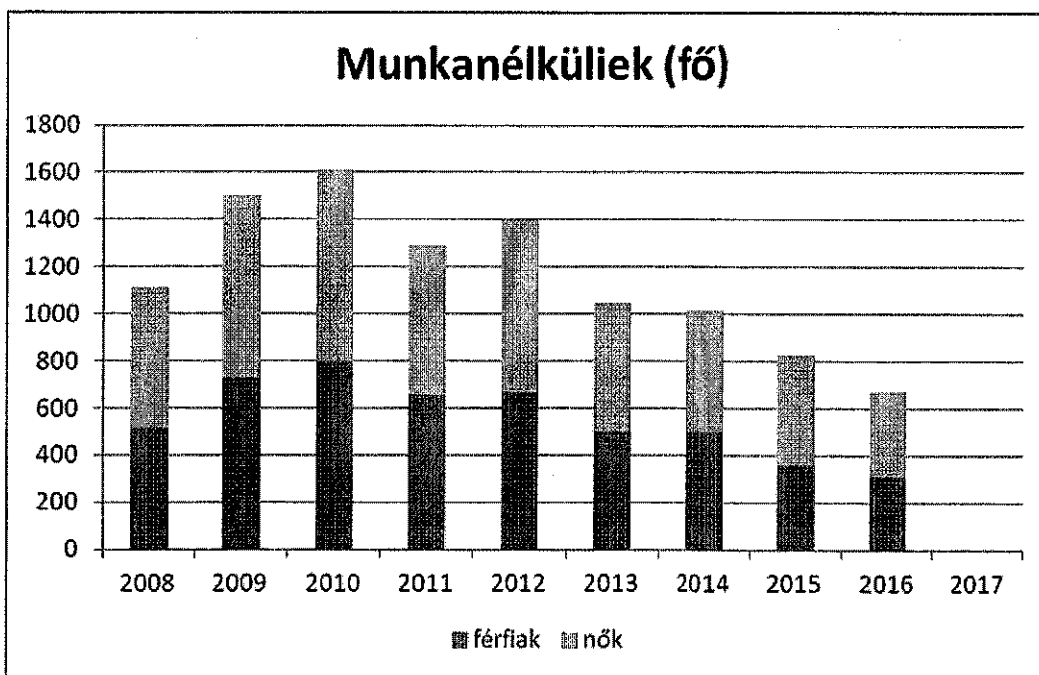
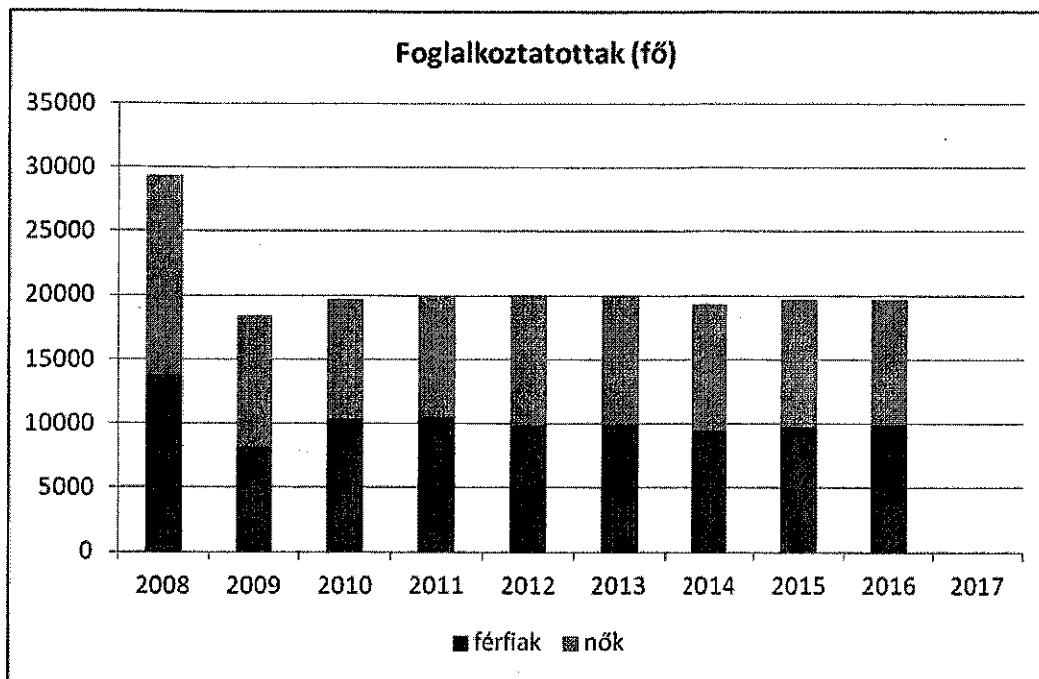
	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	14252	16271	13735	15676	517	595
2009	8874	11049	8148	10272	726	777
2010	11208	10122	10412	9305	796	817
2011	11123	10188	10467	9551	656	637
2012	10577	10703	9911	9971	666	732
2013	10454	10553	9955	10007	499	546
2014	9952	10395	9452	9879	500	516
2015	10270	10272	9797	9911	361	463
2016	10204	10188	9892	9826	312	362

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az 5.1.1-es számú táblázat adatai női-férfi bontásban mutatják a foglalkoztatottak és a munkanélküliek számát a munkavállalási korúak tekintetében. *A munkanélküli személyek száma 2014-től csökkenő tendenciát mutat mindkét nem vonatkozásában.*

Az önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a nemi szempontú problémák tekintetében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet

összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az 5.1.1. számú táblázat adatai arra mutatnak rá, hogy a munkavállalási korúak között a nők aránya 2015-ig magasabb volt a férfiakénál. A munkanélküliek aránya a nők körében volt magasabb és jelenleg is több az álláskeresők között a nő. 2015. évtől lényegesen lecsökkent a női munkanélküli személyek száma.

2015-től a beérkezett kérések alapján a NOE elkezdett állásajánlatokat is közvetíteni. A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** alkalmi munkalehetőségeken túl, már eddig is aktívan segítette leginkább a sok gyermeket nevelő nők hosszú távú foglalkoztatását pl. a Védőháló a családokért EFOP pályázattal, mint megbízási díjas előadó, munkavállaló.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A **Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunfélegyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya** mindkét nem képviselői számára egyformán kínál képzéseket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségűek, különösen a nők körében korlátozott az elhelyezkedési lehetőség. Számukra megoldás lehet az alapfokú iskolai végzettség megszerzése (8 általános), valamint a továbbtanulás, akár felnőttképzés, élethosszig tartó tanulás keretében.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Többek között családbarát munkahelyekre lenne szükség, melyhez most a kormányzat egyre több segítséget nyújt.

A Randstad Workmonitor 2016-os, a munkavállalók körében végzett felmérése szerint a nők azonos pozícióban is kevesebbet keresnek a férfiaknál, a bérálló a vezető pozíciókban pedig még szélesebbre nyílik.

A felmérésben megkérdezett minden negyedik munkavállaló – főleg a nők – úgy látják, hogy a férfiak azonos pozícióban többet keresnek, mint a nők. Ezt alátámasztják a 2015-ös Világgazdasági Fórum adatai is, amelyekből kiderül, hogy az Európai Unióban a nők 16%-kal keresnek kevesebbet a férfiaknál, Magyarországon pedig még ennél is nagyobb, 18,4 százalék a bérkülönbség.

Kiskunfélegyházi viszonylatban nem áll rendelkezésünkre ilyen adat.

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** azért küzd, hogy a szőlőmokon túl valóban családbarátok legyenek a munkahelyek, az intézmények, a szolgáltatók, vagyis az egész városunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl.: bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány, közintézményekben rugalmas munkaidő, családbartát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődlegesen a bölcsődei férőhelyek számát szükséges növelni. A bölcsődékben minden igényt próbálnak kielégíteni, de elsősorban a munkaerő piacra visszatérő szülők gyermekeit veszik fel. A bölcsődei ellátás férőhelyszáma fokozott emelkedést mutatott. A 2017-es reform alapján a családi napközik átalakultak családi bölcsődévé. Városunkban 1 magánbölcsőde és 2 családi bölcsőde is működik. A munkáltatóknak

is lehetőségük lenne munkahelyi bölcsődét indítani, erre azonban Kiskunfélegyházán még nem került sor.

A kisgyermek napközbeni ellátásának megszervezése a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének egyik alapfeltétele. A gyermekeket ellátó szolgáltatások biztosítása elősegíti a család és a munka világának az összeegyeztethetőségét.

A **Dankó P. utcai Bölcsőde** kapacitásnövekedése az elmúlt években az alábbiak szerint alakult: az engedélyezett férőhelyek száma 2012-ben 50 főre, 2013-ban 63 főre (köszönhetően a pályázatok), 2014-ben 74 főre emelkedett, egyben ennyi a létesítmény maximális befogadó képessége.

Az alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatás az időszakos gyermekfelügyelet.

A szülő elfoglaltsága idejére, néhány órára biztosítják a kisgyermek felügyeletét. A szolgáltatást igénybe vevők közül sokan kerülnek később bölcsődei felvételre.

A **Darvas téri Bölcsődében** az alapellátás mellett játszó csoport működik, amit a szülő gyermekével együtt vehet igénybe. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a játszó csoportba rendszeresen járó kisgyermek számára zökkenőmentesebb a bölcsődei csoportba való beilleszkedés. A bölcsődei nyitva tartás igazodik a szülők munkaidő kezdetéhez és befejezéséhez (ügyeletet biztosítanak a gyermekek számára). A bölcsődei férőhelyek számának növekedésével több család részére érhető el a gyermekek napközbeni ellátása.

Az óvodákban a rendelkezésre álló férőhelyek száma jelenleg elegendő.

Öröndetes tény, hogy a városban több foglalkoztató is előtérbe helyezi a gyermekes családok segítségét, ennek érdekében az édesanyáknak kedvező munkabeosztást biztosítanak.

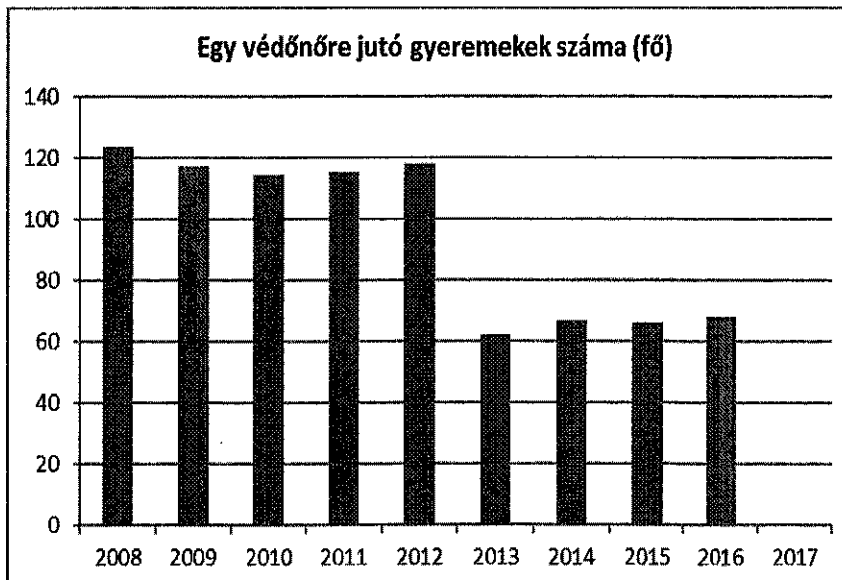
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	8	989	124
2009	8	937	117
2010	8	915	114
2011	8	922	115
2012	8	942	118
2013	16	995	62
2014	16	1067	67
2015	16	1055	66
2016	16	1089	68

Forrás:

TeIR

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban elkezdik tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A családtervezés az egészségfejlesztés része, mely során a védőnő a tanácsot kérőt személyre szóló információval, pszicho-szociális támogatással segíti abban, hogy megismerje és éljen a számára optimális családtervezés lehetőségével. Az általános és középiskolások részére az iskolai védőnők egyéni és csoportos egészségfejlesztést tartanak, egyben átadják a családi életre neveléssel, családtervezéssel kapcsolatos ismereteket is.

A nők a gyermekvállalás idején kiszolgáltatottabb helyzetbe kerülnek. Ebben az időszakban kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, egészségügyileg sérülékenyebbek, egyes esetekben a várandósság fokozott pszichés megterhelést jelent. A védőnők igyekeznek minden édesanyának pszichés támogatást és egyénre szabott tanácsadást biztosítani. A hátrányos helyzetű, beteg, fogyatékos anyákat és az egyedülálló várandósokat kiemelt figyelemben részesítik.

A korábbi NCSSZI pályázatoknak köszönhetően mára a **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesületének** egyik legfontosabb tevékenységi területe lett a természetes családtervezésre, nagycsaládosságra, családi életre történő nevelés. Céljuk, hogy felmutassák, lehet felelősséggel nevelni 3 vagy több gyermeket, de még 11-et is. A Védőháló a családokért EFOP pályázatban a következő rendszeres programokat valósítják meg: Szülők Akadémiája 6 alkalom, szülésfelkészítő csoportfoglalkozások havonta, táplálási tanácsadás havonta, családi életre felkészítés előadások, családban élni jó előadások, stb. Összesen 104 rendezvény kerül megvalósításra, mellyel több, mint 1000 embert szólítanak meg.

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anyáknak is segít a **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat**, valamint a **Családok Átmeneti Otthona**.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy részére a látencia (rejtettség) jellemző. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat és a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek működése során egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A 2009. évi LXXII. törvény alapján a **Kiskunfélegyházi Rendőrkapitányság** a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható **ideiglenes megelőző távoltartás** elrendelésével intézkedik a családon belüli erőszak fennállása esetén a bántalmazott, erőszak áldozatává váló nők, más hozzátartozók védelmére, valamint ilyen típusú intézkedési jogköre a **Kiskunfélegyházi Járásbíróságnak** is van.

A gyermekek védelmét ellátó szervek és személyek tájékoztatással is segítik az áldozatokat annak érdekében, hogy ne ismétlődjön meg az őket érő bántalmazás. Az erőszak megtörésének első lépése, hogy a felelősséget arra helyezzük, akit illet – az elkövetőre.

Ilyen helyzetben a nők cselekvését nehezítheti az, hogy gyakran anyagilag is függnek házastársuktól és nincs hová menniük. A bántalmazott szülőket és gyermekeiket a **Családok Átmeneti Otthona** soron kívül befogadja, és addig segíti, amíg nem találnak más biztonságos megoldást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A nőket érő erőszakot, családon belüli erőszakot elszenvedők a krízishelyzet kialakulásakor igénybe vehetik a **Családok Átmeneti Otthonának** szolgáltatásait, illetve kérhetnek az OKIT vonalon keresztül speciálisan erre a célra szakosodott ellátási formájú védett házba történő

beköltözés által nyújtott menedéket is. Az otthon biztonságot nyújt a bántalmazott anyáknak és gyermekeiknek.

A hatályos helyi szociális rendelet alapján krízishelyzetbe jutott személyek kérelemmel fordulhatnak az önkormányzathoz támogatásért.

Segítség lehet az **Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)** is, amely a hozzátartozók közötti erőszak (párkapcsolati erőszak, a gyermekbántalmazás, illetve a háztartáson belül a rokonok, családtagok által elkövetett erőszak), prostitúció- és emberkereskedelem áldozatainak segítségével foglalkozik. Telefonszolgálatuk az ország egész területéről, éjjel-nappal, ingyenesen, vezetékes vagy mobil hálózatról is hívható a 80/20-55-20-as telefonszámon. A szolgálat munkájáról tájékozódhatnak a www.bantalmazas.hu címen is.

Krízishelyzetben a **Család- és Gyermejjóléti Központ** által kezelt **készenléti ügyeleti** telefonszám 70/1976261 is hívható, ilyenkor a hívást fogadó szakember szervezi meg a segítséget. Rendkívüli időjárási helyzetben a „**Vörös kód**” elrendelések az érintett állampolgároknak a **Hajléktalan Ellátás** biztosít krízisellátást.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A félegyházi Képviselő-testületben a polgármester és a 14 képviselő között a jelenlegi ciklusban egyetlen nő van. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat négy képviselője között azonban 3 nő foglal helyet. Kiskunfélegyházán az önkormányzati hivatal, az önkormányzati intézmények, az önkormányzati tulajdonú társaságok és a közoktatási intézmények vezetői, alkalmazottai között már lényegesen erőteljesebb a nők jelenléte. Ez nem csak azért fontos, hogy a helyi közéletben is érvényesüljön az Alaptörvény XV. cikke, hanem, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez a nők helyi képvisellel is rendelkezzenek.

Mint Magyarország egészén, így Kiskunfélegyházán is több a nő a népesség egészében, mint a férfi. Ez az egyik oka annak, hogy a közvélekedés szerint a választásokat a női szavazatok döntenek el. Ez jól mutatja, hogy a nők súlya, szerepe a közéletben sokkal erőteljesebb, mint az akár a helyi politikai platformokban való részvételük alapján várható lenne.

Arra vonatkozó kimutatás nincs, hogy Kiskunfélegyházán milyen a nők aránya a helyi civil szervezetekben, civil női szervezet létezik, pl. a Jobb Vele a Világ Alapítvány Kiskunfélegyházi Klubját egy hölgy vezeti, Egészséges Félegyházáért Egyesület. Ez azért sajnálatos, mert a nőszervezetek és mozgalmak sokat segíthetnek helyben is a modern, értsd: közéleti feladatokra is kész női szerepekre való felkészülésben. A női érdekek hatékony helyi képvisellete úgy valósulhat meg, ha a városvezetésben, helyi közéletben vannak sikeres női minták, akiknek nem kellett választani a klasszikus női szerepek (anya és feleség) és a siker, illetve a férfiakkal való hatékony együttműködés között.

Félegyházán adottak az ilyen minták. Bár a politikai életben szerény a nők jelenléte, a közélet számos más területén nagy létszámban és nagy súllyal képviseltetik magukat, továbbá sokan látnak el vezetői feladatokat.

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** az „Családbarát közgondolkodás népszerűsítése”, „Védőháló a családokért” című projektek keretében eddig konferenciákat szervezett, meghívtak előadókat és előadókat küldtek rendezvényekre, hogy a családbarát közgondolkodást népszerűsítsék. Ebben a munkában természetesen módon a nők formálják a közvéleményt. A Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete sok értékes nőt mutatott be országos újságban, Tv-ben, rádióban, internetes cikkekben, kiadványokban.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A leggyakoribb társadalmi problémák egy része országos jelenség. A helyi esélyegyenlőségi programoknak számításba kell venniük a nők **munkanélküliségének és alulképztségének** kérdését épp úgy, mint a **gyermekekkel otthon lévő kismamák elmagányosodásának** problémakörét.

Nincs ez másként Kiskunfélegyházán sem, még ha az ország sok más térségéhez viszonyítva lényegesen kisebb mértékben kell is ezekkel számolni. A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kiskunfélegyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya sokat tesz a munkanélküliség, mint

össztársadalmi probléma megoldásáért, és több helyi civil szervezet, komplex program is született már, és a pályázati lehetőségek függvényében várhatóan születik a jövőben is e témakörben. Sokat tesznek a helyi intézmények – könyvtár, művelődési ház, szakmaközi művelődési ház, családok átmeneti otthona, stb. - és a civil szerveződések – nagycsaládosok, baba-mama klub. stb- - az édesanyák közösségének építése, az otthon töltött évek tartalommal való megtöltése érdekében. Erre a kérdésre ad választ 2015-től a **Dudás Kreatív Ház**, a hely, mely a kötetlen játékon túl izgalmas foglalkozásokkal várja a gyermekeket a legkisebb korosztálytól körülbelül 10 éves korig.

A Zöld város kialakítása „Félegyháza Újjáépül” TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00004 kódszámú nyertes pályázat útján 1 998 000 000 Ft támogatással a városközponti zöldfelületek rekonstrukciója és új városi aktív rekreációs zöldterületek kialakítása, a városközponti közterületek átfogó felújítása, a Béke téri piac fejlesztése fog 2020-ig megvalósulni, elősegítve ezzel a családok, így az édesanyák rekreációját és szabadidő kellemes eltöltését.

A kisgyermekes szülők egy csoportja Félegyházán is egyre korábban megy vissza dolgozni. Számukra a bölcsődei szolgáltatás elérhetőségének van alapvető fontossága. Nem feledkezhetünk el azonban arról a csoportról sem, amely szívesen és örömmel marad főállású anya (és feleség), akár a gyermek három éves korán túl is. Össztársadalmi érdek ezzel a mintával is legalább olyan súllyal foglalkozni, mint a munkájában sikeres, dolgozó anyáéval. Annak érdekében, hogy ezt a lehetőséget bárki választhassa a család elszegényedése nélkül, minél több otthon végezhető, illetve távmunkára volna szükség.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerő-piacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya a nők körében javuló tendenciát mutat ugyan, de ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalatok szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát.

A Petőfi Sándor Városi Könyvtárba látogató kismamák a babakocsi feljárón és lift használatával tudják megközelíteni a gyermekbirodalmat. Könyvtárunk „bababarát terület”, azaz a kisgyermekes szülők elláthatják babájukat, ha ellátogatnak a könyvtárba. Kéthetente sikeresen működtetik a **Betűbölcső c. baba-mama klubot, ahol szakmai tanácsokat kaphatnak a szülők, egymással tapasztalatot cserélhetnek és gyermekeik könyves környezetben ismerkednek életük első könyveivel, lapozgatóival. Hetenként diafilmvetítést biztosítanak a kisgyermekek számára.**

A gyűjtemény gyarapításánál nagy gonddal vásárolnak olyan könyveket, amelyek mind a kisgyermekek, mind a szülők számára haszonnal forgathatók.

A Móra Ferenc Művelődési Központban biztosított a kisgyermekes szülők számára a „Ringató” zenés, énekes gyermekfoglalkozás, „Music With Maria” énekes, táncos, mondókás angol nyelvű foglalkozásai. Az intézmény gondol a családokra és folyamatosan kínál nekik programokat pl. 2018-ban ilyen volt a Hello nyár tanévzáró, nyárköszöntő családi fesztivál.

A Kiskunfélegyházi Mozgáskorlátozottak Egyesülete képviselte magát a MEOSZ női konferenciáján 2016. április 02-án Inárcson.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a városban a baba- és családbarát hely.	Baba- és családbarát közösségi terek kialakítása a város központjában.
A nők egészségmegőrzésére szóló programkínálat szűkös.	Az Egészségfejlesztési Iroda működtetése által szűrővizsgálatokon, egészségmegőrző programokon való részvétel ösztönzése a nők körében (is).
Hiányos a nők érdekérvényesítése.	A női szerepről alkotott közgondolkodás átalakítása a médián, rendezvényeken és kampányokon keresztül.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége²

„Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött” (Sütő András).

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A férfiak alacsonyabb átlagéletkora miatt, elsősorban a női özvegyek száma emelkedik jelentős mértékben.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia ezért nemcsak az időseket, hanem a középkorúakat és a felnövekvő nemzedékeket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akar rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán kell megalapozni. „Korunkban több idős ember él a Földön, mint bármikor ezelőtt és arányuk a lakosság egészéhez viszonyítva tovább növekszik. Ezek az idős felnőttek nagymértékben hozzá tudnak járulni a társadalom fejlődéséhez.” – fogalmazódott meg az UNESCO 1997-es, Hamburgi Nyilatkozatában. A születéskor várható élettartam 2007-ben férfiak esetében 69,19 év volt, a nőknél 77,34 év, az EU-átlagtól az elmaradás nők esetén 4,5 év, férfiak esetén 6,5 év. (Forrás: EUROSTAT) A Stratégia építeni kívánt az idősök véleményére, az idősellátáshoz kapcsolódó gyakorlati szakemberek tudására, a meglévő hazai és adaptálható külföldi „jó gyakorlatokra” annak érdekében, hogy az itt megfogalmazott irányelvek a gyakorlati munkában alkalmazhatók legyenek. Az itt megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind pro-aktív (megelőző), mind reaktív megközelítéseket tartalmaznak.

A nyugat-európai országokban általánosságban 65–67 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket. A WHO szerint a 60–74 év közöttiek az idősödők, a 75–89 évesek az idősek és a 90 év fölötti személyek a nagyon idősek – magyar fordításban a nem egészen jól hangzó „aggok”. A Stratégia szempontjából e három korcsoportot együttesen tekintjük időseknek, bár a hazai munkaerő-piaci sajátosságok okán – e szakterület vonatkozásában – már a 45 éven felüliek is szeniorokként kezelendők.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a

² 81/2009. (X. 2.) OGY határozat

közösségek aktív létét feltételezi, hogy az egyén tevékeny befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

A Stratégia hosszú távú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg. A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távra, 2034-ig szól.

Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Beavatkozási területek:

- A humánszolgáltató és védelmi rendszerek szolgáltatásait igénybe vevők jogainak fokozott védelme, az érdekvédelemképességük fejlesztése.
- Az időskori jövedelembiztonság az aktív életszakaszban alapozódik meg.
- Az idősellátás modernizációja, a humánszolgáltató és védelmi rendszerek egyre inkább a célcsoport szükségleteihez és igényeihez történő fejlesztésével, az akadálymentes hozzáférés feltételeinek megteremtése.
- A humánszolgáltatási és védelmi rendszerek transzparenciájának biztosítása folyamatos minőségirányítási rendszerfejlesztés, a célcsoport aktív részvétele mellett.
- A sikeres idősödés kulcskomponenseinek erősítése: fizikai és szellemi aktivitás, mentális egészség, helyes táplálkozás, társas támogatás.
- Az idősek ellátása területén humánerőforrás (hivatásos és laikus segítők, önkéntesek, családtagok) fejlesztés: képzés, személyiségfejlesztés, szervezetfejlesztés, „burn-out” prevenció.
- A mindenki számára hozzáférhető – érthető és érzékelhető – e-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájárulás támogatása, célzott programok az idősek számára az IKT-szolgáltatásokhoz (információs és kommunikációs technológiák) való szélessávú hozzáférés biztosítására és a digitális tudás fokozása érdekében.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb)

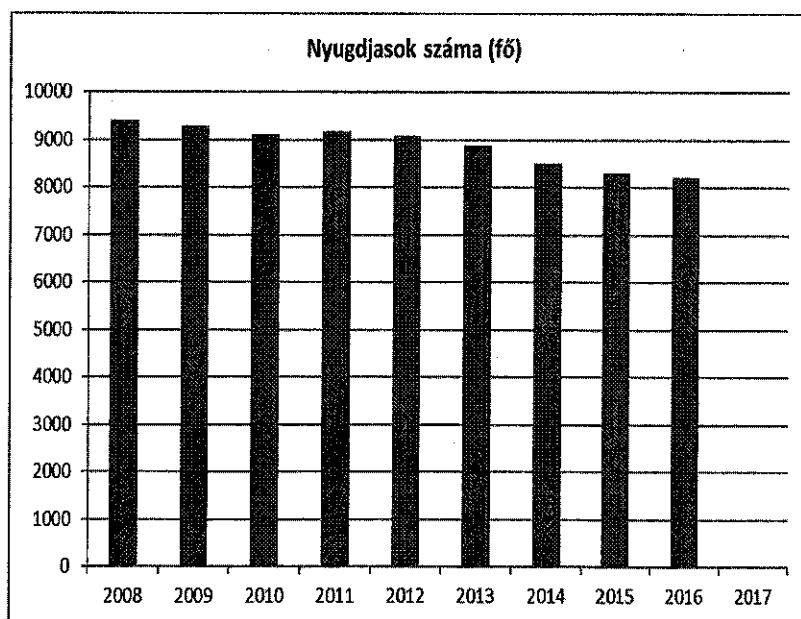
A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja az alábbi táblázat, nemek szerinti megbontásban.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	3647	5763	9410
2009	3631	5657	9288
2010	3644	5470	9114
2011	3615	5567	9182
2012	3509	5578	9087
2013	3389	5488	8877
2014	3260	5259	8519
2015	3117	5182	8299
2016	3071	5140	8211

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2011-es évtől kezdve csökken az összlétszáma azoknak, akik ebben az ellátásban részesülnek. A 2016-os év adatai alapján összesen 8211-en kaptak ilyen ellátást, ebből a nők aránya 63%, a férfiaké pedig 37%. Tehát az ellátásban részesülő nők száma lényegesen magasabb, ami megegyezik a demográfiai trenddel is, mely szerint az idősebb korosztályban a nők nagyobb aránya jellemző.

A nyugdíjasok száma egyhe mértékű csökkenést mutat.

A képviselő-testület rendelkezik Idősügyi Stratégiával.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- a nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Ezt az idős emberek “sajátos élethelyzete okozza”, a munkamegosztásban és a családban betöltött szerep változása. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik,

önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és a demencia (szellemi leépülés).

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik, vagy vállalkozóként a nyugdíjasok többsége pihenés nélkül tovább dolgozik, ez viszont kedvezőtlenül befolyásolja az érintett átlagéletkorát. A nyugdíjkorhatár emelése, a korban kitolódó gyermekvállalás jelensége –ami ma egyre jellemzőbb – meghatározza a nyugdíjas nagyszülők családon belüli szerepét.

b) *tevékeny idős kor (élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)*

Az idősek számos civil szervezetnek tagjai, és segítik munkájukat önkéntes tevékenységükkel, aktivitásukkal. A nyugdíjas korosztály szívesen vesz részt a könyvtári rendezvényeken, érdeklődnek a számítógép és internet használat iránt, részt vesznek a számítógép és az internet használatát bemutató képzéseiken. A könyvtár fokozottan törődik az idősekkel: meghallgatják őket olvasmányélményeikről, ajánlanak nekik az őket érdeklő irodalmat, kölcsönzik régebbi újságaikat. A Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény mindkét telephelyéről évente két alkalommal, autóbusszal mennek az idősek a könyvtárba, többen beiratkoznak, olvasgatnak, nézelődnek, beszélgetnek. („A könyvtár az idősek elé megy” program.)

Kiskunfélegyházán is beindult az Idősügyi Infokommunikációs Program, ami a Digitális Jólét Program részeként a 65 év felettieket avatja és vonja be a számítógép és az internet szakszerű használatába.

2017. július 1-jétől hatályba lépett az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szervezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény, mely lehetőséget nyújt úgynevezett közérdekű nyugdíjas szervezet létrehozására. E rendelkezések szerint a közérdekű nyugdíjas szervezet célja, hogy a még aktív idős korú tagjai számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásuk folyósítása mellett. A nyugdíjas szervezet működésének célja továbbá, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai és élettapasztalat átadásra kerüljön.

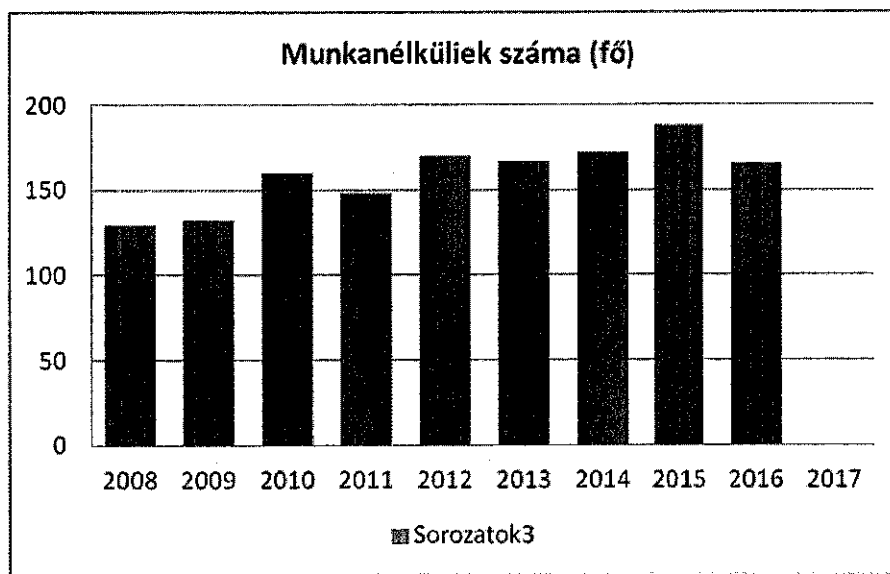
c) *Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	1112	129	12%	450	n. a	#ÉRTÉK!
2009	1503	132	9%	658	n. a	#ÉRTÉK!
2010	1613	160	10%	690	n. a	#ÉRTÉK!
2011	1293	148	11%	602	n. a	#ÉRTÉK!

2012	1398	170	12%	676	n. a	#ÉRT ÉK!
2013	1045	167	16%	497	n. a	#ÉRT ÉK!
2014	1016	172	17%	332	n. a	#ÉRT ÉK!
2015	834	188	23%	356	n. a	#ÉRT ÉK!
2016	674	165	24%	389	n. a	#ÉRT ÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

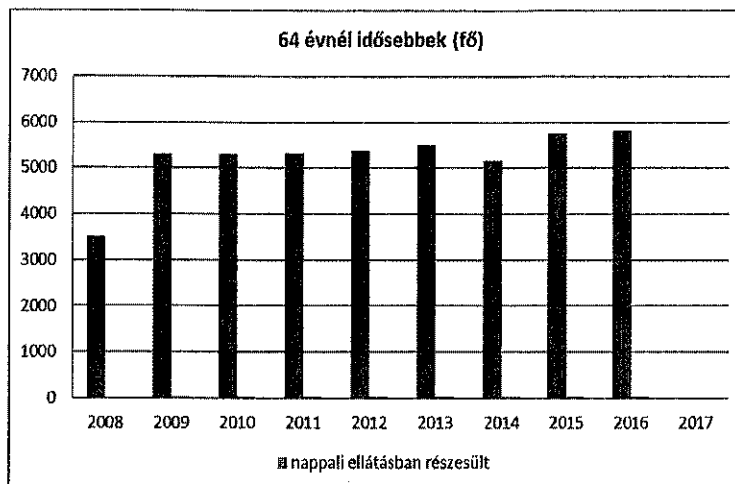
Egyértelműen látható a táblázat adataiból, hogy az 55 év feletti korosztály nem csak egészségileg, de a foglalkoztatás területén is hátrányokkal küzd, ezt valószínűleg a két tényező együttes hatása eredményezi.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	3508	19	1%
2009	5301	27	1%
2010	5307	35	1%
2011	5314	33	1%
2012	5381	32	1%
2013	5503	35	1%
2014	5157	35	1%
2015	5761	34	1%
2016	5813	33	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

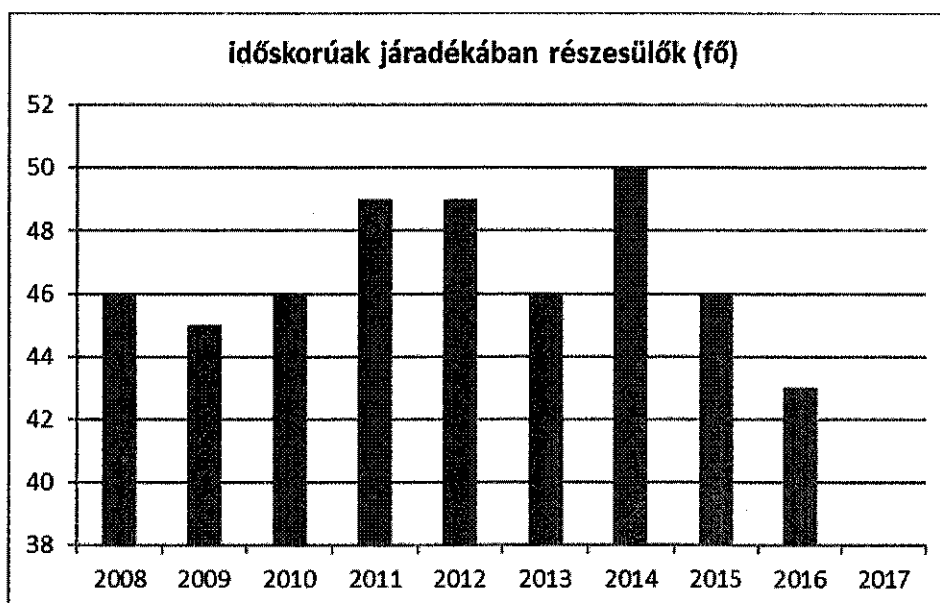

A nappali ellátásban részesülők száma kiegyenlítettnek mondható, jelentősebb változás nem tapasztalható. Ez a lehetőség nagy segítség azoknak a családoknak, akik idős családtagjaikat biztonságban szeretnék tudni.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	46
2009	45
2010	46
2011	49
2012	49
2013	46
2014	50
2015	46
2016	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában részesülők száma terén kevés főnyi változás figyelhető meg az utóbbi 5 évben, számuk nem éri el az ötvenet. Kiskunfélegyháza lakosságához viszonyítva ez a szám szerencsésnek mondható, hiszen azt mutatja, hogy itt az időskorú lakosság jelentős részének biztosított a saját jogán járó ellátása és viszonylag kevesen élnek az öregségi nyugdíj minimuma alatt.

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú, vannak idősöknek nyújtott kedvezményes szolgáltatások, a kedvezmények további lehetőségeit az önkormányzat teherbíró képességének figyelembevételével célszerű továbbra is napirenden tartani. Településünkön a szolgáltatások köre színes képet mutat.

A közösségi közlekedés helyi és helyközi szinten is színvonalasan biztosított. A DAKK Zrt. és a helyi tömegközlekedést biztosító Hamsza Kft. utasainak jelentős százalékát teszik ki a nyugdíjas személyek, akik akkor tudnak a legkényelmesebben utazni, ha alacsonypadlós járat érkezik. A MÁV Zrt. szerelvényein is sok nyugdíjas utazik, szerencsére vonattal is számtalan helyre lehet eljutni.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része életkor alapján az időskorúak részére szerveződik.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Alapelvek, célok és intézkedések:

- Biztosítani az időskorúak érdekeinek egyeztetését, képviselését és védelmét.
- A város időskorú lakóinak egészségügyi állapotának javítása, jobb életminőség elősegítése, egészségkárosító környezeti és társadalmi hatások elleni fellépés.
- Segíteni, támogatni a helyi és nyugdíjas közösségek szerveződését.
- Elősegíteni az egymással törődés hálózatának működését és tanácsadói szolgálat segítségét.
- A nyugdíjasok az őket érintő kérdésekben kapjanak igényük szerinti tájékoztatást, fel kell lépni idősöket hátrányosan érintő intézkedések ellen.
- Az emberek a korról mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.
- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősök.
- Az idősödéssel mindinkább az "öt I"-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Az "öt I" elemei: Inmobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás, a Iatrogénia (az egészségügyi ártalmak) és az Inkontinencia.
- Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát - az önszerveződő, ill. szervezett közösségekkel együttesen - igényelnek, személyre szabottan, a kapacitásokat is figyelembe véve és mégis hatékonyan.
- Az érintettek által kezdeményezett rendezvények támogatása pozitív hatást vált ki az érintettek életvitelének és hangulatának javításában, és kedvezően befolyásolhatja az egészséges életmód kialakulását, és az említett sajátos élethelyzet elviselését.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerepet játszott a civil szektornak, egyházi, alapítványi szervezeteknek. Városunkban a harmadik szektor nem lát el idősöket.

Jellemző a szolgáltatásainkra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés teszi lehetővé.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Az egészségügyi ellátások közül az alapellátás elérhető és sok szakrendelés működik a **Kiskunfélegyházi Városi Kórház Rendelőintézet Gyógyfürdő és Rehabilitációs Központban**

Kiskunfélegyháza, Fadrusz J. u. 4. sz. alatt. A város vezetése elkötelezett a színvonalas gyógyítás helyi körülményeinek a megteremtésében. A kiskunfélegyházi kórházban infrastrukturális beruházásra és gépparkfejlesztésre több mint 600-600 millió Ft fordítódott. Az összegből az intézmény régi ebédlőjének és mosdóinak helyére építették fel az új épületszárnyat, bővítették a szakrendeléseket, megteremtették az egynapos sebészet és belgyógyászat legmodernebb feltételeit, valamint megújult a röntgenpark is. Így 2017 februárjától a korábbinál sokkal több beteg magasabb szintű ellátása történhet meg helyben.

Az önkormányzat azokra a lakosokra is gondol, akik kénytelenek Kecskeméten igénybe venni a szakellátást. Az önkormányzat a lakossági igények kielégítésére kezdte meg a kórházjárat megszervezését annak érdekében, hogy ne kelljen többé az átszállásokkal járó kényelmetlenségekkel számolnia azoknak, akik városunkból Kecskemétre kényszerülnek vizsgálatra, kezelésre menni. A 2018. május 2-ától minden hétfőn, szerdán és pénteken közlekedő busz a Csanyi úti Idősek Otthonától indul, és több megállóban veszi fel az utasokat. A busz Kecskeméten kizárólag a kórháznál áll meg. A járat ingyenes igénybevételének feltétele orvosi beutaló, vagy kezelési lap. A beteggel plusz egy fő kísérő is térítésmentesen utazhat.

A Móra Ferenc Művelődési Központ 2015-ben szervezte meg az első Egészségnapot és expót, ezzel is hozzájárulva az idős korosztály egészséges életmódjának alakításához, formálásához.

Az Idősek Infokommunikációs Programjában résztvevőket látogató személyek szükség esetén szívdiagnosztikai eszközzel mennek adott helyszínre, így a 75 éves személy szív működését is figyelemmel tudják kísérni.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít az időseknek:

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- tanyagondnoki szolgáltatás,
- informatikai oktatás,
- korosztályok közötti kapcsolatépítés,
- testvér települési nyugdíjas klubbal való kapcsolattartás.

Az önkormányzat e célcsoport életminőségének jellemzőit folyamatosan vizsgálja, és ennek alapján alakítja szolgáltatásait.

A szociális törvény által előírt, idősek ellátására irányuló feladatokat városunkban a **Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény** látja el 3 telephelyen. Az intézmény a szociálisan rászorultak részére az alábbi szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat biztosítja.

Szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás: 4 körzet négy fő tanyagondnokkal,
- az étkeztetés (600 adag),
- a házi segítségnyújtás (80 fő),
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (75 készülék),
- a nappali ellátás (idősek és fogyatékosok nappali ellátása: 30+40 férőhely).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény (idősek otthona: 180 férőhely, idősek gondozó háza: 2 férőhely).

A tapasztalatok alapján a nappali ellátás és a szociális étkeztetés kapacitásai kielégítik az igényeket, viszont a benntlakásos intézményi ellátásra hatalmas az igény, a várakozók létszáma évről évre nő. A problémát súlyosbítja, hogy a szociális ágazat humán erőforrás igényének biztosítása a pályaelhagyók nagy száma miatt komoly akadályokba ütközik, valamint ezekben a munkakörökben növekszik a pszichés és a fizikai megterhelés.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A **könyvtár** a helyi közösségi élet központja, színtere: a kötődés és a közösségi identitás forrása. Gazdag kínálattal állnak az idősebb olvasóik rendelkezésére is, számos szolgáltatással: kölcsönzés,

helyben használat, rendezvények (irodalmi, helytörténeti, ismeretterjesztő, stb.) kiállítások, internet hozzáférés, nyomtatási és szkennelési lehetőség, médiatár, Gyermekbirodalom.

A **Móra Ferenc Művelődési Központ** rendelkezik színházteremmel, kamaratermekkel, oktatóteremmel, aulával, padlasműhellyel, valamint új épületszárnyában számos kisebb, nagyobb helyiséggel.

A színházterem alkalmas színházi és pódium előadások, koncertek, konferenciák, bemutatók, bálak lebonyolítására. A kamaratermek kiváló helyszínei előadásoknak, családi rendezvényeknek, értekezleteknek, tanfolyamoknak és zenés rendezvényeknek.

Az intézményben az idősek klubokban, körökben gyakorolják kedvteléseiket: Szupernagyik csoportja, Kiskunfélegyházi Népdalkör próbái, Barátság Énekkar próbái stb. A jövőben is szeretettel várják az idős személyeket.

c) Idősek informatikai jártassága

A nyugdíjas éveiket töltőknek egyszerre kell elsajátítaniuk az információs társadalom által megkövetelt készségeket, képességeket, új tudásokat kell megszerezniük, ha pl. kapcsolatot akarnak tartani külföldön élő hozzátartozójukkal.

Mindig a kezdő lépések megtétele a legnehezebb, ennek megtételét, azaz a számítógép- és az internet használatának megismerését segíti már több mint 10 éve a **Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár**. Rövid, 10-15 órás képzések keretében ismertetik meg a lakosságot, elsősorban az idősebb korosztályt a számítógép és az internet használat alapjaival. A képzés elvégzése után sem engedi el az idősek kezét az intézmény, hanem tovább ösztönzi őket a könyvtárlátogatásra.

Kiskunfélegyházán 2017. 03. 06-án indult el az **Idősügyi Infokommunikációs Program**, amelynek célja a 65 feletti lakosság segítése. Három fő területen van igény az alapszolgáltatások kiegészítésére: az egészségromlás megakadályozása, az otthoni biztonság megerősítése, és a magány enyhítése kapcsán. A rendszer működtetése a diszpécserközpont feladata. A program részeként számítástechnikai eszközöket telepítettek a diszpécserközpontba és a résztvevő 75 idős személy lakásába, a betanítás a közfoglalkoztatottak által és a diákok bevonásával (közösségi szolgálat keretében) történik. Az éles üzemmódban valósul meg Skype-on keresztül a kapcsolattartás az idősekkel. A **Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft.** foglalkoztatja a program munkatársait. A projekt sikeres, remekül működik és a magányosság enyhítésében is nagyon hatásos.

A város vezetése hosszú ideje kereste a megoldást arra, hogy Félegyházán is kiépülhessen az ingyenes közterületi WiFi-hálózat. 2018 nyarától a Kossuth utca jelentős szakaszán érhető el ingyenesen a WiFi szolgáltatás. A jelenlegi testület a tervek szerint a város más pontjain kiépítendő közterületi hálózatok követik majd.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A **Kiskunfélegyházi Rendőrkapitányság** a **Kiskunfélegyházi Nyugdíjas Klubok Egyesülete** közreműködésével több éve folytatja 48 önkéntes nyugdíjas bevonásával a **Kortárs segítő programot**. Az idős személyek állapotuk miatt, már nem megfelelően mérik fel a számukra veszélyt rejtő helyzeteket, szívesen teremtenek kapcsolatot idegen személyekkel, és sokszor nem kellő mértékben képesek felismerni a rájuk leselkedő veszélyhelyzeteket. Emiatt a házalók, a csalók és a betörők célpontjaivá válnak. E programmal igyekeznek az áldozattá válás elkerülésére ösztönözi az idős személyeket.

A rendőrség 2017 júniusában megszervezte a **Police Caffé-t**, ahol az idősekkel kapcsolatban álló szereplőket ültették le az asztalokhoz és kellemes hangulatú beszélgetések során próbálták megtalálni azokat az utakat és lehetőségeket, amelyekkel megvalósulhatna az idős korosztályra való fokozottabb odafigyelés áldozatvédelmi és más szempontokból is. Továbbá bemutatásra került a helyi egy káprázatos és tanulságos színdarab is, a **Nyugdíjas Akták című bűnügyi komédia**. A darabban a szerepeket helyi nyugdíjasok alakítják. A műsor már más helyszíneken is óriási sikert aratva vendégszerepelt.

A **Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtárba** idősök számára kedvező a beiratkozási lehetőség. Bármely programon részt vehetnek, igényelhetik szolgáltatásaikat: öregbetűs, hangos könyvek, zenei dokumentumok várják őket.

A szociális ágazattal összefogva felmérést végeztek azon idősök körében, akik könyvek házhoz szállítását igényelnék. Összefogással lehetőség van könyvek, hangos könyvek eljuttatására számukra. Ebbe esetenként külsős partnereket is be tudnak vonni.

A könyvtár rendezvényei iránt folyamatosan érdeklődnek az idősök. Sikeresek a Földrajzi Szabadegyetemi, a Nem csak középiskolásoknak, a Kulturális Szalon előadásai. Az Országos Könyvtári Napok keretében évente egy alkalommal szűréseknek, kóstolóknak, könyvajánlóknak adnak helyet. A Nyugdíjas Klubokkal, a Móra Ferenc Közművelődési Egyesülettel jó és rendszeres a kapcsolatunk. A Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény lakói évente két alkalommal szervezeten látogatnak el a könyvtárba. Honlapjuk vakbarát és többnyelvű (www.psvk.hu).

A **Móra Ferenc Művelődési Központ** az egész életen át tartó tanulás fontos helyszíne, részben helyet ad képzéseknek, részben akkreditációja révén maga is szervez képzéseket. Fontos feladatának tekinti a jövőre nézve a generációk együttműködését szorgalmazó programok tervezését és megvalósítását.

Az **Idősügyi Infokommunikációs Modellprogram** a 65 év feletti rászorulóknak egészségének, biztonságának, magányának enyhítése érdekében tevékenykedik. E feladat ellátása körében 75 fő 65 év feletti idős személy számára otthoni számítógép vagy laptop használata válik lehetővé internettel

A programmal elérni kívánt közpolitikai cél az idősök életminőségének javítása, a közösségi szolgálatot végző diákok idősellátásban való részvételének ösztönzése.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz nem megfelelő hozzáférés	A kihelyezett ügyfélszolgálati irodák működésének fenntartása. A tanyagondnoki szolgálat kiterjesztése újabb körzetekre.
Az egyedül élő idős személyek elmagányosodása.	Az idősöket célzó közösségi programok számának növelése, a jelenleg is működő infokommunikációs modellprogram megvalósítása és a kortárs segítő hálózat fejlesztése.
Az előregedő társadalom miatt kialakuló generációs szakadék mélyülése.	Fiatalok és idősök egymás iránti felelősségét erősítő közösségi programok szervezése, közösségi terek fejlesztése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége³

Amikor fogyatékkal élőkéről beszélünk, gondolnunk kell a **látás, hallás, mozgás, értelmi és halmozott fogyatékosagra**. Sokszor bármely fogyatékoság maga után vonja a másodlagos fogyatékoságot, mint pl: a siketség általában a beszédkézséget is befolyásolja.

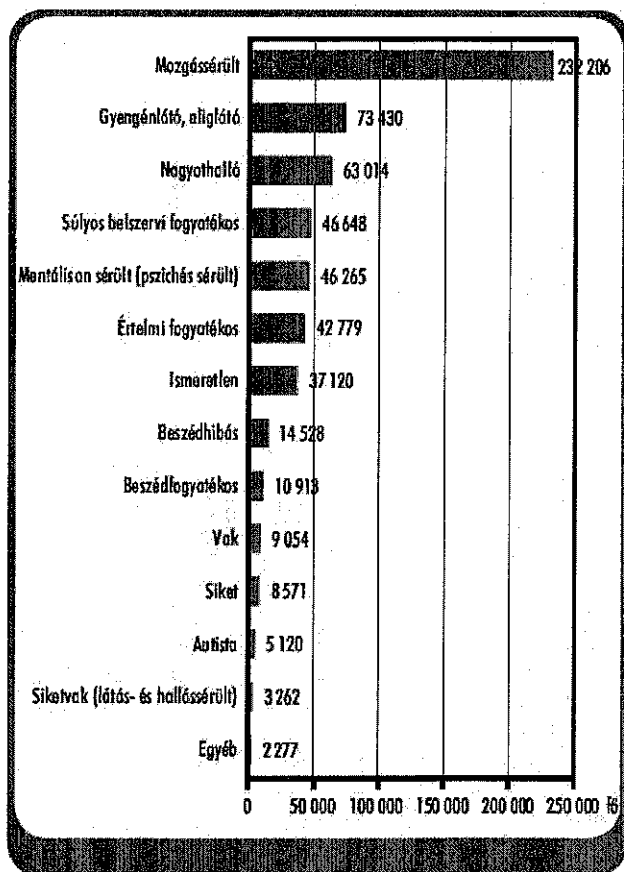
„A fogyatékoságot nem önmagában valamilyen károsodás okozza, hanem az, ahogyan a társadalmi környezet erre a károsodásra *válaszol*.” –ENSZ Fogyatékos Jogi Egyezmény

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt **a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ- Egyezmény emelhető ki**. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékosügy stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékosügy szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékosággal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az 1 milliót közelítheti.

2.2 ábra A fogyatékosággal élők a fogyatékoság típusa szerint, 2011

Forrás: KSH 2011. évi Népszámlálás 17. A

fogyatékosággal élők helyzete és szociális ellátásuk

³ 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat

A fogyatékkal élők támogatásának területei:

- lakhatás, szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés,
- pénzügyi és természetbeni ellátások és szolgáltatások,
- rehabilitáció,
- hozzáférhetőség.

Fogyatékos személyeket érintő alapelvek: Prevenció, Önrendelkezés, Teljes és hatékony társadalmi részvétel, Egyetemes tervezés, Semmit rólunk nélkülünk, Hátrányos megkülönböztetés tilalma, Indokolt előnyben részesítés, Ésszerű alkalmazkodás.

Fogyatékkal élők helyzetének javítását célzó beavatkozási területek:

- A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató szakmai fejlesztések.
- Egészségügy, korai felismerés, diagnosztika.
- Alap- és szakellátások, (tájékoztatás, hozzáférés biztosítása).
- Támogató technikai eszközök.
- Korai fejlesztés, oktatás, képzés.
- Köznevelés (inklúzió, gyermekek fogyatékkal élőkhez való viszonya, középfokú oktatás elérhetősége SNI-s fiatalok számára is).
- Szakképzés, felnőttképzés (fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása).
- Felsőoktatás (fogyatékoságügyi, hozzáférhetőségi, rehabilitációs, jelnyelvi ismereteket tartalmazó képzési modulok, felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok segítése).
- Életpálya tervezés, foglalkoztatás, szociális szolgáltatások és ellátások, komplex rehabilitáció, koordináció, „kliensút”.
- Önrendelkezés, önálló életvitel, támogatott döntéshozatal, lakhatás, fogyatékos személyek és családjaik, közlekedés, sport, kultúra, turizmus.

Többszörösen veszélyeztetett csoportok: pl.: a fogyatékkal élő nők és gyermekek.

A többszörösen fogyatékossgal élő emberek (így például a súlyosan és halmozottan sérült emberek, illetve a fogyatékossgal mellett beilleszkedést nehezítő viselkedési problémával élő emberek) és családjaik helyzetéről, speciális igényeiről kevés információval rendelkezünk. Így fontos lenne kormányzati szinten olyan egymásra épülő szakpolitikai stratégiák kialakítása és megvalósítása, melyek ezeknek az embereknek a komplex rehabilitációját segítenék elő.

Az önkormányzatnál és a fenntartásában működő intézményekben dolgoznak fogyatékkal élő emberek, akik a megváltozott munkaképességük alapján is alkalmasak az adott munkakör betöltésére.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A „megváltozott munkaképességű, fogyatékos személy” a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) szerint „az a személy, akinek állásszerzési, állásban maradási és előmeneteli kilátásai lényegesen romlottak, testi vagy értelmi képességeinek hivatalosan megállapított megváltozása miatt.”

Kiskunfélegyházán megszűnt az akkreditált foglalkoztató, ami sok megváltozott munkaképességűnek nyújtott védett munkahelyet. Kiskunfélegyházán jelen van a **Kecskeméti Foglalkoztatási Nonprofit Kft.**, amely a közmunkát is szervezi, és megváltozott munkaképességűeket is foglalkoztat.

A **Pro-Team Nonprofit Kft. Kecskeméten** megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztat, fénycsöcsomagolást végez bér munkában. Van 4 órás (rehabilitálható kategóriás) és 6 órás műszakja is (rokkant kategóriás ügyfelek számára). Az **El-Szabó Kft.** elektromos hulladékok bontását (pl. számítógép), ill. kábelforrasztást végez, de csak rokkant kategóriás ügyfeleknek, 7 órás munkaidőben.

A **piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Nonprofit Kft.** Csongrádon működik, kiskunfélegyházi megváltozott munkaképességű dolgozó foglalkoztatását is vállalják.

A Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény értelmi fogyatékosok nappali intézménye Kiskunfélegyháza, Móra F. tér 4. sz. alatt maximum 40 főnek nyújt nappali foglalkoztatást és különböző programokat.

A közfoglalkozásban elvileg részt vehetnek rehabilitálható megváltozott munkaképességű személyek. „Közfoglalkoztatottként az a személy foglalkoztatható, aki nyilvántartott álláskereső, vagy a megváltozott munkaképességű személy, aki rehabilitációs ellátásban részesül”.

A megváltozott munkaképességű emberek nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedése 2013-tól könnyebbé vált, mivel a rehabilitációs hozzájárulás bevezetése óta a 25 főnél nagyobb dolgozói létszámú cégek igyekeznek a létszám 5%-ában megváltozott munkaképességű dolgozókat alkalmazni.

A nagyobb kiskunfélegyházi cégek a dolgozói létszám változásával összhangban rendszeresen igényelnek megváltozott munkaképességű dolgozókat.

A **KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény** együttműködési megállapodást kötött ezeknek az igényeknek a kielégítése érdekében a Pro-Team Nonprofit Kft-vel, ami a **TÁMOP 5.3.8 uniós projekt keretében** megváltozott munkaképességűek számára nyújtott munkaerő piaci szolgáltatásokat. Sajnos a Kft. pályázat időtartamának lejártakor még 2015-ben jogutódlás nélkül megszűnt.

A **SOTA** végzi a városban a megváltozott munkaképességű munkavállalók közvetítését. A befogadásban a fő partnerük az IBV Hungária Kft. Valamint ilyen tevékenységet végez a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület helyi mentora is.

2018-ban a megváltozott munkaképességük miatt munkára váró embereknek elérhetővé vált az EFOP-1.9.3-VEKOP-17-2017-0001 számú kiemelt projekt, ennek keretében a tanácsadói hálózatuk aktív segítséget nyújt a munkaerőpiacra történő visszatérésben. A megyében egy tanácsadó irodájuk működik Kiskunhalason úgy, hogy az utazás költségeit megtérítik.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A tapasztalatok alapján a megváltozott munkaképességűeket foglalkoztatni kívánó munkáltatók igyekeznek olyan dolgozókat alkalmazni, akik betegségük jellegénél fogva bizonyos pozíciókban teljesen munkaképesek (pl. akik mozgásszervi, vagy keringési betegségek miatt kerültek leszázalékolásra), ill. akik viszonylag fiatalok.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A szociális rehabilitáció célja a támogató-segítő attitűd biztosításával az egyéni szociális képességek fejlesztése, a társas kapcsolatok helyreállítását segítő tanulási folyamat létrehozása, valamint a keresetsökkenés estében a háztartás vezetéséhez nyújtott tanácsadás és a szociális célú pénzügyi támogatások eléréséhez nyújtott segítség, továbbá az egészségkárosodás következtében jelentkező többlet-kiadásokhoz szükséges támogatások azonosítása és az igénylésükhöz nyújtott segítség.

A Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény 1998-ban nyitotta meg a jelenleg 40 férőhellyel működő fogyatékosok nappali intézményét. Az intézményben az ellátottak önálló életvitel érvényesítéséhez, önállósodási törekvéseihez, társadalmi beilleszkedéséhez nyújtanak segítséget.

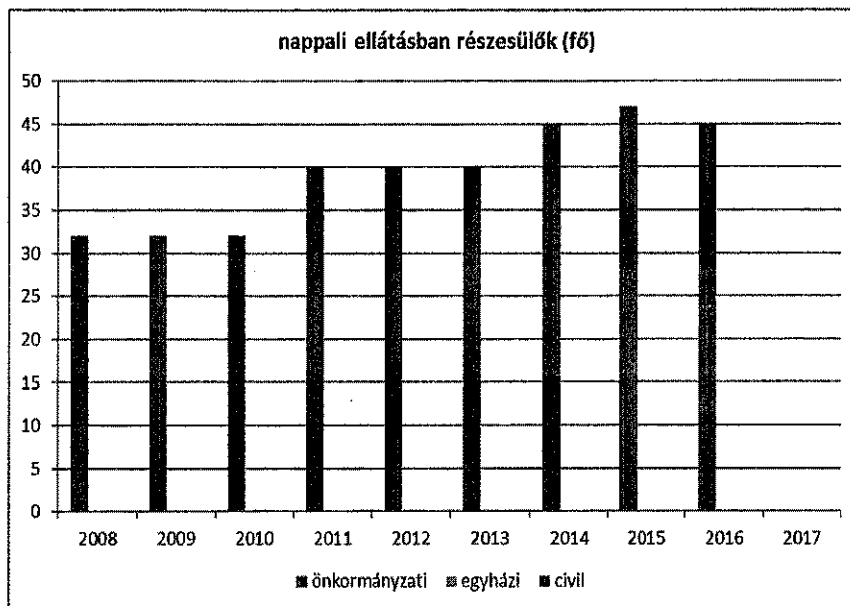
A 7.1.2. számú táblázat is mutatja az ide vonatkozó adatokat.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	32	0	n.a
2009	32	0	n.a
2010	32	0	n.a

2011	40	0	n.a
2012	40	0	n.a
2013	40	0	0
2014	45	0	0
2015	47	0	0
2016	45	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Az önálló életvitel támogatásában szerepet vállal a **HumanumSalma Humanitárius Alapítvány**. Tevékenységi körükbe tartozik a helyi közösség érzékenyítése, amit a „Látod amit én látok?” programsorozattal segítenek elő.

Városunkban a fogyatékos személyek önálló életviteléhez segítséget nyújt még a Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesülete pl. a SOTA Sorstársi Tanácsadás szolgáltatással, a Sorsok Háza, a Kiskunfélegyházi Járási Hivatal és a KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény.

A szociális rehabilitációban kulcsszerepe van a sorstársi kapcsolatoknak, a sorstársi érdekvédelmi szervezetekkel való kapcsolat felvételének, a saját erő mozgósításának.

Kiskunfélegyházán a mozgássérülteknek van helyi szervezete, a MGVYOSZ-nek is van helyben kistérségi területfelelőse, a SINOSZ-nak nincs helyi képviselője, viszont működik a Fogyatékos Emberek Kiskunfélegyházi Egyesülete.

A jelnyelvi tolmácsszolgálat is biztosított helyben, ha az előzetes igénylés megtörténik, vagyis azt a hallássérült személy megrendeli. A megyében a feladatot a SINOSZ Bács-Kiskun Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat kecskeméti székhellyel 3 tolmács delegálása útján látja el, az igényeket ki tudják elégíteni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos és elhúzódó feladat. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek felújítása során gondoskodni kell a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A Petőfi Sándor Városi Könyvtár akadálymentesített: mozgásfeljáró, speciális lift, WC mozgássérülteknek, vakok és gyengénlátók számára képernyőfelolvasó, nagyító szoftverrel és Braille-billentyűzettel ellátott számítógépen, nagyítógép látássérülteknek, polcok kerekesszékekkel is körbejárhatók.

Tervezik a használók körének bővítését: a siketek, a vakok és a gyengénlátók bevonását a könyvtári szolgáltatásokba a számukra nélkülözhetetlen feltételek megteremtésével.

A továbblépést EFOP pályázat megnyerésével az alábbi fejlesztésekkel képzik el: indukciós hurokerősítő készülékek beszerzése (hallókészüléket használó hallássérültek számára). A könyvtárépületen belül a szélfogókban vagy a bejárat közelében tapintható információt is tartalmazó információs vagy irányjelző tábla elhelyezése (Braille-feliratok). A képi információk megkönnyítik a tájékozódást, ezért a feliratok mellett piktogramok kihelyezése is indokolt lenne. A látássérült használók miatt fontos szempont, hogy a berendezési tárgyak ne jelentsenek közlekedési akadályt. A tájékozódást segítheti az ajtótokok és ajtólapok kontrasztos színezése.

Hangoslift: a meglévő liftet az emeletek hangos bemondásával tervezik átalakítani a gyengénlátók számára.

A Móra Ferenc Művelődési Központ régi épülete nem akadálymentesített. Hiányzik a mozgásfeljáró, az aula nem akadálymentes. A földszinten nincs mozgássérültek számára mosdó. Az új épületszárny lifttel jól használható, az emeleten ki van alakítva mozgássérültek számára mosdó.

Anyagi forrás rendelkezésre állása esetén az akadálymentesítés elvégezhető.

A Kiskunfélegyházi Rendőrkapitányság épülete akadálymentes, a földszinten mozgáskorlátozottak számára kialakított mosdó helyiséggel rendelkeznek.

A Szeretetházi Baptista Gyülekezet fenntartásában működő Sorsok Háza Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye minden helyisége teljes mértékben akadálymentesített.

A Kiskunfélegyházi Járási Hivatal, valamint a működésük alá tartozó valamennyi szervezeti egysége (pl. Kormányablak) teljesen akadálymentesek.

A Dankó P. utcai Bölcsőde, a Százszorszép Óvoda és a Batthyány Lajos Általános Iskola épülete is 100%-osan akadálymentesített.

A közintézmények többsége régi épület, így azokban a maximális akadálymentesítettség kialakítását pályázati forrásból, illetve az ahhoz szükséges saját erőből lehetne megvalósítani. Városunkban jelenleg a közintézmények többsége részben akadálymentesített.

Az előző HEP tartalmazta, hogy szükséges a város közintézményeit akadálymentességi szempontból feltérképezni. Ezt a nagy feladatot magára vállalta a **Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesülete** és 2018-ban az Ifjúsági Csoportjuk elvégzi a feladatot. Az eredményt térképpel és fotókkal illusztrálva fogják feltüntetni a honlapjukon.

A távolsági közösségi közlekedés fő megvalósítója településünk vonatkozásában a MÁV Zrt. és a DAKK Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt. A helyi közlekedést közszolgáltatási szerződéssel a Hamsza Kft. végzi.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

2005. november 2-án alakult meg a **FOREST GUMP SE**. Az egyesület azért jött létre, hogy kiskunfélegyházi fogyatékkal élő emberek sportolását, mozgását, versenyeken való megmérettetését lehetővé tegye. Az egyesület működtetése, irányítása, szervezési munkái igen sok elfoglaltságot jelentenek a tagságban álló szülőknek, hozzátartozóknak. A sportrendezvények - a mozgáson túl - közösség építésre, az interperszonális kapcsolatok erősítésére, valamint más, hasonló élethelyzetben lévő embertársak megismerésére is szolgálnak. Az egyesület révén lehetőség nyílt különböző sportágakban sportrendezvényeket, sportnapokat szervezni, illetve részt venni számos országos megmérettetésen.

A sport mellett a kulturális kikapcsolódásra is figyelmet fordítanak Kirándulásokat, családi napokat szerveznek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A nagy dolgozói létszámú munkahelyek törekednek az akadálymentesítés törvényi előírás szerinti biztosítására, a hiányosságok pótlása folyamatos, amennyiben az anyagi fedezet rendelkezésre áll.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi terek akadálymentességére figyelemmel vagyunk, a felújítások illetve újonnan épített járdák, parkok tervezésénél szem előtt tartjuk ezt a területet.

Az akadálymentes térkép úgy lenne teljes körű, ha az utcák, terek vonatkozásában is elkészülne a városközpont vonatkozásában, ezzel azonban a Zöld város kialakítása projekt befejezését meg kell várni.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékosok nappali intézménye Kiskunfélegyháza Város központjában található, a Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény működteti Kiskunfélegyháza, Móra tér 4. szám alatt. A hely közlekedési eszközzel könnyen megközelíthető (távolsági autóbusz, gépjármű). Az intézmény akadálymentesített, mely nagyban segíti az ellátottak intézményen belüli közlekedését, mely segítséget nyújt az ott dolgozó szakemberek számára is.

A város területén és a közintézmények előtt mozgássérültek számára kialakított, kijelölt parkolók nem mindenhol találhatók.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület bizonyos esetekben használja a pozitív diszkrimináció eszközét (mozgássérülteket, szellemi fogyatékos és komoly pszichiátriai betegségben élő embereket kiemelten segítik, illetve azokat, akik szégyellik helyzetüket, segítséget nem kérnek, őket felkeresik és ezekben a felsorolt esetekben kiemelten igyekeznek segíteni).

Akad példa kiemelt kérés nélküli segélyezésre (pozitív diszkrimináció): a súlyos pszichiátriai betegek számára eljuttatják otthonukba az adományt, esetenként közvetítőn keresztül. Mozgássérült és értelmileg sérült emberekhez is házhoz mennek, nem kell, hogy segítséget kérjenek, ha jelzést kapnak, felajánlják segítségüket. Ha valakinek a környezete jelzi, hogy rászorult a segítségre, akkor felkeresik.

Katolikus önkéntes csoportjuknál, azokat az alapelveket, melyek mentén szolgálatukat végezik, kielégítőnek ítélik, külön „intézkedést” nem kellett hozniuk és ezt a jövőben sem tervezik.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése részben korlátozott.	A régi SZTK épület felújításával létrejövő egészségügyi szolgáltató központban komplex szolgáltatások válnak elérhetővé akadálymentesen.
A városban nem elegendő a mozgáskorlátozott parkolók száma.	Mozgáskorlátozott parkolók kialakítása.

A fogyatékkal élőkrol kialakult közgondolkodás sok előítéletet tartalmaz.	Érzékenyítő programok és célzott közösségi rendezvények megvalósítása.
---	--

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A kiskunfélegyházi Szent István templom Karitászcsoportja az 1990-es években alakult, azóta végzi karitatív tevékenységét.

A Katolikus Karitászcsoport önként vállalja a karitatív feladatok végzését. Helyi adományokból segít a nehéz hátrányos helyzetű embereken, családokon. A lehetőségek szűk körűek, de azon belül is mindent megtesz azért, hogy az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték legyen. Kereteinken belül segít, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, életminőségének javítására. Nem tesz kivételt egészséges, vagy fogyatékkal élő, avagy származásra tekintettel.

Szorosan együttműködik a:

- A KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény dolgozóival, azon belül a Hajléktalan Ellátás, a Családok Átmeneti Otthonával, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egységével.
- A tanyagondnokokkal, akiken keresztül a tanyán élő, mélyszegénységben lévő embereknek húsvétra, karácsonyi ünnepekre tartós élelmiszert küldenek.
- Az iskolák igazgatóival. Az iskolák javaslatai alapján beiskolázási segélyt adnak Erzsébet utalvány címen.

Húsvétra, karácsonyi ünnepekre tartós élelmiszercsomagokat adományoznak a szociálisan rászorultaknak.

Egész évben adományoznak ruhát, cipőt, szőnyeget, használt bútort, edényfeléket a hozzájuk forduló, segítséget kérő embereknek.

A Szeretetházi Baptista Gyülekezet fenntartásában működő **Sorsok Háza** Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye önkénteseket fogadó szervezet. Több személy végzett közérdekű munkát intézményükben. Ezen kívül önkéntes előadók (orvos, pszichiáter) gazdagítják az intézmény mindennapjait, interaktív beszélgetés formájában.

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesületénél** az adományszervezést és osztást csak kiegészítő jelleggel végzik, inkább a programokra helyezik a hangsúlyt. Van 20 önkéntesük és az önkormányzattal is van együttműködési megállapodásuk.

A Kiskunfélegyházán működő **VÁLASZ Szenvedélybeteg-segítő és Drogprevenációs Központ - Konferencia és Missziós Centrum** a szenvedélybeteg-ellátás területén – az országos lefedettség biztosítása, a szenvedélybetegek elérése és ellátása érdekében – az ország második legnagyobb hálózatának tagja. Az intézmény folyamatosan biztosítja szenvedélybetegek nappali intézménye, szenvedélybetegek alacsony küszöbű ellátása, megelőző-felvilágosító szolgáltatás (elterelés), prevenció, egészségfejlesztés, támogatott lakhatás szolgáltatásait. Munkájuk során kiterjedt együttműködést folytatnak a többi ellátást nyújtó intézménnyel és más közintézményekkel, valamint a KVRNÖ-vel is. .

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat a működése során partnerként tekint az egyházakra és a civil szektorra. Emellett az anyagi lehetőségeihez mérten anyagilag is támogatja a civil szervezeteket, illetve egyházakat. Az önkormányzat partneri kapcsolatot ápol a **Kiskunfélegyházi Civil Szervezetek Szövetségével** is.

2014. október 12-én az új választásokkal megalakult az új **Kiskunfélegyháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata**. A kiskunfélegyházi romák felzárkóztatása jegyében együttműködési megállapodások jöttek létre az önkormányzatuk és több kiskunfélegyházi intézmény és szervezet között. Időközben több sikeres pályázat alapját is képezték ezek az együttműködések.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzat az éves programja alapján biztosítja a roma családok tájékoztatását és teljesíti egyéb vállalt feladatait.

A **Kiskunfélegyháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata** célja: közösen segíteni a város lakosait, származásuktól függetlenül. Több rendezvény kezdeményezői voltak az elmúlt időben. 2014.09.19-én a Komplex telepprogram keretében megalakult a **Csillag Szolgáltató Központ**, amely sok örömet ad a helyi roma családoknak. Minden évben rendeznek farsangot, gyermeknapi programot és karácsonyi ünnepséget is. Cél az is, hogy ezekkel a rendezvényekkel tegyék minél színesebbé, vidámabbá a roma családok napjait.

Szertnéni szeretnének azoknak a roma embereknek, akiknek nincs munkájuk azzal, hogy bevonják őket a közmunka programba. Ezzel az egész család megélhetése könnyebbé válik. Szeretnének felzárkóztatni azokat a roma embereket, gyerekeket, akiknek a mai napig nincs meg a nyolc osztályuk. Felzárkóztatásukkal könnyebben be vagy éppen vissza tudnának illeszkedni a munkaerő piacra.

Nagyobb figyelmet és támogatást szeretnének nyújtani a sport terén, illetve a roma kultúrát a múlt homályából próbálják újra feléleszteni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A **Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete** esélyegyenlőségi programot hajt végre. Tevékenységük jelentős részben az esélyegyenlőség előmozdítását eredményezi. Küzdenek azért, hogy az esélyegyenlőség növekedjen a nagycsaládosok szempontjából igazán fontos területeken, mint a munkához jutásban: pl. nők rugalmas foglalkoztatása; szolgáltatások elérhetőségében: bababarát terület, családbarát munkahelyek. Minden gyermeknek biztosítják a lehetőségeket, hogy a nyári szünetben kellemes élményeket szerezhessenek kirándulásokon, adott esetben eljussanak a Balatonra. Különbéféle jólléti szolgáltatásokat (pl. kirándulások, túrák, múzeumok, kulturális rendezvények) amelyek elérhetetlenek lennének, ingyenesen vagy igen kedvezményesen teszik lehetővé tagjaink számára. Ahhoz, hogy egyenlő esély legyen a tehetség kibontakoztatására, a NOE-s oktatási, tehetséggondozó programokat ajánlják tagjaink figyelmébe. A szűkös anyagi keretek között lévő családokban élő nélkülöző gyermekeknek koncentráltan nyútanak segítséget.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kiskunfélegyházi Csoportja (Kiskunfélegyháza, Móra tér 11.) Szolgálatukhoz való hozzáférésnél alapelv az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítása. Függetlenül nemi, faji hovatartozástól, bőrszíntől, nemzetiségi-etnikai kisebbséghez való tartozástól, vallási-világnézeti meggyőződéstől, szexuális irányultságtól.

Szolgáltatásaik (valójában szolgálataik): lelki gondozás, egészségügyi és szociális tanácsadás, adományozás, intézményi adományozás.

Az esélyegyenlőség -meglátásuk szerint- önkéntes szolgálatuknál megvalósul.

Településünkön számos civil szervezet tevékenykedik. Alapítványok:

A Magyar Kultúráért Határok Nélkül 2001. Alapítvány, Alapítvány a Vagyonvédelem- és Közbiztonság Megszilárdítására, Bercsényi Óvoda Gyermekekért Közhasznú Alapítvány, Constantinum Iskoláiért Alapítvány, Constantinum Óvoda Alapítvány, Csúcsrajárók Alapítványa Vízilabda Utánpótlásért, Darvas Iskola Diákjaiért Oktatási Alapítvány, Demokrácia és Szolidaritás Félegyháza Alapítvány, Dózsa Óvodásokért Közhasznú Alapítvány, Ébredés (Zsangajipen) Közhasznú Alapítvány, Együtt az Összevont Iskola Diákjaiért Alapítvány, Együtt Egymásért A Bankfalui Óvoda Gyermekeiért Alapítvány, Együtt Kiskunfélegyháza Labdarúgásáért Alapítvány,

Elismerés Alapítvány, Értelmes Napokért Közhasznú, AlapítványFélegyházi Ökolívó Tehetséggondozó Alapítvány, Fido Bácsi Közhasznú Alapítvány, Gondoskodás Alapítvány, Göllesz Viktor Speciális Általános Iskola, Szakiskola és Pedagógiai Szakszolgálat Alapítványa Gyermekünkért Alapítvány, Gyermekek Úszni Tudásáért Alapítvány, Hidas Frigyes Alapítvány a Kiskunfélegyházi Alapfokú Művészeti Iskoláért HumanumSalma Humanitárius Alapítvány Idősekért, Fogyatékosokért és Rászorultakért Alapítvány, Ildikó Tanárnő Emlékére Alapítvány, József Attila Általános Iskola Diákjaiért Alapítvány Karácsonyi Fény Közhasznú Alapítvány, Kézenfogva a Darvastéri Óvoda Gyermekéért Alapítvány Kiskun Múzeum Alapítvány, Kiskunfélegyházi Irodalmi Alapítvány, Kiskunfélegyházi Mentők Alapítvány, Kiskunfélegyházi Ótemplom Alapítvány, Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Alma Mater Társaság, Kiskunfélegyházi PG Alapítvány, Kiskunfélegyházi Szakképző Intézmény és Kollégium Kossuth Lajos Középiskolája és Szakiskolája Támogatásáért Alapítvány, Kommunikáció a Jövőért Közhasznú Alapítvány, Korszerű Agrárkultúráért Alapítvány, Kovács Dezsőné Sahin Tóth Klára Tanulmányi Alapítványa, Közgések a Közgéért Alapítvány, Kreatív Mozaik Alapítvány a Szociálisan Rászorulókéért, Kuckó Bölcsöde Kisgyermekéért Alapítvány, Láncszem Alapítvány, LÉLEGZET a Légzőszervi Betegekért, a Tisztább, Egészségesebb Környezetért Alapítvány, Megbecsülés Nyugdíjasokat Segítő Alapítvány, Móra utcai Óvoda Gyermekéért Alapítvány, Móravárosi Óvoda Gyermekéért Alapítvány, Mozgássérült Gyermekek Integrált Nevelése Alapítvány, Nagyszőlő Úti Óvoda Gyermekéért Alapítvány, Natura Hungarica Alapítvány, Néri Szent Fülöpről Elnevezett Hittanya Alapítvány, Összefogás a Dózsás Gyermekéért Alapítvány, Platán Általános Iskoláért Alapítvány, Regionális Esélyegyenlőségi Integrációs Központ Alapítvány, Romák Életesély Növeléséért Közhasznú Alapítvány, Sorsocskák – a Kárpát-medencei Gyermekéért Alapítvány, Szalamandra Kételtű Kutató-Mentő Alapítvány, Szegedi Úti Óvoda Gyermekéért Alapítvány, Szent Család Templom Kiskunfélegyháza Alapítvány, Szintézis Oktatási Alapítvány, Zöld Szem Környezetvédő és Egészségmegőrző Alapítvány

Közalapítványok

Egészségért Közalapítvány a Kórházért, Félegyházi Közművelődésért Közalapítvány, Kiskunfélegyházi Vállalkozókat Támogató Közalapítvány

Egyesületek, civil szervezetek

A Láma Dalai Zenekar Egyesület, Absolut Sportegyesület, Achilles Track Testedzők Sportegyesület, Amatőr Királyi Szakács Klub Közhasznú Egyesület, Apraja Falva Közhasznú Egyesület, Bucka Hegymászó Egyesület, Bulls Szabadidő Sportegyesület, Darvas Szabadidő és Diáksport, Egyesület,Diabetesz Egyesület Kiskunfélegyháza, Diána Bérkilövő Sportvadász Vadásztársaság

Edzd Magad Egészségesre Sportegyesület, Egészséges Félegyházáért Egyesület, Életet az Éveknek, Nyugdíjasklubok Bács-Kiskun Megyei Egyesülete, Értékeinkkel Európában Közhasznú Egyesület

Félegyházi Asztalitenisz Sportiskola, Félegyházi Kézilabda Sport Club, Félegyházi Kiskun Huszár Bandérium, Félegyházi Lovas Klub Sportegyesület, Félegyházi Motoros Baráti Kör Egyesület, Félegyházi Táncszínház Kulturális Egyesület, Félegyházi Térségi Sportiskola Nonprofit Kft., Félegyházi Tűzoltók Közhasznú Sportegyesület, FOREST GUMP Sportegyesület, Fülöpjakabi Íjászok és Félegyházi Lövészek Baráti Köre, Haleszi Gazdakör, Hideg László Bokszt Egyesület, Hungária Malinois Club, Huszka József Hagyományörző Egyesület, Ifjúsági Szakértők Egyesülete, Ipartestületek Bács-Kiskun Megyei Szövetsége, Izgó-Mozgó Kölyökklub Egyesület Izgó-mozgó Sportra és Egészségre Nevelő Egyesület, IzomLáz Fitness Sportegyesület, Jogging Plus, Szuperinfó Futóklub, Jövő Bajnokaiért Diák Sport Egyesület, Kiskun Múzeum Baráti Köre Egyesület

Kiskun Önkormányzatok Szövetsége, Kiskun Természetbarát Sportegyesület Kiskunfélegyháza és Térsége Kisgazda Polgári Egyesület, Kiskunfélegyháza Ifjúságáért Egyesület Kiskunfélegyházi AERO Klub Sportegyesület, Kiskunfélegyházi Batthyány Lajos Kötélugráló Egyesület, Kiskunfélegyházi Birkózó Sportegyesület, Kiskunfélegyházi Blue Sky Repülő Klub

Kiskunfélegyházi Civil Szervezetek Szövetsége, Kiskunfélegyházi Ebtenyésztők és Sportkutyások Egyesülete, Kiskunfélegyházi Fúvószenekari Egyesület, Kiskunfélegyházi Gazdaságfejlesztő és Munkahelyteremtő Egyesület, Kiskunfélegyházi Hareművészeti Sportegyesület, Kiskunfélegyházi Honvéd Testedzők Köre, Kiskunfélegyházi Íjász Egyesület, Kiskunfélegyházi Képző- és Iparművészek Közhasznú Egyesülete, Kiskunfélegyházi Kosárlabdázók Clubja, Kiskunfélegyházi Mazsorett Egyesület, Kiskunfélegyházi MMA Sportegyesület, Kiskunfélegyházi Modellező Sport Egyesület, Kiskunfélegyházi Motorsport Egyesület, Kiskunfélegyházi Nyugdíjas Klubok Egyesülete, Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Polgárőr Egyesület, Kiskunfélegyházi Roma Kisebbségi Egyesület, Kiskunfélegyházi Romák a Jövőért Egyesület, Kiskunfélegyházi Róna Vadásztársaság, Kiskunfélegyházi Szabadidő és Tömegsport Egyesület, Kiskunfélegyházi Úszó Egyesület, Kiskunfélegyházi Városi Tenisz Klub, Kiskunfélegyházi Vízilabda Sport Egyesület, Kiskunfélegyházi Waldorf Egyesület, Kiskunfélegyházi Zenebarátok Egyesülete

Kiskunok Vidékéért Egyesület, Kiskunsági Sporthorgász Egyesület, Kiskun-vízi és Szabadidő, Sportegyesület, Korona Sport Egyesület, Közép-Európa Klub, Kunság Vadásztársaság, Kunsághús Üzemi Horgászegyesület, Kunsági Autóbuszvezetők Szabad Szakszervezete, Kyokushin Kumite Sport Egyesület, Lenin Mezőgazdasági Termelőszövetkezeti Üzemi Horgászegyesület, Magyar Bichon Állatvédő Egyesület, Manó Falva Egyesület, Móra Ferenc Közművelődési Egyesület, Móra Ferenc Társaság Kiskunfélegyháza Egyesület, Mozdulj Félegyháza Sport Egyesület, Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesülete, Nagycsaládosok Kiskunfélegyházi Egyesülete, Nagyszőlő-úti Gazdakör, Nők Bács-Kiskun Megyéért Egyesület, Nyújts Kezet Karitatív Egyesület, Összefogás az Élhetőbb Vidékért Közhasznú Egyesület, Padkaporos Táncegyüttes Közhasznú Egyesület, Páka Vadásztársaság, Petőfi Sándor Bajtársi Egyesület, Polgári Egyesület Kiskunfélegyházáért, Plain-Rock Egyesület, Romano Podo (Cigány Híd) Oktatási és Kulturális Egyesület, Röp-, Dísz- és Haszongalamb Galambtenyésztők Egyesülete, Selymesért Egyesület Kiskunfélegyháza, Szakmaközi Művelődési Ház Közhasznú Egyesület, Szívdobbanás az Egészségért” Közhasznú Egyesület, Testvérvárosi Egyesület Kiskunfélegyháza, Turul Koppány Íjászaik Hagyományőrző Egyesület, Vállalkozók Ipartestülete Kiskunfélegyháza, Vasutas Sportklub, Wesel Hugó Fotókör Kiskunfélegyháza Közhasznú Egyesület, Wings-Wings Közhasznú Tánc Sportegyesület, Záportározó Szabadidő Egyesület, „Zöldmező” Lovas Sportegyesület.

Az önkormányzat kisebb- nagyobb mértékű anyagi támogatást tud nyújtani tevékenységükhöz. 2017-ben 11.000.000 Ft-tal segítette az egyesületek munkáját, míg a sport szervezeteket 13.000.000 Ft-tal támogatta.

A Kiskunfélegyházi Civil Szervezetek Szövetsége felajánlotta az üres belvárosi (Kiskunfélegyháza, Gorkij u. 4/14.) galériás irodahelyiségét így a Mozgáskorlátozottak Kiskunfélegyházi Egyesületével 2016 augusztusában kifestették és közösen megnyitották **Civil Irodaként**. A Civil Iroda a tapasztalatok és jó gyakorlatok bemutatása mellett, forrásfelkutatással, rendszeresen megjelenő pályázati források bemutatásával, havonta kiküldésre kerülő elektronikus hírlevéllel, tanácsadói napokon megosztott tudással segíti a civil szervezetek életét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Jelentős szerepet vállalnak a helyi nagyvállalkozók is az esélyegyenlőség szempontjából. Lehetőségükhöz mértén támogatják a célcsoportokat és velük kapcsolatos tevékenységeket. A helyi rendezvények aktív támogatói.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, civil szervezetek, egyesületek vezetői és az önkormányzat munkatársai.

A kezdeti szakaszban ülésezett a HEP Fórum. A kapcsolattartás, a vélemény és információ csere formája elsősorban az online levelezés, ilyen módon valósul meg az esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a program tervezet széles körben kerül véleményezésre. A település honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, így az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket bárki megismerheti és a megvalósításukat is figyelemmel kísérheti. A tervezetről az esélyegyenlőségi mentor is véleményt nyilvánít.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Az elkészült esélyegyenlőségi programot Kiskunfélegyháza Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata, a Szociális Kerekasztal és a HEP Fórum megismerés és egyeztetés után véleményezi, és azt követően a képviselő-testület dönt az elfogadásáról. Az önkormányzatnál nyomtatott formában a város honlapján pedig elektronikus formában megtekinthető (<https://kiskunfelegyhaza.hu>). Észrevételeket HEP Fórumnál és a HEP felülvizsgálójánál lehet megtenni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
	Magas a munkanélküliség a célcsoportban.	A közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Helyi foglalkoztatási együttműködésekkel és térségi fejlesztésekkel a munkaerő kereslet és kínálat összehangolása.
	Szegregációból eredő hátrányok.	Komplex programok biztosítása a szegregátum területén élő személyeknek. A lakhatási feltételek javítása. A zöldfelület növelésével élhetőbb lakókörnyezet kialakítása.
	A roma gyermekek körében magasabb a korai iskolaelhagyók száma.	Szociális védőháló további működtetése a közfoglalkoztatási program folytatásával. Célzott segítő programok megvalósítása.

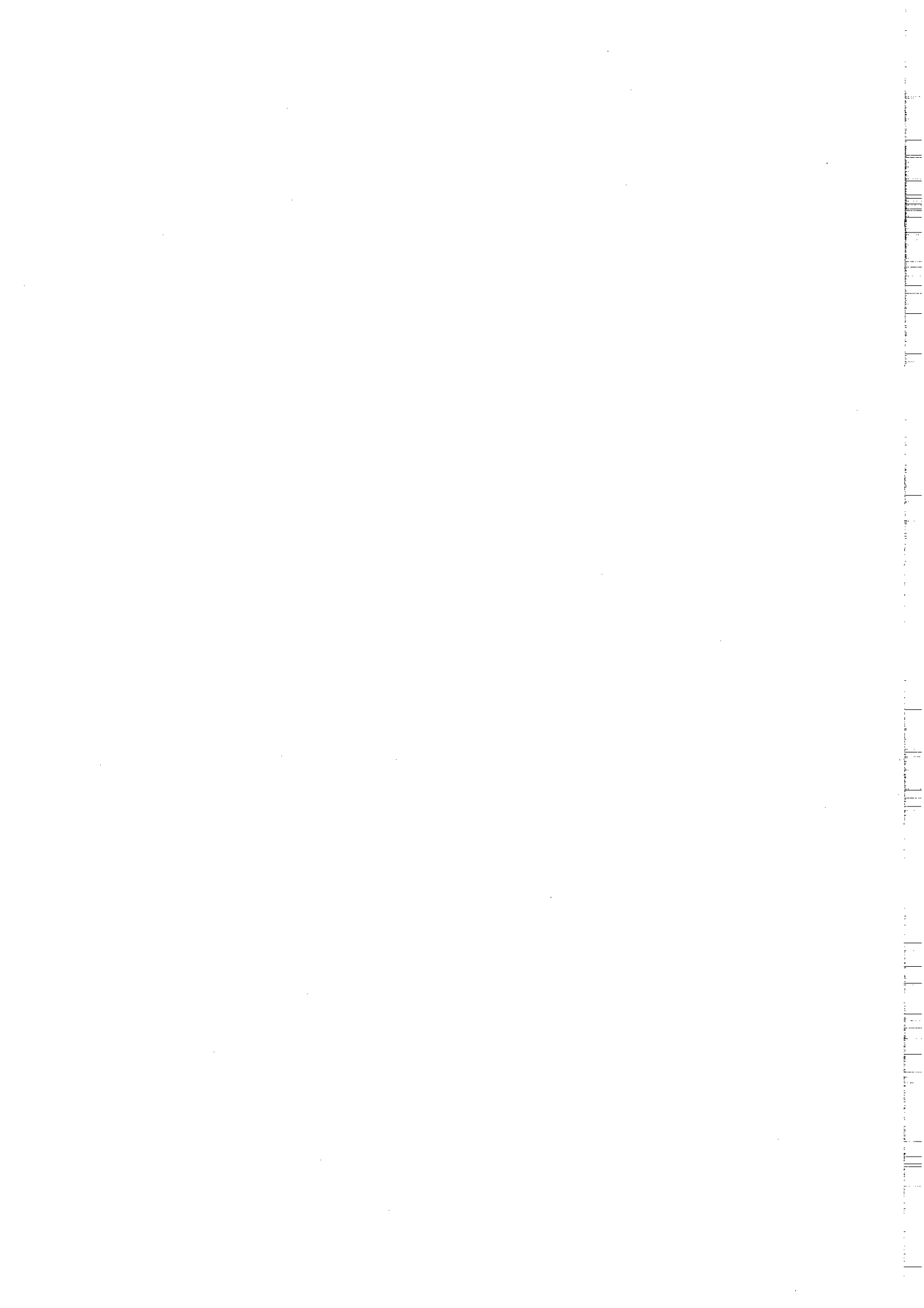
	A tanyán élőknek nehézséget jelenthet a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.	A tanyagondnoki szolgáltatás fejlesztésének folytatása a meglévő körzetek eszközfelfejlesztése és új körzetek létesítése által.
	A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működése nem elég hatékony.	A jelzőrendszeri tagok aktivitásának elősegítése és a működés összehangolása, szemléletformálás. A törvényben előírt jelzőrendszeri rendezvényeken a megjelentek létszámának fokozása.
	Az egészségügyi alapellátás tárgyi feltételei korszerűsítésre szorulnak.	A volt SZTK épület felújításával a város szívében komplex egészségügyi szolgáltató központ létesül, ahol a gyermekorvosok mellett a védőnők is helyet kapnak.
	2018-ban fokozódott az igény a bölcsődei férőhelyekre, így az önkormányzati fenntartású férőhelyek száma nem elegendő.	A szükségletekhez igazodó bölcsődei férőhelyek biztosítása.
<u>Idősek</u>	Közszolgáltatásokhoz nem megfelelő hozzáférés	A kihelyezett ügyfélszolgálati irodák működésének fenntartása. A tanyagondnoki szolgálat kiterjesztése újabb körzetekre.
	Az egyedül élő idős személyek elmagányosodása.	Az időseket célzó közösségi programok számának növelése, a jelenleg is működő infokommunikációs modellprogram megvalósítása és a kortárs segítő hálózat fejlesztése.
	Az előregedő társadalom miatt kialakuló generációs szakadék mélyülése.	Fiatalok és idősek egymás iránti felelősségét erősítő közösségi programok szervezése, közösségi terek fejlesztése.
	Kevés a városban a baba- és családbarát hely.	Baba- és családbarát közösségi terek kialakítása a város központjában.
	A nők egészségmegőrzésére szóló programkínálat szűkös.	Az Egészségfejlesztési Iroda működtetése által szűrővizsgálatokon, egészségmegőrző programokon való részvétel ösztönzése a nők körében (is).

	Hiányos a nők érdekérvényesítése.	A női szerepről alkotott közgondolkodás formálása a médián, rendezvényeken és kampányokon keresztül.
	A fogyatékkal élők egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése részben korlátozott.	A régi SZTK épület felújításával létrejövő egészségügyi szolgáltató központban komplex szolgáltatások válnak elérhetővé akadálymentesen.
	A városban nem elegendő a mozgáskorlátozott parkolók száma.	Mozgáskorlátozott parkolók kialakítása.
	A fogyatékkal élőkről kialakult közgondolkodás sok előítéletet tartalmaz.	Érzékenyítő programok és célzott közösségi rendezvények megvalósítása.

Jövőképünk

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzatának a legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmust, a társadalmi szolidaritást. Kiemelt figyelmet,- ha kell- pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük javul.

1. Olyan településen kívánunk élni ahol a romák felzárkóztatása minden téren megtörténik.
2. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők hozzájussanak az őket megillető szociális ellátásokhoz, életkörülményeikben pozitív változás történjen.
3. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jólétét, szociális biztonságát, testi-lelki egészségét.
4. Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, nem hagyjuk, hogy elmagányosodjanak, a generációkat közelítjük.
5. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az esélyegyenlőséget, s nem hagyjuk, hogy bármilyen téren hátrányos helyzetbe kerüljenek.
6. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, körülményeik jobbá tételére minden területen. Törekszünk rá, hogy városunk élhető legyen (közlekedés, akadálymentesítés, munkahelyek) a számukra.

2	Szegregált területek fejlesztése	A városban továbbra is van olyan terület, ami szegregátumnak minősül.	A szegregáció oldása az adott területen, az ott élők életminőségének a javításával.	ITS	Pályázatok figyelése, benyújtása, megvalósítása. Komplex programok biztosítása a célcsoport részére. A zöldfelület növelésével élhetőbb lakókörnyezet kialakítása.	Polgármester	2020. 12. 31.	A szegregátumban megvalósított fejlesztések száma.	TOP-5.2.1-15 pályázat, a Csillag Szolgáltatópont működtetése, kihelyezett ügyfélszolgálat működtetése, humán erőforrás.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
3	Roma gyermekek továbbtanulását támogató program	Magas a korai iskolaelhagyók aránya a roma gyermekek körében.	A roma származású tanulók körében csökken az iskolai lemorzsolódás és sikeresen továbbtanulnak.		Partneri együttműködés a helyi önkormányzat, a KVRNÖ és minden érintett intézmény szakemberei között. A közfoglalkoztatási védőháló program és a KVRNÖ nyertes Bari Shej (EFOP-1.4.4-17) pályázatának sikeres megvalósítása.	Polgármester	2023. 05. 31.	A programba bevont gyermekek részére kiállított bizonyítványok a sikeres tanév lezárásáról.	EFOP 1.4.4-17 pályázat, humán erőforrás.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
4	A külterületen élők esélyegyenlőségének elősegítése	A tanyán élőknek nehézséget jelenthet a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.	A tanyán élők kiszolgáltatott helyzetének a csökkentése.	Szolgáltatók és-tervezési Koncepció	A meglévő tanyagondnoki szolgáltatás eszközfejlesztése és a szolgáltatás kiterjesztése további körzetekre. A külterületre kihelyezett szolgáltatások működésének fenntartása.	Polgármester	2023. 05. 31.	A szolgáltatásokat igénybe vevő külterületi lakosok száma.	Pályázati forrás felkutatása, humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

Partnerségi kapcsolat erősítése a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer berkeiben	Kiskunfélegyházán jelentős mértékben csökkent a Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat által nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma.	A gyermekvédelmi jelzőrendszer optimalis működésével a gyermekek védelméhez való jogának biztosítása. A gyermekvédelmi rendszer számára nem maradjon láthatatlan gyermek a városban.	Éves jelzőrendszeri intézkedési terv	A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer aktivitásának serkentése és a működés összehangolása. A jelzőrendszeri szakmai rendezvényeken a megjelentek létszámának fokozása.	Polgármester	2018.12.31. és minden következő év vége	Szakmai megbeszélések, jelzések, esetkonferenciák száma. Részvevők száma (jelenléti ív).	Humán erőforrás (Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat) valamint a Család- és Gyermekegészségügyi Központban szakemberek biztosítása).	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
Egészségügyi alapellátás fejlesztése	Vonzóbbá kell tenni a praxisok és az ellátóhelyek tárgyi körülményeit, hogy megfeleljen a színvonalon leszen továbbra is nyújtani a szolgáltatásokat.	A gyermekek ellátó egészségügyi szolgáltatások jobb elérhetőségének, méltó működési feltételeinek biztosítása volt SZTK épület felújítása útján.	ITS	A Korond utcai volt SZTK ingatlan felújításának elkészítése, majd a szolgáltatások betelepítése és működtetése.	Polgármester	2023.05.31.	Betöltött praxisok száma és a betegforgalmi adatok.	Humán erőforrás, jelentős anyagi erőforrás, infrastruktúra biztosítása	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.

A szükségletekhez igazodó bölcsődei férőhelyek	2018-ban a bölcsődei férőhelyek iránti kereslet jelentősen emelkedett, így van olyan kisgyermek, aki nem került felvételre.	Minden gyermek részére elérhető legyenek a szolgáltatás.		A szükségletekhez igazodó bölcsődei férőhelyek biztosítása a meglévő kapacitások bővítésével. Pályázat felkutatása.	Polgármester 2023. 05. 31.	A bölcsődébe jelentkezők körében csökken az elutasítottak száma.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A fenntarthatóságot jelentősen befolyásolja, hogy lesz-e annyi igénybevevő, amennyi a rendelkezésre álló férőhely.
III. A nők esélyegyenlősége								
A baba- és családbarát közösségi terek számának növelése	Javítani szükséges a kisgyermekes családoknak szóló szolgáltatásokat annak érdekében, hogy növekedjen a városban élő gyermek száma.	A természetes fogynak mutatóinak javítása.	ITS	A Zöld város projekt kivitelezésével vonzó közösségi terek kialakítása a városközpontban.	Polgármester 2023. 05. 31.	A megújult tereket használók körében a gyermekes családok száma. Közösségi oldalakon a pozitív visszajelzések száma.	TOP-2.1.2-15 BK1 pályázat.	Gondoskodni kell a megújult területek tisztán- és karbantartásáról, és a növényzet gondozásáról.
A nők egészségmegőrzése	A nők foglalkoztatottsági mutatói a férfiakéhoz képest rosszabbak, ezt okozhatja egészségügyi probléma is.	A településen élő nők szűrővizsgálatokhoz, egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése javul, a szűrővizsgálatokban több jelennek meg.	ITS	Az Egészségfejlesztő Iroda működésével a nőket nagyobb arányban sikerül mozgósítani a programokra.	Polgármester 2023. 05. 31.	A szűrővizsgálatokon, egészségmegőrző programokon megjelentek száma.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.

3	A női szerepről alkotott közgondolkodás formálása	A nők érdekérvényesítési képességei fejlesztésre szorulnak.	A nők esélyegyenlőségének előmozdítása a szemléletek formálásával.	A közgondolkodás formálása a médián, rendezvényeken és kampányokon keresztül.	Polgármester 2023. 05. 31.		Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
---	---	---	--	---	----------------------------	--	--	---

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	A szolgáltatókhoz való egyenlő hozzáférés javítása	A városközponttól távolabb élő személyek hátrányt szenvednek ügyintézési szempontból (lakóhelyi diszkrimináció).	A kihelyezett ügyfélszolgálatok járuljanak hozzá, hogy az idősek jelentős köre igénybe tudja venni a kívánt szolgáltatásokat.	Szolgáltatás-tervezési koncepciófenntartása, valamint a tananyagondnoki szolgáltatás kiterjesztése újabb körzetekre.	Polgármester	2023. 05. 31.	Az idősek informáltabbá válnak, több ellátást vesznek igénybe.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
2	Az egyedül élő idős személyek elmagányosodásának enyhítése	Az elmagányosodás, elszigetelődés, kiszolgáltatottság az idősebb korosztályban fokozott probléma.	A célcsoport tagjait minél nagyobb számban bevonni a közösségi életbe. Magányenyhítés.	Szolgáltatás-tervezési koncepció fenntartása, az infokommunikációs modellprogram megvalósítása, a kortárs segítő hálózat fejlesztése.	Polgármester	2023. 05. 31.	A programokba bevont idősek száma.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
3	Az intergenerációs szolidaritás erősítése	Előregedő társadalomban élünk, emiatt fontos erősíteni a fiatalok és idősek egymás iránti felelősségét.	A generációs szakadék csökkentése, olyan színes, izgalmas programokkal, amely minden korosztály számára elérhető	ITS	Partnerekkel való kapcsolatfelvétel után minél több közös program szervezése.	Polgármester	2023. 05. 31.	A bevonásra került partnerek száma. A megvalósított programok száma.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Egészségügyi ellátások elérhetőségének javítása	A célcsoport egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése részben korlátozott.	Javul az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége, ezáltal bővül a hozzáférés is. Ezzel megakadályozható az egészségromlás.	ITS	A régi SZTK épület felújításával létrejövő eü. szolgáltató központban komplex szolgáltatások válnak elérhetővé akadálymentesen.	Polgármester 2023. 05. 31.	A célcsoport körében az orvosi/védőnői ellátás igénybevételeinek száma.	Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.
2	Mozgáskorlátozott parkolók számának növelése	Kevés a rendelkezésre álló parkolóhely.	Új parkolók kialakításával támogatni a mozgássérültek számára a teljesebb életélését.	ITS	Új mozgássérült parkoló kialakítása a város több pontján.	Polgármester 2023. 05. 31.	A parkoló autók száma.	Anyagi erőforrás.	A funkció megőrzésével fenntartható.
3	Érzékenyítő programok	A közgondolkodásban még mindig sok az előítélet.	Befogadóbb társadalom, be- és elfogadóbb helyi közösség.		Érzékenyítő programok és célzott közösségi rendezvények szervezése.	Polgármester 2023. 05. 31.		Humán erőforrás, anyagi erőforrás, infrastruktúra.	A szükséges erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a HEP-et valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat HEP-ban részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására HEP Fórumot működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

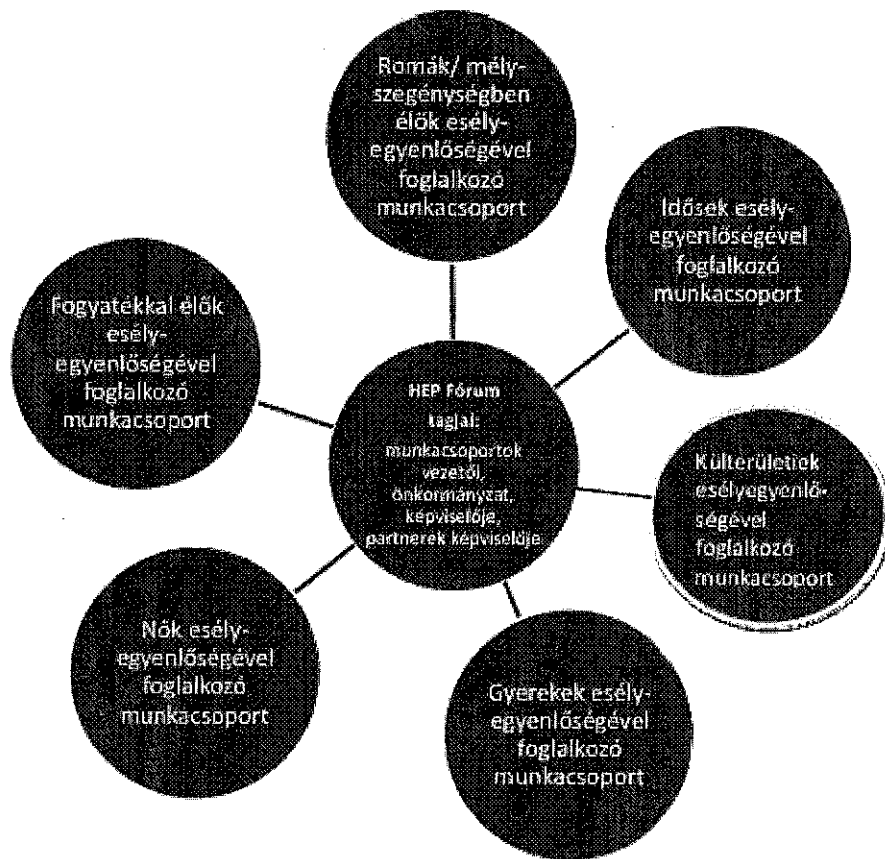
A HEP-ban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot működtetünk. Fórum tagjai: a Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény vezetője, a KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény vezetője, a Polgármesteri Hivatal Szociális és Közfoglalkoztatási Osztály és a Fejlesztési Csoport vezetői, továbbá a Kiskunfélegyházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum

évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése

A HEP Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A fórum javaslatot tesz a HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgozására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a HEP nyilvánosságra hozatala is, és a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása egyesületekkel, majd összesítve megtárgyalja a Szociális Kerekasztal.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására évente tájékoztatást adunk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a képviselő-testület felé, a Szociális Kerekasztalon keresztül informáljuk az intézményeket, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Jegyzői Iroda vezetője felel:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben az éves felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz a képviselő-testületnek a szükséges intézkedésekre.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2018.06.28-án Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 165/2018 (VI.28.) számú határozatával elfogadta.

Kiskunfélegyháza, 2018. június 28.

Csányi József
polgármester

Dr. Faragó Zsolt
jegyző

Kiskunfélegyháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁴

NÉV ⁵	HEP részei ⁶										Aláírás ⁷	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		

⁴ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁵ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁶ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenzte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenzte.

⁷ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

